

БУЙРУК ПРИКАЗ

12 ноября 2018 года № 16-нпа

г. Бишкек

«Об утверждении СН КР 21-02:2018 «Автозаправочные станции. Противопожарные нормы»

В целях обеспечения пожарной безопасности к размещению, проектированию и строительству автозаправочных станций, руководствуясь постановлением Правительства Кыргызской Республики «О делегировании отдельных нормотворческих полномочий Правительства Кыргызской Республики ряду государственных органов исполнительной власти» от 15 сентября 2014 года № 530 и Положением о Государственном агентстве архитектуры, строительства и жилищно-коммунального хозяйства при Правительстве Кыргызской Республики (далее-Госстрой), утвержденным постановлением Правительства Кыргызской Республики от 24 июня 2013 года №372, **приказываю:**

1. Утвердить Строительные нормы Кыргызской Республики 21-02:2018 «Автозаправочные станции. Противопожарные нормы» согласно приложению.

2. Государственному проектному институту градостроительства и архитектуры при Госстрое (далее-ГПИ градостроительства и архитектуры)

- принять меры по официальному опубликованию данного настоящего приказа в соответствии с постановлением Правительства Кыргызской Республики «Об источниках официального опубликования нормативных правовых актов Кыргызской Республики» от 26 февраля 2010 года № 117.

- в течение трех рабочих дней со дня официального опубликования направить копию настоящего приказа в двух экземплярах на государственном и официальном языках, на бумажном и электронном носителях, с указанием источника опубликования указанного приказа, в Министерство юстиции Кыргызской Республики для государственной регистрации;

- в течение трех рабочих со дня вступления в силу настоящего приказа направить в Аппарат Правительства Кыргызской Республики для информации.

3. Настоящий приказ вступает в силу по истечении 30 дней со дня официального опубликования.

4. Отменить действие СНиП КР 21-01-99 “Автозаправочные станции. Противопожарные нормы.”

5. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на заместителя директора Госстроя М.А. Акматалиева.

Директор

Б. Абдиев

БУЙРУК ПРИКАЗ

2018-жылдын 12-ноябры № 16-нпа

г. Бишкек

КР КЧ 21-02:2018 «Автоунаага май куюучу станциялар. Өрткө каршы ченемдерди» бекитүү жөнүндө

Өрт коопсуздугу камсыз кылуу максатында автоунааларга май куюучу станцияларды жайгаштырууга, долбоорлоого жана курууга, келтирүү максатында, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 15-сентябрындагы №530 «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн ыйгарым укуктарын аткаруу бийлигинин бир катар мамлекеттик органдарына өткөрүү жөнүндө» токтомун жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 24-июнунда №372 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Архитектура, курулуш жана турак жай-коммуналдык чарба мамлекеттик агенттиги (мындан ары Мамкурулуш) жөнүндө жобону жетекчиликке алып, токтомун жетекчиликке алып, **буйрук кылам:**

1. Кыргыз Республикасынын курулуш ченемдери 21-01:2018 «Автоунаага май куюучу станциялар. Өрткө каршы ченемдер» бекитилсин.

2. Шаар куруу жана архитектура мамлекеттик долбоорлоо институту (мындан ары ШКЖАМДИ).

3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2010-ж. 26-февралындагы №117 “Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук акттарынын расмий жарыяланышынын булактары жөнүндө” токтомуна ылайык ушул буйруктун расмий жарыяланышы боюнча чараларды көрсүн.

- буйрук расмий жарыялангандан кийин үч күндүн тартып ичинде буйруктун көчүрмөлөрүн эки нускада, мамлекеттик жана расмий тилдерде, электрондук жана кагаз түрүндө, буйрукту жарыялаган басылманы көрсөтүп, мамлекеттик каттоодон өткөрүү үчүн а Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтүшсүн;

- буйрук күчүнө кирген күндөн тартып үч жумушчу күндүн ичинде буйрук Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн аппаратына маалымат үчүн жөнөтсүн.

4. КР КЧЖЭ 21-01-99 «Автоунаага май куюучу станциялар долбоорлоо боюнча курулуш ченемдери. Өрткө каршы ченемдер» колдонулуусу токтотулсун.

5. Ушул буйрук расмий жарыялангандан күндөн 15 күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

6. Ушул буйруктун аткарылышын контролдоо Мамкурулуштун директорунун орун басары М.А. Акматалиевге жүктөлсүн.

Директор

Б. Абдиев

СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Система нормативных документов в строительстве

АВТОЗАПРАВОЧНЫЕ СТАНЦИИ. ПРОТИВОПОЖАРНЫЕ НОРМЫ

АВТОУНААГА МАЙ КУЮУЧУ СТАНЦИЯЛАР. ӨРТКӨ КАРШЫ ЧЕНЕМДЕР

PETROL STATION FIRE REGULATIONS

Дата введения 12.11.2018г.

1 Область применения

1.1 Настоящие строительные нормы устанавливают требования пожарной безопасности к размещению, проектированию и строительству автозаправочных станций, предназначенных для приема, хранения и заправки наземных транспортных средств.

1.2 Настоящие строительные нормы применяются при проектировании, строительстве вновь строящихся и реконструкции действующих автозаправочных станций, ограниченных принятой в настоящих строительных нормах классификацией.

1.3 Требования к автозаправочным станциям жидкого моторного топлива, эксплуатирующимся в качестве топливозаправочных пунктов складов нефти и нефтепродуктов, к автомобильным газозаправочным станциям, эксплуатирующимся в качестве топливозаправочных пунктов газонаполнительных станций и пунктов, а также к автомобильным газонаполнительным компрессорным и автомобильным криогенным станциям, эксплуатирующимся в качестве топливозаправочных пунктов производственных предприятий нефтяной и газовой (нефтегазовой) промышленности допускается определять по другим нормативным документам в области стандартизации, регламентирующим требования пожарной безопасности к объектам, на которых эти топливозаправочные пункты предусматриваются.

1.4 При проектировании автозаправочных станций наряду с положениями настоящих строительных норм следует руководствоваться другими нормативными документами по пожарной безопасности в части, не противоречащей требованиям настоящих строительных норм.

2 Нормативные ссылки

В настоящих строительных нормах использованы нормативные ссылки на следующие нормативные документы:

ГОСТ 17608:2017 Плиты бетонные тротуарные;

ГОСТ 19433-88 Грузы опасные. Классификация и маркировка;

ГОСТ 23009-2016 Конструкции и изделия бетонные и железобетонные сборные.

ГОСТ 31565-2012 Кабельные изделия. Требования пожарной безопасности;

ГОСТ Р 50913-96 Автомобильные транспортные средства для транспортирования и заправки нефтепродуктов. Типы, параметры и общие технические требования;

Правила перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утвержденные [постановлением](#) Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198;

КМС 1.5:2017 Национальная система стандартизации Кыргызской Республики. Национальные стандарты. Правила построения, изложения, оформления и обозначения;

П р и м е ч а н и е – При пользовании настоящими строительными нормами целесообразно проверить действие ссылочных нормативных документов на территории Кыргызской Республики по соответствующим информационным указателям Национального органа по стандартизации и Госстроя, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящими строительными нормами, следует руководствоваться замененным (именным) нормативным документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Термины и определения

В настоящих строительных нормах применяются следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 аварийный расход газа по трубопроводу: Расход газа по трубопроводу при аварийной разгерметизации оборудования технологической системы.

3.2 аварийный пролив топлива: Топливо, поступившее из оборудования в окружающее пространство в результате аварийной разгерметизации указанного оборудования и/или нарушения требований к эксплуатации АЗС.

3.3 автомобильная газозаправочная станция с одностенными

резервуарами: Автомобильная газозаправочная станция, технологическая система которой не обеспечивает возможность безопасного перекрытия любой вероятной утечки СУГ или его паров из резервуаров и трубопроводов в окружающую среду, предотвращающего выход за территорию АЗС газопаровоздушных смесей с концентрацией указанных паров более 20% от нижнего концентрационного предела распространения пламени с частотой выше одной миллионной в год.

3.4 автомобильная заправочная станция, выполненная как самостоятельный участок многотопливной АЗС: АЗС одного вида топлива, технологическая система которой отвечает требованиям к самостоятельному участку многотопливной АЗС с этим видом топлива, а требования к ее размещению, включая размещение зданий и сооружений сервисного обслуживания для водителей, пассажиров и их транспортных средств на территории этой АЗС, аналогичны требованиям к размещению многотопливной АЗС.

3.5 безопасное перекрытие утечки топлива (перекрытие из безопасного места): Перекрытие утечки топлива, не требующее присутствия людей в зоне загазованности парами топлива с концентрацией выше 20% от нижнего концентрационного предела распространения пламени.

3.6 блок хранения топлива: Сборочная единица технологической системы АЗС заданного уровня заводской готовности и производственной технологичности, предназначенная для приема и хранения топлива.

3.7 блок хранения жидкого моторного топлива: Сборочная единица технологической системы блочной АЗС, предназначенная для приема и хранения жидкого моторного топлива, смонтированная на единой раме на заводе-изготовителе как единое изделие и устанавливаемая подземно.

3.8 газоуравнительная система: Оборудование, обеспечивающее выравнивание давления паровой фазы топлива в группе резервуаров (камер), объединенных общей системой деаэрации.

3.9 граница АЗС: Отображаемая на ситуационном плане земельного участка линия, разделяющая территорию АЗС, на которой должны выполняться требования противопожарного режима эксплуатации этой АЗС, и прилегающую к ней территорию.

3.10 двустенный резервуар: Резервуар, представляющий собой двустенный сосуд (то есть сосуд в сосуде), внутренний из которых служит для хранения топлива (жидкое моторное топливо или СУГ), а внешний выполняет роль аварийного резервуара.

3.11 двухоболочечный резервуар СПГ: Полуизотермический резервуар (сосуд) для хранения СПГ, оснащенный термоизоляционным кожухом, предназначенным для обеспечения вакуумной изоляции и обеспечивающим при разгерметизации рабочего (внутреннего) сосуда

удержание в межстенном пространстве жидкой фазы СПГ и контролируемый сброс паров СПГ в атмосферу из указанного пространства только через сбросную трубу (трубы) технологической системы АЗС.

3.12 заглубленное размещение оборудования: Размещение оборудования в сооружениях (приямки, колодцы, лотки), обеспечивающее расположение указанного оборудования ниже поверхности прилегающей территории не менее чем на 0,5 м для оборудования под давлением и не менее чем на 0,2 м - для остального оборудования.

3.13 закрытый способ перемещения горючего вещества внутри технологического оборудования: Обращение горючего вещества внутри технологического оборудования, при котором допускается контакт этого вещества с атмосферой только через устройство, предотвращающее распространение пламени.

3.14 заправочный островок: Технологическая площадка, предназначенная для установки транспортного средства под заправку.

3.15 здание, сооружение или помещение сервисного обслуживания водителей и пассажиров на АЗС: Здание, сооружение или помещение (магазин сопутствующих товаров, кафе, санузлы), предназначенное для обслуживания водителей и пассажиров на территории АЗС.

3.16 здание, сооружение или помещение сервисного обслуживания транспортных средств на АЗС: Здание, сооружение или помещение (мойка и посты технического обслуживания автомобилей), в котором предусматривается выполнение работ по техническому обслуживанию транспортных средств на территории АЗС.

3.17 контейнер хранения жидкого моторного топлива: Технологическая система, предназначенная для приема, хранения и выдачи жидкого моторного топлива, смонтированная на единой раме на заводе-изготовителе как единое изделие и устанавливаемая надземно.

3.18 линия выдачи: Комплекс оборудования, с помощью которого обеспечивается подача топлива из резервуара к топливораздаточной колонке.

3.19 линия деаэрации: Комплекс оборудования, с помощью которого обеспечивается сообщение с атмосферой свободного пространства резервуара хранения жидкого моторного топлива.

3.20 линия наполнения: Комплекс оборудования, с помощью которого обеспечивается наполнение резервуара топливом.

3.21 линия обесшламливания: Комплекс оборудования, с помощью которого обеспечивается удаление подтоварной воды с включениями твердых частиц (шлама).

3.22 линия рециркуляции: Комплекс оборудования, с помощью которого обеспечивается циркуляция паров топлива по замкнутому контуру (без выхода их в окружающее пространство) при сливноналивных операциях.

3.23 места массового пребывания людей: Территория, на которой предусматривается возможность одновременного пребывания более 100 человек (остановки транспорта, выходы со станций, рынки, ярмарки, стадионы).

3.24 многокамерный резервуар: Резервуар, внутреннее пространство которого разделено герметичными перегородками на несколько камер.

3.25 насос перекачивания: Насос, входящий в состав технологической системы АЗС и обеспечивающий перекачивание топлива внутри указанной технологической системы, и/или из автоцистерны в резервуар для хранения топлива, и/или наоборот.

3.26 островок безопасности: Сооружение, предназначенное для защиты, установленной на нем топливораздаточной колонки и/или раздаточной колонки от повреждения транспортным средством.

3.27 площадка для автоцистерны: Технологическая площадка, предназначенная для установки автоцистерны при сливноналивных операциях на АЗС.

3.28 площадка заправки ПАГЗ (МЭГК): Технологическая площадка, предназначенная для установки ПАГЗ (МЭГК) при заправке сосудов аккумулятора ПАГЗ (МЭГК) природным газом.

3.29 площадка подпора: Участок проезжей части, предназначенный для установки транспортных средств, ожидающих очереди для заправки.

3.30 резервуар СПГ в кожухе: Полуизотермический резервуар (сосуд) для хранения СПГ, оснащенный термоизоляционным кожухом, предназначенным для обеспечения вакуумной изоляции и обеспечивающим при разгерметизации рабочего (внутреннего) сосуда истечение СПГ непосредственно в ограждение резервуара только через специально предназначенное для этого устройство, установленное на кожухе.

3.31 самосрабатывающий огнетушитель: Огнетушитель, срабатывающий при воздействии на него тепла очага пожара.

3.32 самостоятельный участок технологической системы многотопливной АЗС: Комплекс оборудования, спроектированный и изготовленный как часть единой технологической системы многотопливной АЗС и предназначенный для приема, хранения и выдачи одного из видов моторного топлива.

3.33 сбросная труба: Устройство, предназначенное для пожаробезопасного сброса природного газа, паров СПГ или паров СУГ в атмосферу без сжигания.

3.34 свободное пространство шахты резервуара или технологического колодца: Воздушное пространство внутри шахты резервуара или технологического колодца.

3.35 система объединенного контроля герметичности двустенного

(двухоболочечного) резервуара: Комплекс оборудования, предназначенного для периодического контроля герметичности внешней и постоянного контроля внутренней стенок двустенного (двухоболочечного) резервуара на месте эксплуатации.

3.36 система периодического контроля герметичности резервуара: Комплекс оборудования, предназначенного для периодического определения персоналом АЗС герметичности резервуаров на месте эксплуатации.

3.37 система постоянного контроля герметичности резервуара (межстенного пространства двустенного или двухоболочечного резервуара) и/или трубопровода (межстенного пространства двустенного трубопровода или трубопровода СПГ в футляре): Комплекс оборудования, предназначенного для раннего обнаружения разгерметизации резервуара (межстенного пространства двустенного или двухоболочечного резервуара) и/или трубопровода (межстенного пространства двустенного трубопровода или трубопровода СПГ в футляре) в автоматическом режиме на месте эксплуатации.

3.38 система предотвращения переполнения резервуара: Комплекс оборудования, предназначенного для автоматической сигнализации персоналу АЗС о необходимости прекращения операции наполнения резервуара топливом по достижении номинального уровня его наполнения и автоматического прекращения сливо-наливной операции в случае достижения предельного уровня наполнения, указанных в документации на технологическую систему АЗС.

3.39 технологический отсек: Выгороженный участок технологической системы, в котором размещается технологическое оборудование.

3.40 технологическая система АЗС: Комплекс оборудования, специально сконструированный, смонтированный и используемый для приема, хранения и выдачи топлива на АЗС.

3.41 технологически связанные с АЗС производственные объекты: Объекты, предназначенные для производства и/или хранения моторного топлива, поставляемого на АЗС по трубопроводам, и характеризующиеся общими с АЗС системами предотвращения пожара и противопожарной защиты.

4 Обозначения и сокращения

АЗС – автомобильная заправочная станция;

АГЗС – автомобильная газозаправочная станция;

АГНКС – автомобильная газонаполнительная компрессорная станция;

МАЗС – многотопливная автозаправочная станция;

АЦ – автомобильное транспортное средство для транспортирования топлива (автоцистерна);

ГЖ – горючая жидкость;

КриоАЗС – криогенная автозаправочная станция;

ЛВЖ – легковоспламеняющаяся жидкость;

КПГ – компримированный природный газ;

МЭГК – многоэлементный газовый контейнер;

НКПР – нижний концентрационный предел распространения пламени;

ПАГЗ – передвижной автомобильный газозаправщик;

ГГ - горючий газ.

ЖМТ - жидкометаллическое топливо.

ПАЗС – передвижная автозаправочная станция жидкого моторного топлива;

СПГ – сжиженный природный газ;

СУГ – сжиженные углеводородные газы;

ТРК – топливораздаточная колонка.

5 Классификация АЗС

5.1 Многотопливная автозаправочная станция – АЗС, на территории которой предусмотрена заправка транспортных средств двумя и более видами топлива, среди которых допускается жидкое моторное топливо (бензин и дизельное топливо), СУГ (сжиженный пропан-бутан) и КПГ (в том числе регазифицированный).

5.2 Топливозаправочный пункт – АЗС, размещаемая на территории предприятия и предназначенная для заправки только транспортных средств этого предприятия.

5.3 Традиционная автозаправочная станция – АЗС, технологическая система которой предназначена для заправки транспортных средств только жидким моторным топливом и характеризуется подземным расположением резервуаров и их разнесением с ТРК.

5.4. Блочная автозаправочная станция – АЗС, технологическая система заправки транспортных средств жидким моторным топливом которой характеризуется подземным расположением резервуаров и размещением ТРК над блоком хранения топлива, выполненным как единое заводское изделие.

5.5 Модульная автозаправочная станция – АЗС, технологическая система которой предназначена для заправки транспортных средств только жидким моторным топливом и характеризуется надземным расположением резервуаров и разнесением ТРК и контейнера хранения топлива, выполненного как единое заводское изделие.

5.6 Контейнерная автозаправочная станция – АЗС, технологическая система которой предназначена для заправки транспортных средств только жидким моторным топливом и характеризуется надземным расположением резервуаров и размещением ТРК в контейнере хранения топлива, выполненном как единое заводское изделие.

5.7 Передвижная автозаправочная станция жидкого моторного топлива (ПАЗС) – АЗС, предназначенная, в том числе, для розничной продажи только жидкого моторного топлива, технологическая система которой установлена на автомобильном шасси, прицепе или полуприцепе и выполнена как единое заводское изделие.

5.8 Автомобильная газонаполнительная компрессорная станция (АГНКС) – АЗС, технологическая система которой предназначена только для заправки баллонов топливной системы транспортных средств, а также сосудов аккумулятора газа ПАГЗ (МЭГК) КПП.

5.9 Автомобильная газозаправочная станция (АГЗС) – АЗС, технологическая система которой предназначена только для заправки баллонов топливной системы транспортных средств СУГ.

5.10 Передвижная автомобильная газонаполнительная станция – АЗС, технологическая система которой предназначена только для заправки баллонов топливной системы транспортных средств КПП, и характеризуется наличием совмещенного блока транспортировки и хранения КПП, выполненного как единое заводское изделие.

5.11 Передвижная автомобильная газозаправочная станция – АГЗС, технологическая система которой характеризуется наличием совмещенного блока транспортировки и хранения СУГ, выполненного как единое заводское изделие.

5.12 Криогенная автозаправочная станция (КриоАЗС) – АЗС, технологическая система которой предназначена только для заправки баллонов топливной системы транспортных средств КПП, получаемым на территории станции путем регазификации СПГ.

5.13 Передвижная КриоАЗС – КриоАЗС, технологическая система которой характеризуется наличием совмещенного блока транспортировки, хранения и регазификации СПГ, выполненного как единое заводское изделие.

6 Общие требования

6.1 При проектировании АЗС следует предусматривать применение серийно выпускаемых технологических систем АЗС, имеющих техническую документацию.

6.2 Техническая документация на технологическую систему АЗС

должна содержать требования к технологическому оборудованию, зданиям и сооружениям АЗС, их пожаробезопасной эксплуатации (в том числе к проведению регламентных и ремонтных работ, действиям персонала в случае возникновения пожароопасных ситуаций и пожаров), сведения о конструкции технологической системы, технологических параметрах, организационно-технических условиях интеграции с технологически связанными производственными объектами (при наличии), сроке службы и гарантийных обязательствах поставщика технологической системы АЗС. Требования должны быть сформулированы с учетом специфики используемого технологического оборудования.

6.3 При размещении АЗС вне территории населенных пунктов минимальные расстояния следует определять от стенок резервуаров (сосудов) для хранения топлива, наземного и надземного оборудования, в котором обращается топливо и/или его пары, корпуса ТРК и раздаточных колонок СУГ или КПП, границ площадок для АЦ и технологических колодцев, от стенок технологического оборудования очистных сооружений, от границ площадок для стоянки транспортных средств и от наружных стен и конструкций зданий АЗС. Расстояния от зданий (помещений) для персонала АЗС, котельной, сервисного обслуживания водителей, пассажиров и их транспортных средств до объектов, не относящихся к АЗС в настоящих строительных нормах не регламентируются.

При размещении АЗС вне территории населенных пунктов минимальные расстояния следует определять:

- до границ земельных участков детских дошкольных учреждений, общеобразовательных школ, школ-интернатов, лечебных учреждений со стационаром, многоквартирных жилых зданий, а для жилых и общественных зданий другого назначения - до стен, окон и дверей зданий;
- до ближайшей стены (перегородки) помещения (при расположении помещений различного функционального назначения в одном здании).

Минимальные расстояния от АЗС до автомобильных и железных дорог и улиц населенных пунктов определяются в зависимости от их категории, согласно п.п. 6 и 7 таблицы 1:

Т а б л и ц а 1

№	Наименование объектов, до которых определяется расстояние, м	Расстояние от АЗС с подземными резервуарами, м	Расстояние от АЗС с наземными резервуарами, м	
			Тип А	Тип Б
1	Производственные, складские и административно-бытовые здания и сооружения промышленных предприятий	25	35	30
2	Жилые и общественные здания населенных пунктов	50	50	50
3	Места массового скопления людей - остановки общественного транспорта - рынки	50	50	50
		50	75	75
4	Гаражи и открытые стоянки для автомобилей, в зависимости от вместимости, при числе автомобилей:			
		15	20	20
		25	30	30
		30	50	50
5	Торговые павильоны и киоски	20	25	
6	Автомобильные дороги (до проезжей части): - категорий– III - категорий – IV-V Маршруты электрифицированного городского транспорта (до контактной сети)	6	9	9
		9	12	9
		15	20	20

Окончание таблицы 1

№	Наименование объектов, до которых определяется расстояние, м	Расстояние от АЗС с подземными резервуарами, м	Расстояние от АЗС с наземными резервуарами, м	
			Тип А	Тип Б
7	Очистные канализационные сооружения и насосные станции не относящиеся к АЗС	15	30	25
8	Склады: лесных материалов, торфа, волокнистых горючих веществ, сена, соломы, а так же участки открытого залегания торфа	20	40	30
9	Лесные массивы:			
	- хвойных и смешанных пород	25	100	70
	- лиственных пород	25	40	30
10	Водные артерии	50	100	100

П р и м е ч а н и я

1 Расстояние следует определять от резервуаров блока хранения топлива или раздаточных колонок до бровки земельного полотна дорог, до границ земельных участков детских дошкольных учреждений, общеобразовательных школ, школ-интернатов, лечебных учреждений со стационаром, рынков, торговых павильонов и киосков или до окон домов и общественных зданий другого назначения.

2 Расстояние от АЗС до воздушных линий электропередач, электротехнических устройств и сооружений принимаются по Правилам устройство электроустановок.

3 Расстояние от АЗС до технологических установок и других объектов, не указанных в таблице, определяется по СНиП 2.11.03-93 «Склады нефти и нефтепродуктов. Противопожарные нормы», Своду правил по планировке и застройке территорий сельских населенных пунктов в Кыргызской Республике и по Своду правил по планировке и застройке городов и населенных пунктов городского типа.

4 Не допускается размещение АЗС под железнодорожными и автомобильными мостами и вблизи их на расстоянии 1/5 высоты моста.

5 В случаях несоответствия проекта существующим требованиям в области пожарной безопасности, по согласованию с уполномоченным органом, устанавливаются требования для конкретного объекта с использованием наиболее эффективных проектных решений, определяется наиболее оптимальный перечень компенсирующих противопожарных мероприятий.

6 Не допускается использование наземных (надземных) резервуаров для хранения топлива (ЖМТ, СУГ) на территории населенных пунктов, за исключением топливозаправочных пунктов, размещаемых на территории предприятия и предназначенных для заправки только транспортных средств этого предприятия.

- до магистральных дорог и магистральных улиц общегородского значения как для автомобильных дорог общей сети I, II и III категорий;

- до поселковых дорог, магистральных улиц районного значения, главных улиц и основных улиц в жилой застройке сельских поселений как для автомобильных дорог общей сети IV и V категорий;

- до остальных дорог и улиц - не нормируются.

- до железной дороги общей сети – на станциях, разъездах, перегонах и платформах.

6.4 Не допускается размещение АЗС на путепроводах и под ними.

6.5 АЗС и КАЗС, как объект придорожного сервиса допускается размещать за пределами красных линий на нормативном удалении от дорожного полотна в капитальных конструкциях согласно требований пожарной безопасности зданий и сооружений при эксплуатации автозаправочных станций, согласно СН КР.

6.6 На АЗС могут размещаться здания, сооружения и помещения для оборудования технологической системы АЗС, котельной, а также административные и бытовые здания (помещения) для персонала АЗС: операторная, администрации, приема пищи, службы охраны, санузлы, кладовые для спецодежды, инструмента, запасных деталей, приборов и оборудования.

На территории многотопливных АЗС, АГНКС, КриоАЗС с двухболоочечными резервуарами СПГ или АГЗС с двустенными резервуарами, а также на территории АЗС с подземными резервуарами для хранения жидкого моторного топлива допускается размещать здания (помещения) сервисного обслуживания пассажиров, водителей и их транспортных средств. Для сервисного обслуживания пассажиров и водителей могут предусматриваться магазин сопутствующих товаров, кафе и санузлы; для сервисного обслуживания транспортных средств-посты технического обслуживания и мойки автомобилей.

На территории АЗС не допускается размещать наружные установки категории АН, БН, ВН и ГН, не относящиеся к технологической системе АЗС или котельной АЗС.

1. Категории наружных установок по пожарной опасности определяются исходя из пожароопасных свойств горючих веществ и материалов, находящихся в установках, их количества и особенностей технологических процессов.

2. Категории наружных установок по пожарной опасности определяются национальными стандартами, утвержденными в установленном порядке.

3. Определение категорий наружных установок по пожарной опасности осуществляется путем последовательной проверки их принадлежности к категориям от наиболее опасной «Ан» к наименее опасной «Дн».

4. По пожарной опасности наружные установки подразделяются на следующие категории:

- 1) повышенная взрывопожароопасность (Ан);
- 2) взрывопожароопасность (Бн);
- 3) пожароопасность (Вн);
- 4) умеренная пожароопасность (Гн);
- 5) пониженная пожароопасность (Дн).

6.7 На территории АЗС не допускается размещение помещений категорий А, Б (за исключением помещений для оборудования с КПП и для перекачивания сжиженных углеводородных и/или природного газов, которое относится к технологической системе АЗС) и Г (за исключением котельной).

В помещениях сервисного обслуживания транспортных средств не допускается предусматривать технологические процессы, в которых обращаются горючие газы, легковоспламеняющиеся жидкости, а также горючие пыли.

6.8 При расположении помещений различного функционального назначения (помещение сервисного обслуживания водителей и пассажиров, помещение сервисного обслуживания транспортных средств или помещение для персонала АЗС) в одном здании минимальные расстояния определяются до ближайшей перегородки, стены и проема в стене помещения как до здания того же функционального назначения. При этом расстояния от зданий (помещений) для персонала АЗС, сервисного обслуживания водителей, пассажиров и их транспортных средств до объектов, не относящихся к АЗС, определяются в соответствии с нормативными правовыми актами и нормативными документами в сфере пожарной безопасности.

6.9 Здания и сооружения, расположенные на территории АЗС, должны быть одноэтажные, I, II или III степени огнестойкости класса С0 или С1, или IV степени огнестойкости класса С0.

Опоры и несущие конструкции эстакад для прокладки трубопроводов с топливом и его парами должны изготавливаться из негорючих материалов и иметь предел огнестойкости не менее R60. В случае прокладки трубопроводов СПГ указанные опоры и конструкции должны сохранять свои функциональные свойства при воздействии на них аварийных проливов криогенных жидкостей.

6.10 На территории АЗС допускается предусматривать котельные только для нужд АЗС. При проектировании котельной АЗС следует предусматривать автоматизированные водогрейные котлы с температурой теплоносителя не выше 80 °С. Следует применять электрические котлы или котлы, предназначенные для работы на дизельном топливе (за исключением АЗС с надземными резервуарами для хранения жидкого моторного топлива, АГЗС с одностенными резервуарами и КриоАЗС с резервуарами СПГ в

кожухе) с температурой вспышки более 45 °С.

При проектировании котельных многотопливных АЗС, АГНКС, КриоАЗС и АГЗС (кроме АГЗС с одностенными резервуарами) допускается применение автоматизированных водогрейных котлов с использованием в качестве топлива природного газа, в том числе, регазифицированного.

Вывод дымовых газов в атмосферу должен быть предусмотрен через дымовую трубу, выполненную из негорючих материалов и размещаемую с наружной стороны стены здания котельной, обращенной не в сторону оборудования технологической системы АЗС и площадки для АЦ. Дымовая труба должна оснащаться искрогасителем, установленным на выходе дымовых газов.

6.11 Котельные на дизельном топливе должны размещаться в отдельно стоящем одноэтажном здании I или II степени огнестойкости классов С0, С1. Котельные на дизельном топливе допускается пристраивать к отдельно стоящим зданиям I или II степени огнестойкости классов С0, С1, предназначенным для персонала АЗС или мойки транспортных средств.

Оборудование хранения и линии подачи дизельного топлива к котлу должно отвечать требованиям настоящих строительных норм, предъявляемым к технологическим системам АЗС с подземным расположением резервуаров для хранения жидкого моторного топлива. При этом с наружной стороны здания котельной на трубопроводе подачи топлива к котлу устанавливается запорная арматура и обратный клапан, закрывающийся при отключении насоса указанной линии.

6.12 На территории АЗС не допускается устройство подземных воздушных пространств (тоннели, каналы), не предназначенных для обращения в них топлива и/или его паров, а также подземных помещений и подпольных пространств, в которые возможно поступление топлива и/или его паров в результате аварийной ситуации. Прокладка трубопроводов с топливом под зданиями АЗС и со стороны эвакуационных выходов не допускается.

6.13 Помещения для персонала АЗС, включая операторную, допускается предусматривать в зданиях сервисного обслуживания водителей, пассажиров или их транспортных средств. При этом указанные помещения должны быть выполнены в конструкциях, соответствующих степени огнестойкости и классу конструктивной пожарной опасности основного здания, отделяться от помещений сервисного обслуживания водителей, пассажиров или их транспортных средств противопожарными перегородками первого типа и перекрытиями третьего типа.

Допускается предусматривать место оператора в помещениях сервисного обслуживания водителей и пассажиров при условиях размещения кабелей электропитания электрических агрегатов технологической системы в

специальном помещении электрической щитовой, управления работой технологической системы и обесточивания электропитания АЗС оператором посредством слаботочной системы управления, а также обеспечения возможности визуального контроля за технологическими операциями оператором АЗС.

6.14 Не допускается объединять в едином здании:

помещения для оборудования технологической системы АЗС категорий А, Б и В1 – В2 и помещения сервисного обслуживания транспортных средств, водителей и пассажиров;

- помещения сервисного обслуживания транспортных средств (за исключением помещений механизированной мойки автомобилей, работающих на жидком моторном топливе) и помещения сервисного обслуживания водителей и пассажиров;

- помещения магазина, в котором предусмотрена продажа товаров, содержащих легковоспламеняющиеся и горючие жидкости, и помещения общественного питания. В случае, если указанные товары размещены только в помещении кладовой, отделенной от помещений сервисного обслуживания водителей и пассажиров противопожарными перегородками первого типа, допускается размещать помещения магазина в едином здании с помещениями общественного питания.

6.15 В зданиях сервисного обслуживания транспортных средств допускается предусматривать не более трех постов технического обслуживания. Помещения различной функциональной пожарной опасности должны разделяться противопожарными перегородками первого типа.

При проектировании АЗС, предназначенных для размещения в населенных пунктах, допускается предусматривать помещения постов технического обслуживания только легковых автомобилей.

6.16 В зданиях АЗС запрещается предусматривать помещения для проведения огневых и сварочных работ.

6.17 Помещения категорий В1 – В3, а также кладовые магазина для хранения легковоспламеняющихся и горючих жидкостей следует размещать у наружных стен зданий с оконными проемами.

Смазочные масла (включая отработанные) должны храниться в емкостях общей вместимостью не более 1 м³, размещаемых либо подземно снаружи здания, либо в специальном помещении, отделенном от соседних помещений противопожарными перегородками первого типа и имеющем самостоятельный выход непосредственно наружу здания.

Допускается увеличивать общую вместимость указанных емкостей и производить заправку маслом транспортных средств на самостоятельных заправочных островках в случае, если оборудование для приема, хранения и выдачи смазочных масел и его размещение отвечает требованиям настоящих

строительных норм, предъявляемым к технологическим системам АЗС жидкого моторного топлива.

6.18 В случае, если выход из зданий АЗС расположен на расстоянии менее 15 м от площадок АЦ, заправочных островков, резервуаров (сосудов) для хранения топлива и размещенного вне зданий наземного и надземного оборудования, в котором обращаются горючие газы и/или жидкости, то следует предусмотреть дополнительный эвакуационный выход, размещаемый на расстоянии более 15 м от указанных выше сооружений и оборудования или в противоположную от них сторону.

6.19 Навесы должны быть выполнены из негорючих материалов. В покрытии (за исключением несущих конструкций) навесов высотой не менее 4 м над заправочными островками для легковых автомобилей допускается использование материалов группы горючести Г1 – Г2.

Устройство навесов над площадками для АЦ и над надземными резервуарами для хранения жидкого моторного топлива, СУГ и СПГ не допускается.

6.20 Технологические системы должны быть изготовлены и/или размещены таким образом, чтобы обеспечивались их целостность и работоспособность при воздействии на них возможных нагрузок (при движении и остановке транспортных средств, подвижках грунта, вибрации), определяемых проектом на АЗС.

6.21 Планировка территории АЗС с учетом размещения на ее территории зданий, сооружений и технологического оборудования должна исключать возможность растекания аварийного пролива топлива как по территории АЗС, так и за ее пределы.

На въезде и выезде с территории АЗС, осуществляющей заправку жидким моторным топливом, необходимо выполнять пологие повышенные участки высотой не менее 0,2 м или дренажные лотки, предотвращающие растекание аварийного пролива топлива за территорию АЗС и отводящие загрязненные нефтепродуктами атмосферные осадки в очистные сооружения.

6.22 При оснащении АЗС очистными сооружениями для атмосферных осадков, загрязненных нефтепродуктами, эти сооружения должны отвечать следующим требованиям:

- оборудование очистных сооружений, в свободное пространство которого могут поступать пары топлива, должно располагаться подземно;
- емкости-накопители (при наличии) необходимо оснащать датчиками уровня, обеспечивающими подачу звукового и светового сигнала оператору АЗС при их номинальном заполнении;
- оборудование для опорожнения емкостей-накопителей от нефтепродуктов должно обеспечивать осуществление этой операции закрытым способом;

- линии деаэрации емкостей должны соответствовать требованиям, предъявляемым настоящим строительным нормам к линиям деаэрации топливных резервуаров;

- трубопроводы для жидкости необходимо оснащать гидрозатворами;

- крышки люков для очистки песколовушек, устанавливаемых на стоках атмосферных осадков, загрязненных нефтепродуктами, должны быть выполнены в виде решеток, обеспечивающих проветривание песколовушек.

6.23 Конструкция колодцев инженерных сооружений (за исключением приемных устройств колодцев ливневой канализации) должна предотвращать попадание в них горючих газов и жидкостей при аварийных проливах топлива, а также грунтовых вод через их стенки и крышки.

6.24 При наличии ограждения территории АЗС или территории отдельной площадки (площадок) на АЗС оно должно быть выполнено из негорючих материалов и не препятствовать свободному проветриванию.

6.25 Не допускается озеленение территории АЗС кустарниками и деревьями, выделяющими при цветении хлопья, волокнистые вещества или опушенные семена.

6.26 При размещении АЗС вблизи посадок сельскохозяйственных культур, по которым возможно распространение пламени, вдоль прилегающих к посадкам границ АЗС должны предусматриваться наземное покрытие из материалов, не распространяющих пламя по своей поверхности, или вспаханная полоса земли шириной не менее 5 м.

6.27 Движение транспортных средств по территории АЗС должно быть односторонним. Въезд на территорию АЗС и выезд с нее должны быть раздельными.

6.28 Покрытие проездов, заправочных островков и площадок для АЦ должно проектироваться стойким к воздействию нефтепродуктов, в соответствии с ГОСТ 17608 и ГОСТ 230009.

6.29 ТРК и раздаточные колонки, блоки и контейнеры хранения жидкого моторного топлива на блочных и контейнерных АЗС, технологические системы передвижных АЗС должны быть защищены от повреждения транспортными средствами, специально предусмотренными для этого устройствами и/или сооружениями.

6.30 На АЗС применение АЦ для транспортировки топлива, не отвечающих требованиям Правил перевозки опасных грузов автомобильным транспортом,

утверждённых [постановлением](#) Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198, а также АЦ для транспортировки жидкого моторного топлива, не отвечающих требованиям ГОСТ Р 50913, не допускается.

При этом устройства, указанные в Правилах перевозки опасных грузов

автомобильным транспортом, утвержденным [постановлением](#) Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198, автоматически предотвращающие выход СУГ и СПГ из цистерны при аварийных расходах газа по сливноналивным коммуникациям, в том числе и при аварийной разгерметизации этих коммуникаций, должны отвечать установленным требованиям ГОСТ 23009 в части защиты от механических повреждений и воздействия пламени, способных привести к отказу указанных устройств.

Применение АЦ для доставки СУГ или СПГ на АЗС с количеством транспортных емкостей (сосудов) СУГ или СПГ более одной не допускается.

Размещение АЗС на полосе отвода железнодорожных путей минимальная ширина полосы отвода устанавливается в размере 12 метров от оси крайнего железнодорожного пути. Порядок установлении охранных зон в соответствии утвержденного постановлением Правительства Кыргызской Республики от 6 апреля 2018 года № 189.

6.31 Расположение транспортных средств на площадке для их стоянки не должно препятствовать свободному выезду транспортных средств с ее территории.

6.32 Электроснабжение систем противоаварийной защиты должно соответствовать первой категории надежности согласно с Правилами перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утверждёнными [постановлением](#) Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198.

Монтаж системы молниезащиты, заземления и защиты от статического электричества следует проводить до начала пусконаладочных испытаний технологических систем АЗС.

6.33 Предусматривать на АЗС воздушные линии электропередач не допускается.

6.34 АЗС должны быть оснащены телефонной или радиосвязью, а также системой громкоговорящей связи.

6.35 Для целей пожаротушения АЗС следует предусматривать:

- первичные средства пожаротушения;
- стационарные установки пожаротушения (в том числе автоматические);
- наружный противопожарный водопровод или водоем (резервуар).

6.36 Тип, необходимое количество и размещение первичных средств пожаротушения следует выбирать в соответствии с нормативными документами в сфере пожарной безопасности.

6.37 Наружное пожаротушение АЗС должно осуществляться не менее чем от двух пожарных гидрантов или от противопожарного водоема (резервуара), которые должны быть расположены на расстоянии не более 200 м от АЗС.

Общая вместимость противопожарных водоемов (резервуаров) для КривоАЗС, выполненной как самостоятельный участок многотопливной АЗС, резервуары хранения СПГ и транспортные емкости (сосуды) АЦ СПГ, а также АЗС жидкого моторного топлива и АГНКС, должны определяться расчетом, но составлять не менее 100 м³.

Расход воды на наружное пожаротушение указанных АЗС определяется расчетом как суммарный расход воды, включающий в себя максимальное из значений расхода воды на пожаротушение зданий и общий расход воды на охлаждение надземных (наземных) резервуаров (сосудов), в том числе АЦ.

Расход воды на пожаротушение зданий АЗС определяется в соответствии с другими нормативными документами по пожарной безопасности (для зданий сервисного обслуживания водителей и пассажиров, а также зданий для персонала АЗС как для общественных зданий, для зданий сервисного обслуживания транспортных средств как для производственных зданий).

Общий расход воды на охлаждение надземных резервуаров (сосудов) следует принимать не менее 15 литров в секунду.

6.38 Наружное противопожарное водоснабжение АГНКС или АЗС жидкого моторного топлива, размещенных вне населенных пунктов, допускается предусматривать от противопожарных водоемов (резервуаров) общей вместимостью не менее 3 м³ в следующих случаях:

- на АГНКС и АЗС жидкого моторного топлива с подземными резервуарами хранения топлива, если отсутствуют помещения сервисного обслуживания;
- на АЗС жидкого моторного топлива с надземными двустенными резервуарами хранения топлива общей вместимостью не более 40 м³.

Противопожарные водоемы (резервуары) должны быть расположены на расстоянии не более 200 м от АЗС.

На таких АЗС необходимо предусматривать стационарные или передвижные огнетушители, тип и количество которых определяются в соответствии с нормативными документами в сфере пожарной безопасности. предъявляемыми к АЗС с заправочными островками для грузовых транспортных средств, а также площадки высадки (посадки) пассажиров за территорией АЗС (присутствие пассажиров на территории таких АЗС не допускается).

Общая вместимость резервуаров для хранения нефтепродуктов, размещаемых на территории АЗС, должна быть (с учетом хранимой автоцистерны):

- при размещении АЗС в населенных пунктах не более 100 м³;
- при размещении АЗС за пределами населенных пунктов не более 150

м³.

Единичная емкость резервуаров не должна превышать 50 м³. Единичная емкость камер (при использовании многокамерного резервуара с двойными перегородками между камерами) не должна превышать 35 м³.

6.39 Все помещения АЗС, за исключением помещений категорий В4 и Д, механизированной мойки и помещений для персонала АЗС с круглосуточным пребыванием людей, должны быть оборудованы установками автоматической пожарной сигнализации.

Помещения категорий В1 и В2 по пожарной опасности площадью более 20 м² (помещения постов технического обслуживания и складские помещения при наличии ГГ, ЛВЖ и ГЖ - независимо от площади), а также помещения многотопливных АЗС, КриоАЗС, АГЗС или АГНКС, в которых размещается оборудование с СУГ, КПП и/или СПГ, относящиеся к технологической системе АЗС, должны быть оборудованы автоматическими установками пожаротушения.

Указанные помещения с оборудованием, в котором обращается газообразное топливо, допускается не оснащать автоматическими установками пожаротушения в случае, если удельная пожарная нагрузка, не относящаяся к КПП или СПГ, а также к СУГ, и размещенная в этих помещениях, не превышает 180 МДж.м⁻².

Торговый зал магазина по продаже ЛВЖ и ГЖ должен быть оборудован автоматическими установками пожаротушения, если количество и способ размещения в нем пожарной нагрузки соответствует количеству и способу размещения пожарной нагрузки в помещении категорий В1 или В2 по пожарной опасности.

6.40 Кабельные линии и электроподводка к устройствам, предназначенным для обеспечения перекрытия поступления топлива, сброса избыточного давления и отключения оборудования в случае пожара, должны сохранять работоспособность в условиях пожара в течение времени, необходимого для выполнения их функций.

Работоспособность указанных кабельных линий и электроподводок в условиях пожара обеспечивается выбором вида исполнения кабелей и проводов и способами их прокладки. Время работоспособности кабельных линий и электроподводок в условиях воздействия пожара.

7 Дополнительные требования к АЗС жидкого моторного топлива

7.1 Минимальные расстояния от АЗС жидкого моторного топлива, размещенных вне территорий населенных пунктов, до объектов, к ним не относящихся, принимаются в соответствии с таблицей 2.

Т а б л и ц а 2

Наименование объектов, до которых определяется расстояние, м	Расстоян ие от АЗС с подземны ми резер- вуарами, м	Расстояние от АЗС с наземными резервуарами, м	
		общей вместимос тью более 20 м ³	Общей вместимостью не более 20 м ³
1 Производственные, складские и административно-бытовые здания и сооружения промышленных организаций (за исключением указанных в строках 10 и 12)	15	25	25
2 Лесничества (лесопарки) с лесными насаждениями: хвойных и смешанных пород лиственных пород	25 10	40 15	30 12
3 Здания и сооружения классов функциональной пожарной опасности Ф1 – Ф4 (за исключением указанных в строке 1)	25	50	40
4 Места массового пребывания людей	25	50	50
5 Индивидуальные гаражи и открытые стоянки для автомобилей	18	30	20
6 Торговые киоски	20	25	25
7 Автомобильные дороги общей сети (край проезжей части):			
I, II и III категории	12	20	15
IV и V категории	9	12	9
Маршруты электрифицированного городского транспорта (до	15	20	20

контактной сети)			
8 Железные дороги общей сети (до подошвы насыпи или бровки выемки)	25	30	30

Окончание таблицы 2

Наименование объектов, до которых определяется расстояние, м	Расстояние от АЗС с подземными резер- вуарами, м	Расстояние от АЗС с наземными резервуарами, м	
		общей вместимос- тью более 20 м ³	Общей вместимостью не более 20 м ³
9 Очистные канализационные сооружения и насосные станции, не относящиеся к АЗС	15	30	25
10 Технологические установки категорий АН, БН, ГН, здания и сооружения с наличием радиоактивных и вредных веществ I и II классов опасности	100	100	100
11 Линии электропередач, электроподстанции (в том числе трансформаторные подстанции)	согласно с Правилами перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утверждёнными постановлением Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198.		
12 Склады (вне зданий): лесных материалов, торфа, волокнистых горючих веществ, сена, соломы, а также участки открытого залегания торфа	20	40	30

П р и м е ч а н и я

1 Расстояния от АЗС с надземными резервуарами, а также от подземных резервуаров до стен жилых и общественных зданий I и II степени огнестойкости класса С0 или С1, указанные в таблице 1 настоящих строительных норм, допускается уменьшать (за исключением расстояний до окон и дверей) не более чем на 25%, за исключением расстояний от надземных резервуаров с одностенными перекрытиями.

2 При оснащении технологической системы АЗС системой флегматизации или иными системами, предотвращающими воспламенение и/или сгорание паровоздушных смесей внутри технологического оборудования, указанные в таблице 1 настоящих строительных норм расстояния допускается уменьшать не более чем на 25% (за исключением указанных в строках 3, 4, 10, 11).

3 Расстояния от АЗС до границ лесных насаждений смешанных пород (хвойных и лиственных) лесничеств (лесопарков) допускается уменьшать в два раза. При этом вдоль границ лесных насаждений лесничеств (лесопарков) с АЗС должны предусматриваться наземное покрытие из материалов, не распространяющих пламя по своей поверхности, или вспаханная полоса земли шириной не менее 5 м.

7.2 Минимальные расстояния между зданиями и сооружениями, расположенными на территории АЗС жидкого моторного топлива с подземными резервуарами, принимаются в соответствии с таблицей 3.

Т а б л и ц а 3

Наименование зданий и сооружений АЗС	Минимальное расстояние между соответствующими зданиями, сооружениями и оборудованием в порядке их записи в заголовке таблицы, м									
	1	2	3	4(а)	4 (б)	5 (а)	5 (б)	6	7	8
1 Подземные резервуары для хранения топлива	-	4	4	-	3/9	9	9/15	15	-	6
2 Топливораздаточные колонки	4	-	-	-	-	6/9	9	12/15	15	4
3 Площадка для АЦ	-	-	-	-	-	6/9	9	12/15	15	-
4 Здания для персонала АЗС и сервисного обслуживания транспортных средств: а) I, II и III степени огнестойкости класса С0 или С1 б) IV степени огнестойкости класса С0	3/9 9	6/9 9	6/9 9	6/9 9	6/9 9	6 9	9 12	9 9	9 12	3/9 6/9
5 Здания сервисного обслуживания водителей и пассажиров: а) I, II и III степени огнестойкости класса С0 или С1 б) IV степени огнестойкости класса С0	9/15 15	12/15 15	12/15 15	12/15 15	12/15 15	9 9	9 12	6 9	9 12	9/15 12/15
6 Очистные сооружения для атмосферных осадков, загрязненных нефтепродуктами	-	4	4	4	4	3/9	6/9	9/15	12/15	-
7 Площадка для стоянки транспортных средств	6	9	9	9	9	-/9	6/9	-/9	6/9	6
8. Здание котельной на дизельном топливе	9	9	9	12	12	6	9	9	12	9

Окончание таблицы 3

Примечания

1 Расстояния указаны: в числителе - до стен зданий, в знаменателе - до проемов стен зданий. Расстояния, обозначенные "-", не нормируются и принимаются, исходя из конструктивных особенностей, если иное не оговорено настоящих строительных норм.

2 При проектировании блочной АЗС расстояние между резервуарами для хранения топлива и ТРК не нормируется.

3 Для АЗС, в задании на проектирование которых предусматривается их эксплуатация без приостановки во время наполнения резервуаров топливом из АЦ, расстояния от площадки для АЦ до ТРК следует принимать не менее 8 м, до площадки для стоянки транспортных средств не менее 18 м (вне зависимости от вида транспортных средств), а до зданий и сооружений АЗС расстояния следует увеличивать на 30%.

4 Расстояния не нормируются:

а) между зданиями сервисного обслуживания транспортных средств, если стена более широкого здания, обращенная в сторону другого здания, является противопожарной;

б) между зданиями для персонала АЗС при условии, если в них отсутствуют помещения сервисного обслуживания водителей, пассажиров и их транспортных средств.

5 Размеры площадки для стоянки транспортных средств должны обеспечивать одновременное пребывание на ней не более 10 единиц транспортных средств. В строке 7 приведены расстояния до стоянок легкового и мототранспорта. При организации стоянок других транспортных средств расстояние до стен без проемов зданий I и II степени огнестойкости класса С0 или С1 должно быть не менее 9 м, а остальные расстояния следует увеличивать на 50%.

6 Расстояния от трансформаторной подстанции до зданий и сооружений АЗС принимаются в соответствии с Правилами перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утвержденными [постановлением](#) Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198.

7 Расстояния от котельной на дизельном топливе, пристроенной к зданию иного назначения, до остальных зданий, а также до сооружений и оборудования АЗС определяются по таблице 2 настоящих строительных норм как от отдельно стоящего здания указанной котельной.

7.3 Минимальные расстояния между зданиями и сооружениями АЗС жидкого моторного топлива с надземными резервуарами принимаются в соответствии с таблицей 4.

Т а б л и ц а 4

Наименование	Минимальное расстояние между

зданий и сооружений АЗС	соответствующими зданиями и сооружениями в порядке их записи в заголовке таблицы, м				
	1	2	3	4	5
1 Контейнеры хранения топлива	-	8	-	9	-
2 Топливораздаточные колонки	8	-	8	9	4
3 Площадка для АЦ	-	8	-	9	-
4 Здания для персонала АЗС	9	9	9	-	9
5 Очистные сооружения для атмосферных осадков, загрязненных нефтепродуктами	-	4	-	9	-
Примечания 1 Расстояния, обозначенные «-», а также расстояния от ТРК до контейнеров хранения топлива и площадки для АЦ на контейнерной АЗС не нормируются и принимаются, исходя из конструктивных особенностей, если иное не оговорено настоящих строительных норм. 2 Расстояния между контейнерами хранения топлива, технологические отсеки которых расположены друг напротив друга, следует принимать не менее 4 м. 3 Расстояния до зданий сервисного обслуживания водителей, пассажиров и транспортных средств принимаются как до зданий, не относящихся к АЗС.					

7.4 Фундаменты для контейнеров хранения топлива должны исключать скопление топлива под резервуарами. Высота фундамента должна быть не менее 0,2 м по отношению к прилегающей к нему площадке, его размеры в плане должны превышать размеры контейнера хранения топлива не менее чем на 0,5 м во все стороны, а верхняя поверхность фундамента должна иметь уклоны от резервуаров в сторону краев фундамента не менее двух градусов.

7.5 В случае применения ограждающих конструкций контейнеров хранения топлива и их технологических отсеков эти конструкции должны выполняться в виде продуваемых преград с равномерным расположением отверстий по площади ограждений. Отношение площади отверстий к полной площади преграды должно быть не менее 50%.

Допускается использовать ограждающие конструкции с отношением площади отверстий к площади преграды менее 50% при условии выполнения одного из следующих требований:

- а) оснащения контейнеров хранения топлива аварийной вентиляцией;
- б) выведения горловины патрубков для метроштоков за пределы

ограждающих конструкций контейнеров и применения во внутреннем пространстве, образуемом этими конструкциями, только двустенных трубопроводов для топлива и/или его паров с обеспечением непрерывного автоматического контроля за герметичностью их межтрубного пространства.

7.6 Аварийная вентиляция контейнера хранения топлива, предусматриваемая согласно требованиям подпункта «а» пункта 7.5 настоящих строительных норм, должна отвечать следующим требованиям:

запуск должен осуществляться в ручном режиме и в автоматическом режиме при превышении во внутреннем пространстве, образуемом ограждающими конструкциями контейнера хранения топлива, концентрации паров топлива, равной 10% от НКПР. Расстановка датчиков сигнализаторов до взрывоопасных концентраций в указанном пространстве должна обеспечивать обнаружение утечки топлива или его паров из трубопроводов и установленного на них оборудования;

кратность воздухообмена должна обеспечивать непревышение при аварийной ситуации (выбор расчетного варианта аварии осуществляется в соответствии с нормативными правовыми актами и нормативными документами в сфере пожарной безопасности) среднеобъемной концентрации паров топлива, равной 20% от НКПР;

должно быть обеспечено автоматическое отключение вентиляции в случае пожара в контейнере хранения топлива;

электроснабжение системы вентиляции должно быть обеспечено по первой категории надежности согласно с Правилами перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утверждёнными [постановлением](#) Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198.

7.7 Технологические отсеки контейнеров хранения топлива следует отделять от резервуаров противопожарными перегородками первого типа. Наружные поверхности оборудования контейнера хранения топлива, не защищенные от прямого воздействия солнечных лучей, должны быть защищены рефлекторными покрытиями.

На боковых поверхностях резервуаров или ограждающих конструкций (при их наличии) контейнеров хранения топлива должны быть расположены полоса желтого цвета шириной от 38 до 42 см с надписью: «ОГНЕОПАСНО», выполненной световозвращающей краской красного цвета, а также надписи с указанием вида хранимого топлива (бензин или дизельное топливо).

7.8 На АЗС должны использоваться ТРК, обеспечивающие автоматическую блокировку подачи топлива при номинальном заполнении топливного бака транспортного средства.

Топливораздаточные колонки должны оснащаться устройствами,

предотвращающими выход топлива из подводящих трубопроводов и заправочных шлангов при повреждении колонок.

7.9 Резервуары и трубопроводы для топлива и его паров должны сохранять герметичность в течение не менее 10 лет при соблюдении требований документации на технологическую систему АЗС.

7.10 Резервуары для хранения топлива должны быть оборудованы системами контроля их герметичности.

Примеры указанных систем приведены в приложении А к настоящим строительным норм.

7.11 Подземные одностенные резервуары для хранения топлива должны устанавливаться внутри оболочек, выполненных из материалов, устойчивых к воздействию нефтепродуктов и окружающей среды в условиях и в течение времени эксплуатации, а также исключающих проникновение топлива в грунт при возможных утечках из внутреннего пространства, образуемого стенками оболочек и резервуаров. Свободное пространство между указанными стенками должно быть заполнено (с уплотнением) негорючим материалом, способным впитывать в себя топливо.

7.12 При применении двустенного резервуара для хранения топлива следует предусматривать конструктивные мероприятия, направленные на исключение возможности образования взрывоопасной смеси паров топлива с воздухом (в результате разгерметизации внутренней стенки) в его межстенном пространстве. В случае заполнения межстенного пространства резервуара горючей жидкостью ее температура вспышки не должна быть ниже 100 °С.

Двустенный резервуар следует оборудовать системой объединенного или непрерывного контроля герметичности его межстенного пространства, обеспечивающей автоматическую сигнализацию (световую и звуковую) персоналу АЗС о разгерметизации и автоматическое прекращение наполнения резервуара. Для двустенных резервуаров традиционной АЗС допускается предусматривать периодический контроль их герметичности согласно требованиям документации, на технологическую систему этой АЗС.

7.13 Для каждой камеры многокамерного резервуара должны выполняться требования, предусматриваемые настоящим строительным нормам для однокамерного резервуара. Одновременное хранение бензина и дизельного топлива в различных камерах одного резервуара допускается только в двустенных резервуарах, в которых камеры для бензина и дизельного топлива разделены двумя перегородками и обеспечен контроль герметичности межперегородочного пространства.

7.14 Ввод трубопроводов в резервуары для хранения топлива должен осуществляться только в местах, расположенных выше номинального уровня заполнения их топливом. Устройство люков, штуцеров, патрубков и т.п.

ниже указанного уровня не допускается.

При наполнении резервуаров топливом во время эксплуатации АЗС следует обеспечить исключение образования падающей струи топлива.

7.15 Трубопроводы линии деаэрации резервуара должны быть оснащены огнепреградителями или дыхательными клапанами со встроенными огнепреградителями, сохраняющими работоспособность в любое время года.

При размещении трубопровода линии деаэрации на расстоянии не менее 5 м (по горизонтали) от проездов АЗС, высота расположения его верхнего среза по отношению к прилегающей площадке должна быть не менее 2,5 м. Если это расстояние (по горизонтали) менее 5 м, то требуемую высоту выпуска паров топлива из трубопровода линии деаэрации, определяемую от уровня прилегающих к нему проездов для транспортных средств $H_{тр}$, м, вычисляют по формуле:

$$H_{тр} = H_{м} + 50D, (1)$$

где $H_{м}$ - максимальная высота транспортного средства, допускаемого для заправки на АЗС (м), но не менее 2 м;

D - внутренний диаметр трубопровода линии деаэрации, м.

На трубопроводах линии деаэрации резервуара перед дыхательными клапанами или огнепреградителями, а также устройствами контроля ее пропускной способности во время эксплуатации, рекомендуется устанавливать запорную арматуру.

7.16 Оснащение линии деаэрации должно обеспечивать возможность контроля ее пропускной способности во время эксплуатации.

7.17 Резервуары (камеры) рекомендуется оснащать отдельными системами деаэрации. Допускается для резервуаров (камер) с одинаковым видом топлива использовать общую газоуравнительную систему при условии установки огнепреградителей в узлах подсоединения трубопроводов этой системы к резервуарам (камерам).

Устройство общей газоуравнительной системы между резервуарами (камерами) с бензином и дизельным топливом не допускается.

7.18 Резервуары для хранения топлива должны быть оборудованы системами предотвращения их переполнения, обеспечивающими при достижении 90%-ного заполнения резервуара автоматическую сигнализацию (световую и звуковую) персоналу АЗС, а при 95%-ном заполнении - автоматическое прекращение наполнения резервуара. Если технологической системой предусмотрено прекращение наполнения резервуара топливом только в автоматическом режиме, то допускается при 95%-ном заполнении резервуара вместо указанной сигнализации предусматривать сигнализацию

об автоматическом прекращении наполнения резервуара.

7.19 Если вероятность отказа автоматических систем предотвращения переполнения резервуаров, непрерывного контроля герметичности межстенного пространства резервуаров и трубопроводов, обнаружения утечек и прекращения подачи топлива или его паров, а также контроля пропускной способности линий деаэрации или рециркуляции превышает одну тысячную в год, то следует предусматривать либо дублирование их элементов, обеспечивающее выполнение функционального назначения систем, либо самоконтроль исправности, обеспечивающий автоматическое отключение ТРК и исключающий возможность наполнения резервуаров при неисправностях указанных систем.

7.20 Конструкция технологической системы должна предусматривать возможность проведения пожаробезопасных периодических испытаний на герметичность топливного оборудования непосредственно на АЗС. Требования к периодичности указанных испытаний должны быть приведены в документации на технологическую систему АЗС.

7.21 Одностенные трубопроводы для топлива и его паров следует располагать подземно в лотках или заглубленно в технологических шахтах (колодцах), исключающих проникновение жидкой фазы топлива (при возможных утечках) за их пределы. Лотки следует заполнять (с уплотнением) негорючим материалом.

7.22 При использовании двустенных трубопроводов (труба в трубе) с разъёмными соединениями (при наличии), обеспечивающими раздельную герметизацию внутреннего и внешнего трубопроводов, устройство лотка допускается не предусматривать. При этом следует обеспечить замещение воздуха в межтрубном пространстве азотом до достижения концентрации кислорода не более 10% объёмных.

7.23 Все трубопроводы для топлива и его паров, расположенные над землей или в свободном пространстве шахт резервуаров и технологических колодцев, должны удовлетворять следующим требованиям:

- они должны быть выполнены из металла;
- соединение фланцев должно осуществляться по принципу «шип-паз» (соединение деталей, при котором фигурный выступ (шип) одного элемента вставляется в отвечающее ему по форме отверстие (паз) другого элемента);
- соединения трубопроводов должны обеспечивать их надежность в условиях и в течение времени эксплуатации, регламентированных требованиями документации на технологическую систему АЗС;
- соединения должны быть оснащены устройствами для исключения их саморазъединения.

7.24 Наполнение резервуаров топливом из АЦ должно осуществляться через трубопровод налива, проложенный подземно, и с использованием

устройств, препятствующих распространению пламени по линии наполнения резервуара.

7.25 Между устройством для подсоединения напорно-всасывающего рукава АЦ и трубопроводом налива должна быть установлена запорная арматура. Эту арматуру допускается не предусматривать в случае применения устройств, самозакрывающихся при расстыковке их соединения с напорно-всасывающим рукавом АЦ.

Оборудование, устанавливаемое на трубопроводе налива (соединительные устройства, запорная арматура, огнепреградители, фильтры, расходомеры и т.п.), должно размещаться в приемке или колодце, находящемся у площадки для АЦ или на самой площадке, с обеспечением мер по предотвращению повреждения указанного оборудования в результате наезда транспортных средств.

Стенки приемки (колодца) должны быть выполнены из негорючих материалов и размещены на расстоянии не менее 2 м от наземно (надземно) расположенного технологического оборудования АЗС, а также от технологических шахт подземных резервуаров. Допускается изготовление колодца из материалов группы горючести Г1 - Г2 при условии заполнения его свободного пространства негорючим материалом.

7.26 При наличии в конструкции технологической системы линии рециркуляции паров топлива из резервуара в АЦ, указанная линия должна удовлетворять следующим требованиям:

- на линии рециркуляции перед узлами подсоединения ее к АЦ и резервуару должны быть установлены огнепреградители. Конструкция узлов подсоединения линии рециркуляции к АЦ должна обеспечивать автоматическое перекрытие этих линий при расстыковке;

- линия рециркуляции должна быть оборудована обратным клапаном, открывающимся при достижении в резервуаре давления, соответствующего либо напору столба топлива в АЦ (при сливе самотеком), либо напору насоса перекачивания топлива из АЦ в резервуар. Обратные клапаны должны герметично закрываться при перекрытии трубопровода налива или обесточивании указанного насоса;

- если рециркуляция паров топлива осуществляется при перекрытом трубопроводе линии деаэрации резервуара, технологическая система должна быть оборудована системой автоматического непрерывного контроля за давлением в ее паровом пространстве. При использовании дыхательного клапана на трубопроводе линии деаэрации резервуара с давлением срабатывания, превышающим давление срабатывания обратного клапана линии рециркуляции (рециркуляция осуществляется без перекрытия трубопровода деаэрации), указанную систему контроля допускается не предусматривать;

- между узлом подсоединения трубопровода линии рециркуляции к резервуару рекомендуется, а между узлом подсоединения к АЦ и этим трубопроводом следует устанавливать запорную арматуру;

- участки трубопроводов линии рециркуляции, расположенные в свободном пространстве технологических шахт, не должны иметь разборных соединений.

7.27 При наличии в конструкции технологической системы линии рециркуляции паров топлива из топливного бака транспортного средства в резервуар, указанная линия должна удовлетворять следующим требованиям:

- в местах присоединения трубопровода линии рециркуляции к резервуарам и к ТРК должны быть установлены огнепреградители и обратные клапаны. Если огнепреградитель и обратный клапан входят в конструкцию ТРК, их дополнительную установку перед ТРК допускается не предусматривать;

- обратные клапаны должны открываться давлением паров в трубопроводе линии рециркуляции, создаваемым насосом откачки паров топлива, и герметично закрываться при обесточивании указанного насоса;

- на трубопроводе рециркуляции перед огнепреградителем, расположенным на резервуаре, а также перед ТРК должна быть установлена запорная арматура. Если указанная арматура входит в конструкцию ТРК, то ее дополнительную установку допускается не предусматривать;

- участки трубопроводов линии рециркуляции, расположенные в свободном пространстве технологических шахт, не должны иметь разборных соединений.

7.28 Линии выдачи топлива следует оборудовать обратными клапанами, которые должны открываться давлением или разряжением, создаваемыми насосами этих линий, и герметично закрываться при обесточивании указанных насосов.

7.29 Оборудование технологических систем должно обеспечивать осуществление операций по приему, хранению и выдаче топлива, опорожнению и обесшламливанию (удалению подтоварной воды), а также по испытанию на герметичность только закрытым способом (за исключением наполнения топливных баков транспортных средств).

7.30 Конструкция резервуаров должна предусматривать возможность проведения механизированной пожаровзрывобезопасной очистки от остатков хранимого топлива, дегазации и продувки при их ремонте.

7.31 Запорная арматура, устанавливаемая на топливном оборудовании, должна быть выполнена по классу герметичности не ниже В.

7.32 Крышки, заглушки и соединения фланцев, патрубков, штуцеров и т.п., расположенных на топливном оборудовании АЗС, должны быть снабжены прокладками, выполненными из неискрообразующих материалов,

устойчивых к воздействию нефтепродуктов и окружающей среды в условиях эксплуатации, и соединены с обеспечением герметичности.

Указанные крышки и заглушки, которые предусматривается открывать при эксплуатации АЗС, должны быть выполнены из неискрообразующих материалов.

7.33 Стенки технологических шахт резервуаров и колодцев, в которых размещается оборудование с топливом или его парами, а также имеется свободное пространство, должны быть выполнены из негорючего материала. В остальных случаях допускается использование материалов группы горючести Г1 - Г2. Устройство крышек технологических шахт или колодцев, в которых имеется указанное оборудование, должно исключать возможность попадания в них атмосферных осадков и искрообразования при открытии-закрытии крышек. Крепление крышек должно обеспечивать сброс избыточного давления при возможном воспламенении паров топлива внутри шахт и колодцев (самооткидывание крышки с исключением возможности ее отрыва). Высота наземной части этих шахт и колодцев должна быть не менее 0,2 м.

7.34 Конструкция резервуаров для хранения топлива должна исключать необходимость проведения сварочных работ на их стенках при монтаже на строительной площадке.

7.35 Для контроля заземления АЦ следует применять специализированные автоматизированные устройства заземления, осуществляющие автоматическое прекращение наполнения резервуара или сигнализацию при неисправности системы заземления АЦ.

7.36 На АЗС следует предусматривать централизованное отключение электропитания.

Технологические системы, наполнение резервуаров которых предусматривается посредством их насосного оборудования, должны быть оснащены (независимо от автоматического выключения насосов) ручными выключателями электропитания этого оборудования, располагаемыми как в помещении операторной, так и у насосов или площадки для АЦ.

7.37 Конструкция технологической шахты, в том числе узлов вводов трубопроводов и кабелей, должна исключать возможность проникновения аварийных утечек топлива через стенки шахты.

7.38 Управляющие части штоков приводов запорной арматуры, горловины замерного патрубка, панели показаний приборов, а также запорные краны датчиков и приборов на импульсных линиях (при их наличии), находящихся в технологической шахте, должны быть выведены на высоту, обеспечивающую свободный доступ к ним снаружи шахты.

7.39 Допускается использование для нескольких ТРК общего трубопровода подачи бензина или дизельного топлива из одного или

нескольких резервуаров при условии наличия запорной арматуры на этих трубопроводах перед каждой ТРК и каждым резервуаром.

7.40 Резервуары традиционных АЗС могут выполняться одностенными или двустенными.

7.41 На блочных АЗС, наряду с указанными выше, необходимо учитывать следующие требования:

- резервуары для хранения топлива должны быть двустенными;
- крепление узла подсоединения технологической шахты к двустенному резервуару должно осуществляться в заводских условиях при помощи герметичных соединений;
- стенки и крышки технологических шахт должны быть выполнены только из негорючих материалов;
- при наличии свободного пространства в технологических шахтах, а также в технологических колодцах с топливным оборудованием, расположенных в пределах заправочных островков, должна предусматриваться система непрерывного автоматического контроля за концентрацией паров топлива. Указанная система должна обеспечивать подачу звукового и светового сигнала при превышении у дна шахты концентрации паров топлива, равной 20% от значения НКПР, а также отключение электропитания насосов линии выдачи и автоматическое прекращение операции наполнения резервуаров.

7.42 Резервуары для хранения топлива контейнерных и модульных АЗС должны выполняться двустенными. Допускается использовать резервуары с одностенным перекрытием (верхней стенкой), герметизирующим внутренний резервуар и межстенное пространство.

При размещении АЗС вне территории населенных пунктов общая вместимость резервуаров контейнерной АЗС не должна превышать 60 м³, а модульной АЗС - 120 м³ (при размещении контейнерных и модульных АЗС на территории населенных пунктов, в случаях, предусмотренных настоящими Строительными нормами (прим.6, табл.1), общая вместимость резервуаров уменьшается на 50%).

Единичная емкость резервуаров или камер (при использовании многокамерного резервуара с двойными перегородками между камерами) контейнерной АЗС, расположенной на территории населенных пунктов, не должна превышать 10 м³, а вне населенных пунктов - 20 м³.

Единичная емкость резервуаров или камер (при использовании многокамерного резервуара с двойными перегородками между камерами) модульной АЗС, расположенной на территории населенных пунктов, не должна превышать 20 м³, а вне населенных пунктов - 40 м³.

7.43 На АЗС, размещаемых вне территории населенных пунктов и предприятий, допускается использование технологических систем с

одностенными резервуарами при выполнении требований, изложенных в приложении Б к настоящим строительным норм.

7.44 При заполнении межстенного пространства наземного и надземного резервуара горючей жидкостью под резервуаром должен быть установлен поддон, выполненный из негорючих материалов и исключающий растекание этой жидкости за пределы поддона при разгерметизации внешней стенки резервуара.

7.45 Внутренние резервуары наземных и надземных двустенных резервуаров для хранения топлива должны быть оснащены предохранительными мембранами или клапанами с давлением срабатывания не более 130 кПа. Требуемая площадь сбросных сечений предохранительных мембран или клапанов в зависимости от объема резервуаров приведена в таблице 5.

Т а б л и ц а 5

Объем резервуара, м ³	5	8	10	13	15	20	30	40
Площадь сбросного сечения, см ²	25	35	40	48	53	64	84	94

При определении площадей сбросных сечений резервуаров с объемом от 5 до 40 м³ допускается линейная интерполяция (способ нахождения промежуточных значений величины по имеющемуся дискретному набору известных значений. На основании этого набора строится линейная функция, в которую могли бы с высокой точностью попадать другие возможные значения величины). Для обеспечения требуемой площади допускается использование нескольких предохранительных мембран или клапанов.

7.46 Наполнение резервуаров для хранения топлива, расположенных частично или полностью выше площадки для АЦ и/или трубопроводов наполнения этих резервуаров, должно осуществляться только посредством насоса перекачивания технологической системы АЗС. Использование насоса АЦ для наполнения указанных резервуаров не допускается.

Трубопроводы наполнения указанных резервуаров должны оснащаться обратными клапанами, препятствующими обратному току жидкости при обесточивании технологической системы. Обратные клапаны должны быть отрегулированы на открытие рабочим давлением насоса линии наполнения.

7.47 Трубопроводы наполнения резервуаров для хранения топлива, расположенных частично или полностью выше площадки для АЦ, а также трубопроводы подачи топлива к ТРК, расположенные частично или

полностью выше этих ТРК, должны дополнительно оснащаться аварийной запорной арматурой, установленной в верхней точке этих трубопроводов (над резервуаром), с обеспечением свободного доступа к ней.

7.48 В нижней части технологических отсеков контейнеров хранения топлива необходимо предусматривать поддоны. При использовании под технологическим оборудованием отсека общего поддона последний необходимо секционировать. Высота перегородок секций должна быть равна половине высоты стенок поддона. Емкость поддона должна обеспечивать полную вместимость пролива топлива при поступлении его из места разгерметизации в течение времени, необходимого для ликвидации утечки, с учетом количества топлива, находящегося в трубопроводах между местами их перекрытия. При этом высота борта должна быть не менее 150 мм.

7.49 На технологических системах модульных АЗС соединение трубопровода подачи топлива к ТРК с трубопроводом выдачи контейнера хранения топлива должно располагаться над поддоном технологического отсека. Трубопровод подачи топлива к ТРК должен прокладываться подземно.

7.50 На трубопроводе выдачи топлива контейнерных и модульных АЗС должна быть установлена запорная арматура, располагаемая в технологическом отсеке контейнера хранения топлива, в местах свободного доступа к ней.

7.51 На контейнерных и модульных АЗС допускается использование для нескольких ТРК общего трубопровода подачи бензина или дизельного топлива только из одного резервуара (камеры) контейнера хранения топлива при условии наличия запорной арматуры перед каждой ТРК.

7.52 Требования к АЗС жидкого моторного топлива, эксплуатируемых в качестве топливозаправочного пункта предприятия, следует уточнять в соответствии с приложением В к настоящим строительным нормам.

7.53 Требования к передвижным АЗС жидкого моторного топлива следует уточнять в соответствии с приложением Г к настоящим строительным нормам.

8 Дополнительные требования к АЗС газового моторного топлива

8.1 На многотопливных АЗС с наличием газового моторного топлива не допускается размещение:

- оборудования для сливноналивных (наполнения и опорожнения) операций, не относящихся к заправке баков (сосудов) топливных систем транспортных средств (за исключением заправки сосудов аккумулятора газа

ПАГЗ (МЭГК) на АГНКС) или к технологическим процессам (включая обслуживание), предусмотренным для технологической системы АЗС;

- газорегуляторного пункта системы газораспределения, от которого осуществляется подача газа на другие объекты.

8.2 Территория площадки (площадок) зданий, сооружений и оборудования для приема, подготовки и хранения КПП и/или СПГ, а также территория складской площадки с резервуарами СУГ должны иметь ограждения, которые обозначают территорию, закрытую для посторонних лиц, и выполнены из негорючих материалов, не препятствующих свободному проветриванию.

8.3 Минимальные расстояния от КриоАЗС и АГЗС, выполненных как самостоятельный участок многотопливной АЗС, многотопливной АЗС и АГНКС до объектов, к ним не относящихся, принимаются в соответствии с таблицей 6.

Т а б л и ц а 6

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от зданий, сооружений и оборудования технологических систем АЗС, м		
	с наличием СУГ	с наличием КПП	с наличием СПГ
1 Производственные и складские здания и сооружения промышленных предприятий (за исключением указанных в строках 9 и 11), административно-бытовые здания и сооружения промышленных предприятий, размещенных вне территорий населенных пунктов	40	25	40

Продолжение таблицы 6

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от зданий, сооружений и оборудования технологических систем АЗС, м		
	с наличием СУГ	с наличием КПП	с наличием СПГ

2 Лесничества (лесопарки) с лесными насаждениями:			
хвойных и смешанных пород	50	30	50
лиственных пород	25	15	25
3 Здания и сооружения классов функциональной пожарной опасности Ф1 - Ф4 (за исключением указанных в строке 1)	60	35 (при размещении и вне территорий населенных пунктов)	60
4 Места массового пребывания людей	60	35	60
5 Индивидуальные гаражи и открытые стоянки для автомобилей	40	30	40
6 Автомобильные дороги общей сети (край проезжей части):			
I, II и III категории	25	15	25
IV и V категории	20	12	20
Маршруты электрифицированного городского транспорта (до контактной сети)	25	15	25
7 Железные дороги общей сети (до подошвы насыпи или бровки выемки)	40	30	40
8 Очистные канализационные сооружения и насосные станции, не относящиеся к АЗС	60	15	40

Продолжение таблицы 6

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от зданий, сооружений и оборудования технологических систем АЗС, м		
	с наличием СУГ	с наличием КПП	с наличием СПГ
9 Наружные установки категорий АН, БН, ГН, здания и сооружения с наличием радиоактивных и вредных веществ I и II классов опасности	100	100	40
10 Линии электропередачи, электроподстанции (в том числе трансформаторные подстанции)	В соответствии с Правилами перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утвержденными ПКР от 11 апреля 2016 года № 198		
11 Склады (вне зданий) лесных материалов, торфа, волокнистых горючих веществ, сена, соломы, а также участки открытого залегания торфа	50	30	
Примечания 1 Расстояния от технологического оборудования с наличием КПП, указанные в строках 1, 3 - 5 и 11, допускается уменьшать не более чем на 50% при обеспечении предотвращения выброса струи природного газа при аварийном истечении и разлета осколков при физическом разрушении этого оборудования за пределы ограждения, по пункту 8.2 настоящих строительных норм, в сторону защищаемого объекта в горизонтальном направлении (подземное или заглубленное расположение, установка защитных экранов, отвечающих требованиям настоящих строительных норм). 2 Расстояние от раздаточной колонки КПП до объектов, указанных в строках 1, 5, 6 (за исключением маршрута электрифицированного городского транспорта) и 11, а также в строках 3 и 4 (за исключением АЗС, размещаемых на территории населенных пунктов) в таблице 6, допускается уменьшать не более чем на 50% при установке между заправочным островком, для которого эта колонка предназначена, и указанными объектами защитного экрана, отвечающего требованиям настоящих строительных норм. 3 Расстояния от оборудования для жидкого моторного топлива, входящего в технологическую систему многотопливной АЗС, до объектов, не относящихся к многотопливной АЗС, принимаются в соответствии с требованиями п.п. 8.15, 8.16, 8.36, 8.48 и п. 33 прил.3, предъявляемыми к расстояниям от оборудования технологической системы АЗС			

Окончание таблицы 6

жидкого моторного топлива до объектов, не относящихся к этой АЗС.

4 Минимальное расстояние от сбросной трубы паров СУГ, паров СПГ и КПП до объектов, не относящихся к АЗС, определяется расчетом в соответствии с требованиями настоящих строительных норм.

5 Расстояния от раздаточных колонок АГЗС до подземных резервуаров, технологически связанных с этой АГЗС, газонаполнительной станции или пункта допускается уменьшать, но не более чем на 50%. Остальные расстояния от АЗС до зданий, сооружений и оборудования технологически связанных с этой АЗС производственных объектов определяются в соответствии с нормативными документами в области стандартизации, регламентирующими требования пожарной безопасности к указанным производственным объектам.

8.4 Минимальные расстояния между зданиями и сооружениями КриоАЗС и АГЗС, выполненных как самостоятельный участок многотопливной АЗС, многотопливной АЗС и АГНКС следует принимать по таблице 7.

Т а б л и ц а 7

Наименование зданий и сооружений АЗС	Минимальное расстояние между соответствующими зданиями, сооружениями и оборудованием в порядке их записи в заголовке таблицы, м															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1 Подземные резервуары хранения СУГ	-	-	*	*	20	20	20	-	10	15	9	35	35	15	20	20
2 Подземные резервуары хранения жидкого моторного топлива	-	-	*	*	10	10	**	-	10	**	**	20	**	**	10	10
3 Здания с оборудованием, содержащим КПП	*	*	*	10	10	6	10	10	*	-	9	25	25	10	10	10
4 Здания с оборудованием для перекачивания СУГ	*	*	10	*	20	20	20	6	10	15	9	35	35	6	10	10
5 Раздаточная колонка СУГ	20	10	10	20	4	4	4	20	15	4	9	35	35	10	20	15
6 Раздаточная колонка КПП	20	10	6	20	4	4	8	20	15	4	9	20	20	10	20	15

Продолжение таблицы 7

Наименование зданий и сооружений АЗС	Минимальное расстояние между соответствующими зданиями, сооружениями и оборудованием в порядке их записи в заголовке таблицы, м															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
7 Топливо-раздаточная колонка жидкого моторного топлива	20	**	10	20	4	8	4	20	15	4	**	20	**	**	20	15
8 Площадка для АЦ СУГ и наружные установки перекачивания СУГ	-	-	10	6	20	20	20	-	15	15	9	35	35	15	20	15
9 Наземные и надземные наружные технологические установки с КПП	10	10	*	10	15	15	15	15	-	4	9	35	35	15	10	15
10 Очистные сооружения для атмосферных осадков, загрязненных нефтепродуктами (включая приемные лотки)	15	**	-	15	4	4	4	15	4	-	**	4	**	**	10	15
11 Отдельно стоящее здание операторной	9	*	9	9	9	9	**	9	9	**	-	9	**	**	9	9
12 Здания котельной, постов технического обслуживания и мойки автомобилей на СУГ и КПП	35	20	25	35	35	20	20	35	35	4	9	20	35	35	35	35
13 Здания и сооружения, кроме указанных в строках 1 - 12, 14 - 16	35	**	25	35	35	20	**	35	35	**	**	35	**	**	35	35
14 Площадка для АЦ с жидким моторным топливом	15	**	10	6	10	10	**	15	15	**	**	35	**	-	20	20

Продолжение таблицы 7

Наименование зданий и сооружений АЗС	Минимальное расстояние между соответствующими зданиями, сооружениями и оборудованием в порядке их записи в заголовке таблицы, м															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
15 Резервуары СПГ, блоки регазификации, наземные и надземные трубопроводы СПГ и установки перекачивания СПГ	20	10	10	10	20	20	20	20	10	10	9	35	35	20	-	20
16 Площадка для АЦ СПГ	20	10	10	10	15	15	15	15	15	15	9	35	35	20	20	-

Примечания

1 Расстояния, отмеченные знаком «-», не нормируются и определяются, исходя из конструктивных особенностей, знаком «*» - должны быть не менее 1,5 м высоты более высокого здания (сооружения), а знаком «**» - определяются по таблице 2 настоящих строительных норм.

2 Расстояние от оборудования с КПП до сооружений и оборудования, указанных в строках 1 - 9, 11, 14 - 16, допускается уменьшать не более чем на 50%, а в строках 12 и 13 принимать не менее 10 м при обеспечении предотвращения выброса струи природного газа при аварийном истечении и разлета осколков при физическом разрушении этого оборудования в сторону защищаемого объекта в горизонтальном направлении (подземное или заглубленное расположение, установка защитных экранов, отвечающих требованиям настоящих строительных норм). При этом расстояние до зданий должно быть не менее 1,5 м высоты более высокого здания.

3 Расстояния между ТРК жидкого моторного топлива и раздаточной колонкой КПП, установленными на общем для них островке безопасности, не нормируются при условии отделения указанного заправочного островка от остальных заправочных островков АЗС защитными экранами, отвечающими требованиям настоящих строительных норм, и обеспечения автоматической блокировки возможности одновременной выдачи на этом заправочном островке двух видов топлива.

4 Расстояние от раздаточной колонки КПП до сооружений и оборудования, указанных в строках 1 - 9, 11, 14 - 16, допускается уменьшать не более чем на 50% (но не менее 4 м), а в строках 12 и 13 принимать не менее 10 м при отделении заправочного островка, для которого эта колонка предназначена, от указанных зданий, сооружений и оборудования защитными экранами, отвечающими требованиям настоящих строительных норм.

5 Расстояния от сооружений и оборудования, указанных в строках 15 и 16, до зданий, указанных

в строках 12 и 13 (за исключением расстояний до дымовой трубы котельной), допускается уменьшать не более чем на 50% при условии, если степень огнестойкости указанных зданий I или II, класс конструктивной пожарной опасности C0, C1, а стена, обращенная в сторону резервуаров СПГ и блоков регазификации, - противопожарная 1 типа.

Окончание таблицы 7

6 Расстояния от котельной АЗС с использованием электродогрева определяются как от

отдельно стоящего здания операторной АЗС. Расстояния от котельной, пристроенной к зданию иного назначения, до остальных зданий, а также до сооружений и оборудования АЗС определяются по таблице 6 настоящих строительных норм как от отдельно стоящего здания котельной. Расстояния от котельной АЗС с использованием котла на дизельном топливе до зданий, сооружений и оборудования, указанные в таблице 2 настоящих строительных норм, следует определять по таблице 2 настоящих строительных норм, а до остальных зданий, сооружений и оборудования допускается уменьшать (за исключением расстояний до дымовой трубы котельной) не более чем на 50%.

7 При сокращении расстояний между котельной, работающей на дизельном топливе или на природном газе, и оборудованием с горючими газами (природный газ, СПГ, СУГ) под избыточным давлением, минимальное расстояние между дымовой трубой котельной до указанного оборудования следует определять расчетом в соответствии с требованиями настоящих строительных норм.

8. Минимальное расстояние от сбросных труб КПП, паров СПГ и паров СУГ до зданий и сооружений АЗС определяется расчетом в соответствии с требованиями настоящих строительных норм.

9 Расстояния от сооружений и оборудования, указанные в строке 15, до площадки для АЦ СПГ допускается принимать не менее 4 м в случае применения только АЦ, транспортные емкости (сосуды) которых отвечают требованиям к двухоболочечным резервуарам СПГ.

10 На АГНКС и КριοАЗС расстояния от оборудования с КПП, горизонтального двухоболочечного резервуара СПГ, блока регазификации, установки перекачивания СПГ, наземных и надземных трубопроводов СПГ до раздаточной колонки КПП не нормируются при условии отсутствия на территории станции зданий и сооружений сервисного обслуживания (присутствие пассажиров на территории АЗС не допускается), наличия только одного резервуара СПГ (для КριοАЗС) и одного заправочного островка, отделения заправочного островка и участков въезда (выезда) на (с) него заправляемых транспортных средств от указанного оборудования защитными экранами, отвечающими требованиям п. 8.15, 8.16, 8.36, 8.48 и п. 33 приложения 3 настоящих строительных норм.

8.5 На АЗС, размещаемой по отношению к лесным насаждениям хвойных и смешанных пород лесничеств (лесопарков) на расстоянии менее 30 м, оборудование с наличием КПП должно располагаться подземно, заглублено или в зданиях с пределом огнестойкости ограждающих конструкций не менее Е45.

8.6 Размещение многотопливных АЗС на территории предприятий не допускается, за исключением автотранспортных предприятий (автотранспортных участков производственных предприятий), где такие АЗС используются в качестве топливозаправочных пунктов.

Минимальные расстояния от сооружений многотопливной АЗС, АГНКС, КριοАЗС или АГЗС с двустенными резервуарами до зданий, сооружений и наружных установок автотранспортного предприятия (автотранспортного участка производственного предприятия), на котором она размещается, следует принимать в соответствии с приложением Д к настоящим строительным нормам.

8.7 Сосуды с негорючим газом, находящиеся под давлением и расположенные на расстоянии менее 20 м от наземно (надземно) расположенного оборудования для топлива и площадок для АЦ, должны устанавливаться в помещениях категории В4 или Д. Допускается

устанавливать указанные сосуды в шкафах из негорючих материалов, расположенных на расстоянии не менее 10 м от перечисленного оборудования.

8.8 К оборудованию, в котором обращаются топливо и/или его пары, должны быть предусмотрены подъезды для передвижной пожарной техники, обеспечивающие возможность ее установки на расстоянии не менее 5 и не более 25 м от указанного оборудования.

8.9 Раскрытие легкобрасываемых конструкций помещений категории А не должно приводить к повреждению зданий, сооружений и технологического оборудования.

8.10 Котельные, работающие на природном газе, должны размещаться в отдельно стоящем здании. Указанные котельные допускается пристраивать к отдельно стоящим зданиям I или II степени огнестойкости классов С0, С1, предназначенным для персонала АЗС или мойки транспортных средств при отсутствии в смежных с ним помещениях оборудования, применяемого в системах противоаварийной и противопожарной защиты технологической системы АЗС.

8.11 Устройство навесов с непрветриваемыми объемами (пазухами, карманами) над оборудованием с КПП и/или СПГ, включая общий навес над площадками заправочных островков, на которых, помимо заправки автомобилей бензином, дизельным топливом, или СУГ, осуществляется заправка КПП, не допускается.

8.12 Сбросные трубы КПП, паров СУГ и паров СПГ должны иметь высоту, диаметр, конструкцию и расположение, исключающие образование взрывоопасных смесей в зоне размещения объектов, не относящихся к АЗС, а также в зоне выпуска дымовых газов котельной АЗС, технологического оборудования, зданий, сооружений АЗС и в местах возможного пребывания водителей и пассажиров транспортных средств.

Сбросные трубы КПП, паров СУГ и паров СПГ должны располагаться вертикально с организацией выброса газа (паров) вверх.

При необходимости сброса продувочных газов, а также природного газа (паров СПГ) или паров СУГ (при возникновении пожароопасной ситуации или пожара) из оборудования (за исключением резервуаров СУГ) технологической системы и газобаллонного оборудования транспортных средств в атмосферу, конструкция технологической системы многотопливной АЗС, АГЗС, КриоАЗС или АГНКС должна предусматривать возможность его осуществления только через сбросные трубы.

8.13 Допускается предусматривать сброс паров СПГ из резервуара хранения СПГ (в том числе из его межстенного пространства) через предохранительные клапаны, установленные наверху этого резервуара, при условии выполнения требований настоящих строительных норм,

предъявляемых к условиям сброса паров СПГ через сбросные трубы технологической системы АЗС.

8.14 На одном заправочном островке СУГ или КПП должна предусматриваться единовременная заправка только одного автомобиля.

Устройство и оснащение заправочных островков для СУГ, бензина и дизельного топлива должны исключать возможность перетекания аварийных проливов топлива от островка к островку.

8.15 Между заправочными островками с СУГ, а также между ними и заправочными островками с другими видами топлива следует устраивать экраны из негорючего материала высотой не менее 2 м. Ширина экранов должна превышать не менее чем на 0,5 м в обе стороны длину заправочного островка.

Допускается не устанавливать экраны между заправочным островком с СУГ и заправочными островками с другими видами топлива при расстоянии между ними более 10 м.

8.16 Защитные экраны, предусматриваемые с целью сокращения расстояний в соответствии с пунктами 8.3 и 8.4 настоящих строительных норм, должны обеспечивать предотвращение выброса струи природного газа при аварийной разгерметизации оборудования и разлета осколков при физическом разрушении этого оборудования в сторону защищаемого объекта в горизонтальном направлении.

В случае если стена здания (сооружения) с указанным оборудованием, обращенная в сторону защищаемого объекта, соответствует требованиям к защитному экрану, дополнительный защитный экран снаружи этого здания (сооружения) допускается не предусматривать.

При установке защитного экрана в местах, предусматриваемых для прохода людей, следует обеспечить (с учетом размещаемого оборудования, зданий, сооружений и возможного нахождения транспортного средства) ширину прохода на путях эвакуации не менее 1,2 м, в остальных случаях - не менее 1 м.

Пример – Указанное требование допускается выполнять следующим образом.

Экран изготавливается из железобетона толщиной не менее 150 мм. Несущие конструкции экрана имеют предел огнестойкости не менее R45. Габариты экрана превышают габариты здания, сооружения и оборудования с КПП и/или СПГ (для которого этот экран предусматривается) не менее чем на 0,5 м во все стороны. При этом ширина защитного экрана, предусматриваемого для заправочного островка, превышает не менее чем на 0,5 м в обе стороны длину заправочного островка, а высота - не менее чем на 0,5 м высоту заправляемых транспортных средств, предусматриваемых проектом АЗС.

8.17 При проектировании многотопливных АЗС не допускается

предусматривать:

- одновременное нахождение на АЗС двух АЦ и более;
- доставку СПГ АЦ, транспортные емкости (сосуды) которых не имеют вакуумной изоляции;
- наполнение резервуаров жидким моторным топливом, СПГ или СУГ без приостановки работы АЗС (нахождение лиц не из числа персонала АЗС и экипажа АЦ на территории АЗС не допускается).

8.18 Следует обеспечить предотвращение растекания пролива жидкой фазы СУГ и СПГ за границы площадки АЦ и образования взрывоопасных смесей за пределами АЗС за счет испарения СУГ и СПГ с поверхности указанного пролива.

Пример – Указанное требование допускается выполнять следующим образом. Предусматривать применение только АЦ СУГ и СПГ с дистанционным (из операторной АЗС) и автоматическим (при срабатывании датчика обнаружения утечки на площадке АЦ) управлением закрытием устройства по пункту 6.30 настоящих строительных норм.

8.19 На многотопливных АЗС и АГНКС допускается устройство прямков под оборудование КПП, которые должны быть выполнены из негорючих материалов. При этом следует предусматривать гидроизоляцию стенок этих сооружений. При использовании для гидроизоляции горючих материалов указанная гидроизоляция должна выполняться со стороны окружающего грунта.

8.20 Устройство очистных сооружений, включая приемные лотки и соединительные трубопроводы, должно исключать возможность распространения по ним СУГ и его паров, а также паров СПГ за пределы площадки для АЦ и каждого заправочного островка.

8.21 Технологические системы, наполнение резервуаров (сосудов) которых предусматривается посредством их насосного или компрессорного оборудования, должны быть оснащены (независимо от автоматического выключения) ручными выключателями электропитания этого оборудования, располагаемыми в помещении операторной и у насосов (компрессоров). Участки с различными видами топлива технологической системы многотопливной АЗС должны оснащаться выключателями электрооборудования этих участков, за исключением систем противоаварийной защиты постоянного действия.

8.22 При наполнении одного из резервуаров топливом (за исключением сосудов КПП) должны быть обеспечены в автоматическом режиме предотвращение возможности наполнения остальных резервуаров, отключение компрессорного оборудования, не используемого в наполнении резервуара, и всех раздаточных колонок АЗС.

8.23 При срабатывании автоматических систем противоаварийной

защиты одного из участков многотопливных АЗС должно быть предусмотрено автоматическое приведение в действие систем противоаварийной защиты всех технологических участков (перекрытие трубопроводов, отключение механизмов перекачивания, сброс избыточного давления природного газа, в том числе паров СПГ, из оборудования с СПГ, включение системы орошения, обесточивание оборудования), обеспечивающих предотвращение дальнейшего развития аварии.

8.24 Запорная трубопроводная арматура с ручным и дистанционным приводом (включая электромагнитный), применяемая на технологическом оборудовании, в котором обращается СУГ, КППГ или СПГ, должна соответствовать классу А или В герметичности затворов.

Паспортные значения параметров испытаний на надежность запорной арматуры, предназначенной для герметизации резервуаров СУГ и СПГ от отводящих трубопроводов и патрубков, а также запорной, предохранительной и регулирующей арматуры систем противоаварийной защиты должны быть не хуже следующих значений:

параметры наработки на отказ (количество циклов и/или часов работы) должны быть не менее допустимого количества циклов и/или времени эксплуатации указанной арматуры до ее замены, регламентированной требованиями документации на технологическую систему АЗС;

периодичность технического обслуживания, связанного с заменой элементов, должна осуществляться не чаще чем раз в 5 лет.

Полный назначенный ресурс применяемой запорной арматуры, в том числе с принудительным приводом, должен превышать его расчетную величину не менее чем на 20% и должен быть указан в документации на технологическую систему АЗС.

8.25 Конструкция технологических систем должна предусматривать возможность проведения пожаровзрывобезопасного опорожнения от топлива и продувки инертным газом как внутреннего пространства оборудования, в котором обращается КППГ, СПГ, СУГ и его пары, без демонтажа этого оборудования, так и межстенного пространства оборудования для СУГ.

8.26 Конструкция технологических систем должна предусматривать возможность дистанционного (из операторной АЗС) и автоматического (при срабатывании систем противоаварийной защиты) управления процессом сброса КППГ, опорожнения (путем сброса паров) оборудования от СПГ (в том числе мерных емкостей) и опорожнения (путем сброса паров) отсеченных с обеих сторон надземных или расположенных в помещениях трубопроводов и оборудования от СПГ и СУГ на сбросные трубы технологической системы АЗС вертикально вверх.

Участки технологической системы АЗС с оборудованием (в том числе трубопроводами) для КППГ, СПГ, СУГ и его паров, которые в процессе

эксплуатации или действий по локализации аварии возможно перекрыть с обеих сторон, должны быть оснащены устройствами предотвращения роста давления, свыше предусмотренного документацией на технологическую систему АЗС.

8.27 В случаях, когда завод-изготовитель не гарантирует герметичность всего топливного оборудования технологической системы АЗС в течение срока службы, установленного документацией на эту систему, то конструкция указанной системы должна обеспечивать возможность проведения пожаробезопасных периодических испытаний указанного оборудования на герметичность непосредственно на объекте.

8.28 Размещение приборных панелей автоматизированных систем контроля работы, управления и аварийного отключения каждого участка технологической системы многотопливной АЗС должно предусматриваться в операторной АЗС.

Устройства дублирования указанных систем допускается размещать в отдельном помещении здания (имеющем выход непосредственно наружу) или снаружи ограждающих конструкций сооружения, в которых расположено оборудование технологической системы АЗС.

Запорная арматура на входных и отводящих топливных трубопроводах должна располагаться снаружи здания (сооружения).

8.29 На многотопливных АЗС допускается использование технологического оборудования для приема, хранения и выдачи бензина и дизтоплива, отвечающего требованиям, предъявляемым к технологическим системам традиционной АЗС.

8.30 Резервуары для хранения СУГ должны быть расположены подземно с обеспечением толщины засыпки грунтом не менее 0,5 м.

На АЗС, размещаемых в черте населенных пунктов, общая вместимость резервуаров для СУГ не должна превышать 20 м³, а единичная - 10 м³.

Общую и единичную вместимость резервуаров для СУГ на АЗС, размещаемых вне территории населенных пунктов, допускается увеличивать не более чем в 2 раза.

Общую и единичную вместимость резервуаров для СУГ на АЗС, независимо от места размещения, допускается увеличивать не более чем в 2 раза при обеспечении подачи воды на наружное пожаротушение и орошение с требуемым настоящими строительными нормами, расходом в течение времени полного выгорания СУГ из наибольшего резервуара (в том числе АЦ), применяемого на этой АЗС.

8.31 Общая и единичная вместимость резервуаров для хранения СПГ не должна превышать 25 м³.

Вместимость транспортной емкости (сосуда) АЦ СПГ, не отвечающей требованиям к двухбололочному резервуару, не должна превышать 25 м³.

Двухоболочечные резервуары СПГ, не относящиеся к подземным, следует размещать на фундаментах. Высота фундамента должна быть не менее 0,2 м по отношению к прилегающей к нему площадке, его размеры в плане должны превышать габариты резервуара не менее чем на 0,5 м во все стороны, а верхняя поверхность должна иметь уклоны от резервуаров в сторону краев фундамента не менее двух градусов.

8.32 Технологическая система должна обеспечивать возможность безопасного перекрытия утечки СПГ из резервуаров для хранения СПГ, а также СУГ и его паров из резервуаров для хранения СУГ, предотвращающего выход за территорию АЗС газопаровоздушных смесей с концентрацией указанных паров более 20% от НКПР с частотой выше одной миллионной в год.

Пример – Указанное требование допускается выполнять следующим образом. Резервуары для хранения СУГ и их оснастка (патрубки, штуцеры, фланцы, заглушки и т.п.), имеющая сварные соединения, а также все разъемные соединения до первой запорной арматуры, обеспечивающей перекрытие места выхода СУГ и его паров из резервуаров, выполнены двустенными. Указанные резервуары оснащены системами постоянного контроля герметичности их межстенного пространства, обеспечивающими автоматическую сигнализацию (световым и звуковым сигналом) обслуживающему персоналу АЗС о разгерметизации и автоматическое отключение компрессорного оборудования, прекращение операций по наполнению резервуаров топливом и выдаче его потребителю на всех технологических участках многотопливной АЗС.

Резервуары для хранения СПГ выполнены двухоболочечными и оснащены системами постоянного или объединенного контроля герметичности их межстенного пространства, обеспечивающими автоматическую сигнализацию (световым и звуковым сигналом) обслуживающему персоналу АЗС о разгерметизации и автоматическое отключение компрессорного оборудования, прекращение операций по наполнению резервуаров топливом и выдаче его потребителю на всех технологических участках многотопливной АЗС.

8.33 Трубопроводы СУГ и его паров, проходящие в зоне возможного присутствия водителей и пассажиров, должны быть размещены подземно.

Технологическая система должна обеспечивать возможность безопасного перекрытия любой вероятной утечки СУГ и его паров из указанных трубопроводов в окружающую среду, предотвращающего выход за территорию АЗС газопаровоздушных смесей с концентрацией указанных паров более 20% от НКПР с частотой выше одной миллионной в год.

Прокладка трубопроводов СПГ в зоне возможного присутствия водителей и пассажиров не допускается.

Пример – Указанное требование допускается выполнять следующим образом.

Трубопроводы СУГ и его паров, проходящие по территории АЗС, на

которой проектом допускается присутствие водителей и пассажиров, выполнены двустенными по всей длине (включая разъемные соединения) и оснащены системами постоянного контроля герметичности их межтрубного пространства, обеспечивающими автоматическую сигнализацию (световым и звуковым сигналом) обслуживающему персоналу АЗС о разгерметизации, автоматическое прекращение подачи СУГ и его паров в разгерметизированный участок трубопровода с одновременным его перекрытием, операций по наполнению резервуаров топливом и выдаче его потребителю на всех технологических участках многотопливной АЗС, а также отключение компрессорного оборудования.

8.34 Следует исключить возможность образования в межстенном пространстве резервуаров и межтрубном пространстве взрывоопасной смеси СУГ с воздухом в случае разгерметизации стенок внутренних резервуаров и трубопроводов.

Пример – Указанное требование допускается выполнять за счет вытеснения воздуха из указанного пространства азотом.

8.35 Резервуары для хранения СУГ и СПГ, мерные емкости СПГ должны быть оснащены системой автоматического предотвращения превышения предельно допустимого уровня их заполнения (85% геометрического объема резервуара СУГ и 95% геометрического объема резервуара СПГ и мерной емкости СПГ).

8.36 Места врезки (ввод трубопроводов, штуцеров, патрубков, люков) в резервуары для хранения СУГ и СПГ рекомендуется осуществлять в местах, расположенных выше номинального уровня их заполнения.

Участки надземных одностенных трубопроводов СУГ, проходящих на расстоянии менее 20 м от резервуара СПГ, должны отделяться от указанных резервуаров защитными экранами, отвечающими требованиям настоящих строительных норм и установленными непосредственно рядом с трубопроводами. При этом ширина экрана должна обеспечивать превышение габаритов трубопровода по вертикали на 0,5 м в обе стороны.

8.37 В случае применения технических решений, создающих в аварийной ситуации возможность повышения давления СУГ или его паров на каких-либо участках технологической системы выше допустимых значений, приведенных в документации на технологическую систему АЗС, необходимо предусматривать систему автоматического контроля давления на указанных участках. При повышении давления на контролируемых участках трубопроводов выше допустимых значений система автоматического контроля давления должна обеспечивать сигнализацию (световым и звуковым сигналом), прекращение операций по наполнению резервуаров топливом и выдаче его потребителю на всех технологических участках многотопливной АЗС, а также отключение компрессорного оборудования.

8.38 Наполнение резервуаров хранения СУГ должно быть предусмотрено только из АЦ. Резервуары хранения СУГ должны быть оснащены линией их опорожнения в АЦ в случае объявления в зоне ее расположения чрезвычайной ситуации.

Допускается предусматривать подачу СУГ на раздаточные колонки АГЗС общего пользования из резервуаров технологически связанных с ней газонаполнительных станций или пунктов при условии:

- отсутствия резервуаров СУГ на территории АГЗС;
- обеспечения дистанционного (из операторной АГЗС) перекрытия трубопровода подачи СУГ, осуществляемого на территории газонаполнительной станции или пункта;
- блокировки подачи СУГ на раздаточные колонки АГЗС при наполнении резервуара, из которого осуществляется указанная подача

Минимальные расстояния от раздаточных колонок до зданий и сооружений газонаполнительной станции или пункта, с которых осуществляется подача СУГ на раздаточные колонки АГЗС, следует определять в соответствии с таблицей 6 настоящих строительных норм.

8.39 Наполнение резервуаров хранения СПГ должно быть предусмотрено только из АЦ. Применение АЦ, транспортные емкости (сосуды) которых не оснащены термоизоляционным кожухом, предназначенным для обеспечения вакуумной изоляции, не допускается.

Резервуары хранения СПГ должны быть оснащены линией их опорожнения в АЦ в случае объявления в зоне ее расположения чрезвычайной ситуации.

Допускается предусматривать подачу СПГ в резервуары хранения СПГ по трубопроводу с технологически связанного с ней объекта малотоннажного производства и потребления СПГ, при выполнении требований настоящих строительных норм и нормативных правовых актов и нормативных документов в сфере пожарной безопасности объектов малотоннажного производства и потребления СПГ. При этом следует обеспечить:

- постоянную связь между операторами АЗС и технологически связанного с ней объекта;
- передачу сигналов срабатывания систем противоаварийной и противопожарной защиты АЗС и технологически связанного с ней объекта в операторные обоих объектов независимо от места срабатывания;
- размещение сбросной трубы, применяемой в том числе для опорожнения указанного трубопровода на территории технологически связанного с АЗС объекта;
- установку запорной арматуры на указанном трубопроводе как на территории АЗС (на площадке по пункту 8.2 настоящих строительных норм), так и на территории технологически связанного с этой АЗС объекта;

- ручное (с места размещения), дистанционное (из операторной АЗС и операторной технологически связанного с ней объекта) и автоматическое (при срабатывании систем противоаварийной и противопожарной защиты АЗС и указанного объекта) управление запорной арматурой на указанном трубопроводе. Алгоритмы срабатывания должны быть регламентированы в документации на технологическую систему АЗС.

8.40 Технологические колодцы с оборудованием СУГ и СПГ, шахты (с наличием свободного пространства) резервуаров СУГ, прямки с оборудованием с КПП и/или СПГ, площадки для АЦ СУГ и АЦ СПГ, заправочные островки, на которых транспортные средства могут заправляться СУГ, а также сооружения, в которых обращаются КПП, СПГ и СУГ, имеющие вертикальные ограждающие конструкции с отношением площади отверстий к полной площади преграды более 50%, должны быть оборудованы сигнализаторами дозрывоопасных концентраций. Эти сигнализаторы должны обеспечивать при достижении концентрацией горючего газа величины, превышающей 20% от НКПР, сигнализацию (световым и звуковым сигналом) о месте разгерметизации с подачей сигнала в операторную АЗС.

При достижении в местах установки сигнализаторов дозрывоопасных концентраций горючего газа, соответствующей 50% от НКПР, должно быть обеспечено автоматическое прекращение операций наполнения резервуаров (сосудов) хранения топлива и отключение топливораздаточных устройств.

Датчики дозрывоопасных концентраций должны располагаться на расстоянии не менее от 50, но не более до 100 мм (в зависимости от проектного решения):

- от дна технологических колодцев и шахт с оборудованием с СУГ и СПГ;
- от уровня заправочной площадки (у раздаточной колонки СУГ);
- от уровня площадки для АЦ СУГ и АЦ СПГ (у разъемного соединения сливного рукава АЦ с линией наполнения резервуара);
- от поверхности площадки (пола) сооружения, в котором обращается СУГ или СПГ;
- от перекрытия (навеса) сооружения (прямка), в котором обращаются КПП и/или СПГ.

8.41 При срабатывании сигнализаторов дозрывоопасных концентраций, установленных в помещении перекачивания СУГ или СПГ (насосной или компрессорной), наряду с выполняемыми автоматически операциями прекращения слива газового топлива из АЦ, перекрытия запорной арматуры на трубопроводах его подачи в резервуар и паров этого топлива в свободное пространство АЦ, включения аварийной вентиляции и срабатывания сигнализации об утечке, должно быть обеспечено

автоматическое опорожнение участков линий наполнения и возврата паров газового топлива, отсеченных от резервуара до штуцеров для подсоединения АЦ, посредством сброса указанных паров через сбросную трубу.

8.42 Сбросная труба паров СУГ и СПГ должна быть защищена от воздействия пожара (теплоизоляция, водяное орошение, применение устойчивых к воздействию огня материалов) таким образом, чтобы обеспечить ее функционирование в течение времени, необходимого для прибытия и развертывания передвижной пожарной техники.

Предел огнестойкости несущих конструкций сбросной трубы должен быть не менее R60.

8.43 На трубопроводах технологической системы АЗС для паровой и жидкой фазы СУГ, КПП и СПГ в непосредственной близости от места их подсоединения к рукавам АЦ, раздаточным колонкам и шлангам раздаточных колонок следует предусматривать специальные устройства, обеспечивающие предотвращение поступления газа из оборудования этой системы в атмосферу при нарушении герметичности указанных рукавов и шлангов, а также при повреждении раздаточных колонок вследствие наезда на них транспортного средства.

Устройства, предназначенные для предотвращения поступления газа из подводящих трубопроводов при повреждении раздаточной колонки, допускается не предусматривать в случае, если колонка установлена на островке безопасности, приподнятом над заправочным островком не менее чем на 0,2 м, и отстоит от края заправочного островка не менее чем на 0,5 м.

8.44 Сосуды технологической системы для КПП, находящиеся под избыточным давлением и установленные наземно (надземно), должны быть оборудованы теплоизоляцией или системой водяного орошения, предотвращающими разрушение защищаемых сосудов вследствие воздействия на них теплового излучения очага пожара в течение не менее 30 минут. Время сброса избыточного давления газа из указанных сосудов (через сбросную трубу) в этом случае не должно превышать 20 минут.

Теплоизоляцию или водяное орошение стенок указанных сосудов допускается не предусматривать в случае их заглубленного или подземного размещения. При этом запорная, предохранительная, регулирующая и измерительная арматура, относящаяся к этим сосудам, должна располагаться в зоне свободного доступа с поверхности прилегающей к ней наземно расположенной технологической площадки.

Остальное оборудование технологической системы для КПП и СПГ должно быть размещено, изготовлено и/или защищено от воздействия внешнего очага пожара таким образом, чтобы обеспечить сброс избыточного давления природного газа (паров СПГ) из указанного оборудования до его разгерметизации вследствие указанного воздействия.

8.45 На компрессорных установках следует предусматривать систему их автоматического отключения и предупредительную сигнализацию при выходе давления природного газа в узле подключения к технологической системе АЗС подводящего трубопровода природного газа за допустимые пределы, установленные в документации на технологическую систему АЗС.

8.46 При устройстве внешней теплоизоляции оборудования, в котором обращаются топливо и/или его пары, и в помещениях, в которых оно установлено, использование горючих материалов, а также материалов, способных адсорбировать топливо и его пары, не допускается.

8.47 Размещение устройств контроля и управления технологическим оборудованием (приборные панели контрольно-измерительных приборов, кнопки управления), к которым в процессе эксплуатации АЗС необходимо обеспечить доступ персонала, должно быть предусмотрено в помещениях (отсеках), отделенных от остального оборудования технологической системы АЗС перегородками первого типа и имеющих выход из здания или сооружения непосредственно наружу, или в щитах управления и контроля, расположенных снаружи здания или сооружения.

8.48 На АГНКС допускается предусматривать площадку заправки ПАГЗ (МЭГК) КПП при выполнении следующих условий:

- отсутствие на АГНКС зданий и сооружений сервисного обслуживания водителей, пассажиров и их транспортных средств;
- размещение площадки заправки ПАГЗ (МЭГК) по отношению к зданиям, сооружениям и оборудованию АГНКС на расстояниях, регламентированных настоящими строительными нормами для наземных и надземных наружных установок с КПП;
- устройство защитных экранов по пункту 8.16 настоящих строительных норм по границе площадки со стороны заправочных островков;
- установка сигнализаторов дозврывоопасных концентраций с выполнением требований пункта 8.40 настоящих строительных норм под перекрытием навеса (при наличии навеса над площадкой ПАГЗ (МЭГК));
- обеспечение выполнения требований пунктов 8.26, 8.43, 8.44 и 8.46 настоящих строительных норм при заправке аккумуляторов ПАГЗ (МЭГК) природным газом по аналогии с наполнением аккумуляторов газа технологической системы АЗС;
- обеспечение визуального контроля за процессом заправки аккумуляторов ПАГЗ (МЭГК) природным газом из операторной АЗС (допускается посредством видеонаблюдения).

8.49 АЗС (за исключением АЗС, приведенных в пунктах 6.37, 6.38 настоящих строительных норм и с учетом допущений, регламентированных в приложениях Е и Ж настоящих строительных норм), независимо от места их

размещения, должны быть оснащены наружным противопожарным водопроводом.

Подачу воды на наружное пожаротушение и орошение указанных АЗС допускается осуществлять посредством насосной станции пожаротушения от противопожарных водоемов или резервуаров, расположенных от АЗС на расстоянии не более чем 200 м. При этом общая вместимость противопожарных водоемов или резервуаров должна быть определена расчетом, но составлять не менее 200 м³.

Время восстановления пожарного объема воды не должно превышать 24 часа.

8.50 Для обеспечения охлаждения наземного (наземного) оборудования с СУГ на складской площадке, а также резервуаров хранения СПГ, транспортных емкостей (сосудов) АЦ СУГ и АЦ СПГ, следует предусматривать устройство стационарных систем водяного орошения, обеспечивающих подачу воды на поверхности указанного оборудования в случае пожара.

8.51 Стационарные системы водяного орошения должны быть подключены к противопожарному водопроводу высокого давления с дистанционным пуском из помещения операторной.

Размещение и конструктивное исполнение системы водяного орошения должно обеспечивать ее устойчивость к тепловому излучению пожара.

8.52 Расход воды на наружное пожаротушение многотопливной АЗС, АГЗС и КриоАЗС определяется расчетом как суммарный расход воды, включающий в себя максимальное из значений расхода на пожаротушение зданий и общий расход воды на охлаждение наземно (надземно) расположенного оборудования с СУГ, СПГ и КПП (за исключением двустенных резервуаров СУГ и двухболоочечных резервуаров СПГ, включая транспортные емкости АЦ. При определении общего расхода воды на охлаждение указанного оборудования в качестве расхода воды на охлаждение транспортных емкостей АЦ следует учитывать максимальное из значений расхода воды на орошение только тех АЦ, которые допущены проектом к одновременному нахождению на территории АЗС.

Интенсивность подачи воды на охлаждение указанного оборудования следует принимать:

- для поверхности резервуаров (сосудов) с СУГ и СПГ (включая АЦ) - не менее 0,1 литра в секунду на 1 м² защищаемой поверхности;
- для мест расположения функционального оборудования, включая емкости, баллоны, штуцеры и предохранительные клапаны, узлы отключающей арматуры, трубопроводы и оборудование насосной, не менее 0,5 литра в секунду на 1 м² защищаемой поверхности.

Расчетное время подачи воды на охлаждение АЦ, оборудования СУГ и

резервуаров СПГ следует принимать не менее 60 минут. Расчетное время подачи воды на охлаждение оборудования с КПП и СПГ (за исключением резервуаров хранения и транспортных емкостей АЦ) следует принимать не менее времени полного сброса из указанного оборудования избыточного давления газа на сбросные трубы технологической системы АЗС, увеличенного на 20%.

При этом общий расход воды на охлаждение надземных резервуаров (сосудов) должен быть не менее 15 литров в секунду.

8.53 Помещения, в которых обращается КПП, СПГ и СУГ, должны оборудоваться автоматической пожарной сигнализацией.

8.54 При срабатывании пожарной сигнализации в помещении АЗС должны быть обеспечены в автоматическом режиме:

- подача сигнала о пожаре в помещение операторной с круглосуточным пребыванием в нем персонала АЗС, а также в помещение операторной с круглосуточным пребыванием в нем персонала, технологически связанного с этой АЗС объекта (при наличии);

- прекращение операций по наполнению резервуаров (сосудов) топливом;

- перекрытие запорной арматуры на трубопроводах, сообщающих резервуар хранения СУГ с транспортной емкостью (сосудом) АЦ СУГ и резервуар хранения СПГ с транспортной емкостью (сосудом) АЦ СПГ, а также на трубопроводах подачи топлива на АЗС;

отключение всех топливораздаточных (раздаточных) колонок и компрессорного оборудования.

8.55 Специфические требования к АГЗС с одностенными резервуарами хранения СУГ следует уточнять в соответствии с приложением Е к настоящим строительными нормами.

8.56 Специфические требования к КриоАЗС с резервуарами СПГ в кожухе следует уточнять в соответствии с приложением Ж к настоящим строительными нормами.

8.57 Специфические требования к передвижным автомобильным КриоАЗС, газонаполнительным и газозаправочным станциям следует уточнять в соответствии с приложением И к настоящим строительными нормами.

9 Выбор типа противопожарных преград

9.1 В случаях, предусмотренных положениями нормативных правовых актов, минимально допустимые расстояния между АЗС и соседними

объектами, а также между объектами АЗС регламентированные требованиями настоящих строительных норм, допускается уменьшать при применении противопожарных преград, обеспечивающих ограничение распространения пожара за пределы АЗС.

При этом расчетные значения пожарного риска не должны превышать следующие допустимые значения:

- величина индивидуального пожарного риска в зданиях, сооружениях и на территории АЗС для лиц не из числа ее персонала не должна превышать одну миллионную в год;

- величина индивидуального пожарного риска в результате воздействия опасных факторов пожара на АЗС для людей, находящихся в жилой зоне, общественно-деловой зоне или зоне рекреационного назначения вблизи АЗС, не должна превышать одну стомиллионную в год;

- величина социального пожарного риска воздействия опасных факторов пожара на АЗС для людей, находящихся в жилой зоне, общественно-деловой зоне или зоне рекреационного назначения вблизи АЗС, не должна превышать одну десятимиллионную в год.

В качестве противопожарных преград могут рассматриваться обоснованные в документации на применяемую технологическую систему АЗС минимально допустимые расстояния, противопожарные стены, экраны, водяные завесы и/или иные мероприятия, а также их совокупность.

9.2 Основанием для возможного снижения минимальных допустимых расстояний является расчет пожарного риска, осуществляемый с учетом значений частот отказа оборудования технологической системы АЗС, применяемых противопожарных преград, определенных производителями этих систем и преград, исходя из гарантируемого ими качества изготовления, свойств применяемых материалов и конструктивных особенностей.

9.3 Расчет пожарного риска, содержащийся в документации на применяемую технологическую систему АЗС, должен соответствовать требованиям нормативным правовым актам и нормативным документом в сфере пожарной безопасности.

10 Требования к средствам пожаротушения

10.1 Для целей пожаротушения АЗС следует предусматривать:

- первичные средства пожаротушения;
- стационарные установки пожаротушения;
- наружный противопожарный водопровод или водоем.

10.2 Тип, необходимое количество и размещение первичных средств пожаротушения следует выбирать в соответствии с требованиями «Правил пожарной безопасности для предприятий, организаций, учреждений и

жилого фонда Кыргызской Республики» утвержденных постановлением Правительства Кыргызской Республики от 8 февраля 1995 г. № 33.

Все АЗС должны быть оборудованы первичным средствами пожаротушения в соответствии с приложением А.

Наружное пожаротушение должно осуществляться не менее чем от двух пожарных гидрантов или от противопожарного водоема (водоемов) общей вместимостью не менее 100 м³ расположенных на расстоянии не более 200 м от АЗС.

Расход воды на наружное пожаротушение определяется расчетом, как суммарный расход воды, включающий максимальное из значений расходов на пожаротушение зданий, и общий расход воды на охлаждение наземных резервуаров.

Расход воды на пожаротушение зданий АЗС определяется по нормативно-техническим документам по водоснабжению наружных сетей (для зданий сервисного обслуживания водителей и пассажиров, а так же зданий для персонала АЗС – как для общественного здания, для зданий сервисного обслуживания транспортных средств – как для производственных зданий). Общий расход воды на охлаждение наземных резервуаров следует принимать не менее 15 л/с.

10.4 Помещения АЗС должны оборудоваться пожарной сигнализацией и автоматическими установками пожаротушения в соответствии с «Перечнем зданий, сооружений, помещений и оборудования, подлежащих защите автоматическими системами обнаружения и тушения пожара». Оборудование пожарной сигнализацией помещений для персонала АЗС с круглосуточным пребыванием в них людей допускается не предусматривать.

ТРК рекомендуется оснащать самосрабатывающими огнетушителями.

10.5 Наружное противопожарное водоснабжение АЗС, располагаемых вне населенных пунктов, допускается не предусматривать, если на этих АЗС применяются подземные резервуары и отсутствуют помещения сервисного обслуживания.

10.6 Наружное противопожарное водоснабжение АЗС, располагаемых вне населенных пунктов, допускается не предусматривать, если на этих АЗС применяются подземные резервуары и отсутствуют помещения сервисного обслуживания.

На таких АЗС необходимо предусматривать дополнительные стационарные или передвижные огнетушители. Тип дополнительных огнетушителей и их количество определяется по согласованию с территориальными подразделениями противопожарных служб.

Приложение А

(обязательное)

Требования к топливозаправочным пунктам

Минимальные расстояния от технологического оборудования и сооружений топливозаправочного пункта до зданий, сооружений и наружных установок предприятия, на котором он размещается, следует принимать в

соответствии с таблицей А 1.

Т а б л и ц а А1

в метрах

Наименование зданий, сооружений и наружных установок	Подземные резервуары для топлива и очистные сооружения	Наземные резервуары для топлива	Топливо-раздаточные колонки	Площадка
1 Производственные здания и помещения категорий А, Б, Г.	30	30	30	30
2 Производственные здания категорий В и Д: - здания I, II, III а (с нулевым пределом распространения огня ограждающих конструкций стен и покрытий) степени огнестойкости; - здания III, III а степени огнестойкости; - здания III б, IV, IVа, V степени огнестойкости	6 9 12	12 16 20	6 9 12	9 12 18
3 Административные и бытовые здания	18	25	18	25
4 Открытые площадки и навесы хранения транспортных средств предприятия	6	12	6	9
5 До оси внутренних железнодорожных путей	10	15	10	15

Окончание таблицы А1

Наименование зданий, сооружений и наружных установок	Подземные резервуары для топлива и очистные сооружения	Наземные резервуары для топлива	Топливо-раздаточные колонки	Площадка
6 До края проезжей части автомобильных дорог предприятия	5	9	5	9

Примечания

Расстояния по п. 3 допускается уменьшать на 50%, если стена здания, обращенная в сторону топливозаправочного пункта, противопожарная без проемов.

В таблице приведены расстояния до очистных сооружений, относящихся к топливозаправочному пункту и отвечающих требованиям настоящих норм.

Расстояния до очистных сооружений предприятия определяются в зависимости от их категорий.

3 Расстояния по п.4 приведены до площадок хранения легкового и мототранспорта в количестве не более 10 единиц. При увеличении этого количества до 50 единиц указанные расстояния должны быть увеличены на 30%, а свыше 50 единиц - на 60%.

При организации стоянок для других транспортных средств указанные расстояния следует увеличивать на 50%.

4 При размещении в зданиях категорий В и Д помещений категорий А, Б, Г расстояния до стен (перегородок) этих помещений должны приниматься не менее 3 Ом.

5 Эвакуационные выход: из близлежащих к топливозаправочному пункту зданий и сооружений предприятий, предназначенных для одновременного пребывания 50 человек и менее. должны располагаться на расстоянии не менее 12м от надземно расположенного топливного оборудования АЗС и площадок для АЦ, а более 50 человек - не менее 15м.

6 Помещение операторской топливозаправочного пункта допускается размещать в зданиях другого назначения категорий В или Д при обеспечении визуального контроля из этого помещения за процессами наполнения резервуаров из АЦ и выдачи топлива потребителям.

Приложение Б **(обязательное)**

Специфические требования АЗС жидкого моторного топлива, на которых предусматривается применение одностенных надземных резервуаров

Б.1 Применение одностенных резервуаров с надземным расположением допускается только на АЗС, размещаемых вне территорий населенных пунктов и предприятий, при выполнении требований настоящих строительных норм, а также с учетом изложенных ниже положений.

Б.2 Разделение контейнерной АЗС на типы А и Б проводится исходя из условий:

тип А - общая вместимость резервуаров АЗС от 20 до 60 м³; тип Б - общая вместимость резервуаров АЗС не более 20 м³.

Общая вместимость резервуаров модульной АЗС должна составлять: для типа А - от 40 до 100 м³, для типа Б - не более 40 м³.

Единичная емкость резервуаров не должна превышать 10 м³.

Б.3 Минимальные расстояния от АЗС с одностенными надземными резервуарами до других объектов принимаются в соответствии с таблицей Б.1

Т а б л и ц а Б.1

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от АЗС, м	
	Тип А	Тип Б
1 Производственные и складские здания и сооружения, административно-бытовые здания и сооружения промышленных организаций (за исключением указанных в строках 10 и 11)	30	30
2 Лесничества (лесопарки) с лесными насаждениями:		
хвойных и смешанных пород	50	40
лиственных пород	20	15

Окончание таблицы Б 1

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от АЗС, м	
	Тип А	Тип Б
3 Здания и сооружения классов функциональной пожарной опасности Ф1 - Ф4 (за исключением указанных в строке 1)	100	50
4 Места массового пребывания людей	100	100
5 Индивидуальные гаражи и открытые стоянки для автомобилей	40	30
6 Торговые киоски	50	50
7 Автомобильные дороги общей сети (край проезжей части): I, II и III категории IV и V категории	25 15	20 12
8 Железные дороги общей сети (до подошвы насыпи или бровки выемки)	30	30
9 Очистные канализационные сооружения и насосные станции, не относящиеся к АЗС	40	30
10 Наружные установки категорий АН, БН, ГН, здания и сооружения с наличием радиоактивных и вредных веществ I и II классов опасности	100	100
11 Линии электропередач, электроподстанции (в том числе трансформаторные подстанции)	100	100
12 Склады (вне зданий): лесных материалов, торфа, волокнистых горючих веществ, сена, соломы, а также участки открытого залегания торфа	50	35
П р и м е ч а н и е – На таблицу Б.1 распространяется примечание 3 к таблице 1 настоящих строительных норм.		

Б.4. Резервуары контейнера хранения топлива должны быть установлены в емкость для сбора аварийного пролива топлива. Вместимость указанной емкости должна быть не менее вместимости наибольшего из резервуаров контейнера хранения топлива.

Б.5. При установке нескольких резервуаров в общую емкость для сбора

аварийного пролива топлива эту емкость следует секционировать перегородками, размещаемыми между резервуарами. Высота перегородок должна быть не менее половины высоты борта указанной емкости. Перегородки должны быть выполнены из негорючих материалов. Места соединений перегородок с емкостью должны быть герметичными.

Б.6. Контейнеры хранения топлива должны быть оборудованы автоматическими установками пожаротушения.

Приложение В

(обязательное)

Специфические требования к топливозаправочному пункту жидкого моторного топлива

В.1 Минимальные расстояния от технологического оборудования и сооружений топливозаправочного пункта жидкого моторного топлива до зданий, сооружений и наружных установок предприятия, на котором он размещается, следует принимать в соответствии с таблицей В.1.

Т а б л и ц а В.1

Наименование зданий, сооружений и наружных установок	Расстояния, м			
	Подземные резервуары для топлива и очистные сооружения	Надземные резервуары для топлива	Топливо-раздаточные колонки	Площадка для АЦ
1 Производственные здания и помещения категорий А, Б, Г; наружные установки категорий АН, БН, ВН, ГН; площадки хранения транспортных средств для перевозки опасных грузов классов 2 - 4, 8 и подкласса 9.1 по ГОСТ 19433	30	30	30	30
2 Производственные здания категорий В и Д, помещения категорий В1 – В4 и Д, наружные установки категории ДН:				
здания I, II степени огнестойкости классов С0 и С1 и III степени огнестойкости класса С0	6	12	6	9
здания III степени огнестойкости класса С1 и IV степени огнестойкости класса С0	9	16	9	12

Окончание таблицы В. 1

Наименование зданий, сооружений и наружных установок	Расстояния, м			
	Подземные резервуары для топлива и очистные	Надземные резервуары для топлива	Топливо-раздаточные колонки	Площадка для АЦ

	сооруже- ния			
здания IV, V степени огнестойкости и наружные установки категории ДН	12	20	12	18
3 Административные и бытовые здания	18	25	18	25
4 Открытые площадки и навесы для хранения транспортных средств	6	12	6	9
5 До оси внутренних железнодорожных путей предприятия	10	15	10	15
6 До края проезжей части автомобильных дорог предприятия	5	9	5	9
7 Здания и сооружения с наличием радиоактивных и вредных веществ I и II классов опасности; площадки хранения транспортных средств для перевозки опасных грузов классов 1, 5 - 7 и подкласса 9.2 по ГОСТ 19433	100	100	100	100
Примечания 1 Расстояния до зданий, указанные в строке 2, не нормируются, а расстояния, указанные в строке 3, допускается уменьшать на 50%, если стена здания, обращенная в сторону топливозаправочного пункта, является противопожарной и не имеет проемов.				

Окончание таблицы В. 1

2 В таблице приведены расстояния до очистных сооружений, относящихся к топливозаправочному пункту и отвечающих требованиям настоящих строительных норм. Расстояния до очистных сооружений предприятия определяются в зависимости от их категории.

3 Расстояния, указанные в строке 4, приведены до площадок хранения легкового и мототранспорта в количестве не более 10 единиц. При увеличении этого количества до 50 единиц указанные расстояния должны быть увеличены на 30%, а свыше 50 единиц - на 60%. При организации стоянок для других транспортных средств расстояния следует увеличивать на 50%.

4 При размещении в зданиях категорий В и Д, не относящихся к топливозаправочному пункту, помещений категорий А, Б, Г расстояния до стен (перегородок) этих помещений должны приниматься не менее 30 м.

В.2 Помещение операторной топливозаправочного пункта допускается размещать в зданиях другого назначения категории В или Д при обеспечении визуального контроля из этого помещения за процессами наполнения резервуаров из АЦ и выдачи топлива потребителям.

В.3 Эвакуационные выходы из близлежащих к топливозаправочному пункту зданий и сооружений предприятия, предназначенных для одновременного пребывания 50 человек и менее, должны размещаться на расстоянии не менее 12 м от наземнорасположенного топливного оборудования АЗС и площадок для АЦ, а более 50 человек – не менее 15 м.

Приложение Г (обязательное)

Специфические требования к передвижным автозаправочным станциям жидкого моторного топлива

Г.1 Передвижные автозаправочные станции (ПАЗС) используются для заправки автомобилей и другой техники в полевых условиях, а также на территории стационарных АЗС в случае остановки их работы для производства ремонта, зачистки резервуаров и по другим причинам. Запрещается использование ПАЗС в городах, районных центрах, населенных пунктах и на предприятиях.

Размещение ПАЗС в пределах населенных пунктов допускается только на территории традиционных АЗС в период проведения на АЗС регламентных и ремонтных работ, не связанных с огневыми работами, заполнением и выдачей топлива с использованием оборудования этих АЗС. Во время нахождения ПАЗС на территории традиционных АЗС эксплуатация зданий сервисного обслуживания не допускается. ПАЗС следует устанавливать на специально оборудованных для этой цели площадках, предусматриваемых в районах, недостаточно обеспеченных АЗС других типов.

Г.2 Места расположения площадок для установки ПАЗС должны соответствовать требованиям, предъявляемым настоящими строительными нормами к АЗС с надземными резервуарами, и следующим дополнительным положениям:

- на территории традиционных автозаправочных станций ПАЗС должны размещаться рядом с заправочным островком на одном из проездов таким образом, чтобы был обеспечен безопасный подъезд транспортных средств для заправки по противоположному проезду, относящемуся к этому островку. При этом спереди и сзади ПАЗС следует устанавливать временные ограждения;

- площадку для установки ПАЗС следует выбирать, исходя из условия возможности только одностороннего подъезда к ней транспортных средств с продольной стороны ПАЗС;

- расстояние от ПАЗС до приемных колодцев ливневой канализации должно быть не менее 10 м;

- площадка для установки ПАЗС и подъезды к ней должны иметь твердое покрытие, исключающее проникновение топлива в грунт;

площадка для установки ПАЗС должна быть оснащена устройством подсоединения заземления ПАЗС в соответствии с Правилами перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утверждёнными

[постановлением](#) Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198.

Г.3 Единичная емкость резервуаров (камер) ПАЗС, предназначенных для использования на территории населенных пунктов, не должна превышать 10 м³, а ПАЗС, предназначенных для использования вне населенных пунктов, - 20 м³.

Г.4 Использование автотопливозаправщиков в качестве ПАЗС запрещается.

Г.5 Технологическая система ПАЗС должна отвечать требованиям, предъявляемым к технологической системе АЗС с надземным расположением резервуаров, при этом:

- использование одностенных резервуаров и двустенных с одностенным перекрытием не допускается;
- система непрерывного автоматического контроля за герметичностью межстенного пространства резервуара ПАЗС должна обеспечивать сохранение своей работоспособности как во время движения ПАЗС (с учетом возможных вибраций), так и при остановке ПАЗС;
- дублирование элементов системы предотвращения переполнения резервуаров ПАЗС допускается не предусматривать;
- предохранительные мембраны резервуаров ПАЗС должны быть защищены от механических повреждений с обеспечением сохранения площади сбросного сечения при возможном опрокидывании ПАЗС. Оснащение резервуаров ПАЗС предохранительными клапанами взамен предохранительных мембран не допускается;
- высота верхнего среза трубопровода линии деаэрации резервуара ПАЗС, определяемая от уровня проездов для транспортных средств на месте установки ПАЗС, должна быть не менее 2,5 м;
- дыхательный клапан должен быть установлен над резервуаром ПАЗС с обеспечением проветривания окружающего его пространства. Конструкция дыхательного клапана должна обеспечивать предотвращение выхода через него жидкой фазы топлива при опрокидывании ПАЗС.

Г.6 Допускается использование для нескольких ТРК общего трубопровода подачи бензина или дизельного топлива из резервуара ПАЗС при условии наличия запорной арматуры на этом трубопроводе перед каждой ТРК.

Г.7 Внутренний резервуар должен быть оборудован устройствами, предотвращающими образование в нем волны топлива при движении ПАЗС.

Г.8 Все подходящие к резервуару ПАЗС трубопроводы должны быть выполнены только с верхней разводкой. Места врезки (соединения патрубков, смотровых окон, штуцеров) в резервуар должны располагаться выше уровня топлива при номинальном заполнении резервуара.

Г.9 Конструкция ПАЗС должна обеспечивать возможность заполнения резервуара ПАЗС с полным опорожнением трубопровода наполнения от жидкого топлива. На трубопроводе наполнения в месте подсоединения его к резервуару должен быть установлен огнепреградитель. Указанный трубопровод должен быть оснащен запорной арматурой, устанавливаемой у заправочной муфты (если последняя не является самозакрывающейся при расстыковке соединения) и над цистерной.

Г.10 ТРК должны устанавливаться в технологическом отсеке, располагаемом в задней торцевой части (днище) резервуара ПАЗС. Технологический отсек должен быть оборудован поддоном для сбора утечек топлива.

Г.11 Электропитание ТРК должно осуществляться либо от независимого источника (при установке ПАЗС на территории АЗС с подземным расположением резервуаров для хранения топлива), либо от электрогенератора или аккумуляторов ПАЗС. Расстояние от технологического отсека и дыхательного клапана до моторного отсека, выпускной трубы базового автомобиля, электрогенератора и аккумуляторов должно быть не менее 3 м.

Подсоединительные разъемы кабелей электропитания и сигнальных кабелей должны иметь механические крепления, предотвращающие случайное их отсоединение. Отключение электропитания насосов линии выдачи должно обеспечиваться из технологического отсека и кабины водителя ПАЗС.

Г.12 На линиях выдачи рекомендуется предусматривать погружные насосы, жестко устанавливаемые в резервуаре на расстоянии не менее чем 0,05 м выше нижнего среза трубопровода наполнения.

В случае, если установка насосов линий выдачи топлива предусмотрена в технологическом отсеке ПАЗС или конструкция погружных насосов не обеспечивает прекращение поступления топлива по трубопроводу этой линии по принципу сифона, указанный трубопровод следует оснащать обратным клапаном, который должен препятствовать обратному току топлива при обесточивании насосов и открываться только при достижении разрежения или давления в этом трубопроводе, соответствующих разрежению или давлению, создаваемым насосом линии выдачи. Обратный клапан должен быть установлен либо внутри резервуара, либо в верхней точке трубопровода выдачи топлива. Над резервуаром (у места подсоединения трубопровода линии выдачи к резервуару) должна быть установлена запорная арматура.

Выдача топлива потребителям самотеком запрещается.

Г.13 Исполнение оборудования ПАЗС должно предусматривать возможность проведения периодических гидравлических или

пневматических (инертным газом) испытаний резервуара и трубопроводов на герметичность в соответствии с требованиями документации на технологическую систему ПАЗС, а также возможность пожаровзрывобезопасной очистки резервуаров от остатков хранимого топлива закрытым способом, дегазации и проветривания при подготовке их к ремонту.

Г.14 Конструктивное исполнение ПАЗС или способ ее установки должны предотвращать возможность ее повреждения вследствие наезда на нее транспортных средств на территории площадки ПАЗС.

Г.15 Шасси базового автомобиля ПАЗС должно отвечать требованиям ГОСТ Р 50913.

Приложение Д (обязательное)

Специфические требования к топливозаправочному пункту с наличием газового моторного топлива

Д.1 Минимальные расстояния от сооружений многотопливной АЗС, АГНКС, а также КριοАЗС и АГЗС, отвечающих требованиям к самостоятельному участку многотопливной АЗС, до зданий, сооружений и наружных установок автотранспортного предприятия (автотранспортного участка производственного предприятия), на котором она размещается, следует принимать в соответствии с таблицей Д.1.

Т а б л и ц а Д.1

Наименование зданий, сооружений и наружных установок автотранспортного предприятия или автотранспортного участка производственного предприятия	Расстояние, м, до зданий с оборудованием технологической системы АЗС с наличием		Расстояние, м, до наружных установок технологической системы АЗС с наличием		Расстояние, м, до заправочной колонки с наличием		Расстояние, м, до площадки для АЦ СУГ и для АЦ СПГ
	СУГ	КПГ	СУГ и СПГ	КПГ	СУГ	КПГ	
1 Производственные здания и помещения категорий А, Б и Г. Наружные установки категорий АН, БН, ВН, ГН; площадки для хранения транспортных средств, предназначенных для перевозки опасных грузов классов 2 - 4, 8 и подкласса 9.1 по ГОСТ 19433	40	30	40	30	40	30	40

Продолжение таблицы Д. 1

Наименование зданий, сооружений и наружных установок автотранспортного предприятия или автотранспортного участка производственного предприятия	Расстояние, м, до зданий с оборудованием технологической системы АЗС с наличием		Расстояние, м, до наружных установок технологической системы АЗС с наличием		Расстояние, м, до заправочной колонки с наличием		Расстояние, м, до площадки для АЦ СУГ и для АЦ СПГ
	СУГ	КПГ	СУГ и СПГ	КПГ	СУГ	КПГ	
2 Производственные здания категорий В и Д, помещения категорий В1 - В4 и Д, наружные установки категории ДН:							
здания I, II степени огнестойкости классов С0 и С1 и III степени огнестойкости класса С0;	25	10	25	15	25	15	25
здания III степени огнестойкости класса С1 и IV степени огнестойкости класса С0;	30	15	30	20	30	20	30

Продолжение таблицы Д. 1

Наименование зданий, сооружений и наружных установок автотранспортного предприятия или	Расстояние, м, до зданий с оборудованием технологической	Расстояние, м, до наружных установок технологической	Расстояние, м, до заправочной колонки с	Расстояние, м, до площадки для АЦ СУГ и для

автотранспортного участка производственного предприятия	системы АЗС с наличием		ческой системы АЗС с наличием		наличием		АЦ СПГ
	СУГ	КПГ	СУГ и СПГ	КПГ	СУГ	КПГ	
здания IV, V степени огнестойкости и наружные установки категории ДН	35	20	35	25	35	25	35
3 Административные и бытовые здания	35	20	35	25	35	25	35
4 Открытые площадки и навесы для хранения транспортных средств	20	10	20	15	20	15	20
5 До края проезжей части автомобильных дорог предприятия	15	10	20	15	15	10	20

Окончание таблицы Д. 1

Наименование зданий, сооружений и наружных установок автотранспортного предприятия или автотранспортного участка производственного предприятия	Расстояние, м, до зданий с оборудованием технологической системы АЗС с наличием		Расстояние, м, до наружных установок технологической системы АЗС с наличием		Расстояние, м, до заправочной колонки с наличием		Расстояние, м, до площадки для АЦ СУГ и для АЦ СПГ
	СУГ	КПГ	СУГ и СПГ	КПГ	СУГ	КПГ	
6 Площадки для хранения транспортных средств, предназначенных для перевозки опасных грузов классов 1, 5 - 7 и подкласса 9.2 по ГОСТ 19433	100	100	100	100	100	100	100
П р и м е ч а н и я 1 Расстояния от оборудования для жидкого моторного топлива, входящего в технологическую систему многотопливной АЗС, до зданий, сооружений и наружных установок автотранспортного предприятия (автотранспортного участка производственного предприятия), на котором оно размещается, следует принимать в соответствии с таблицей В.1 настоящих строительных норм. 2 Расстояния от технологического оборудования с наличием КПГ, указанные в строках 2, 3 и 5, допускается уменьшать не более чем на 50% при обеспечении предотвращения выброса струи природного газа при аварийном истечении и разлета осколков при физическом разрушении этого оборудования за пределы ограждения по пункту 8.2 настоящих строительных норм, в сторону защищаемого объекта в горизонтальном направлении (подземное или заглубленное расположение, установка защитных экранов, отвечающих требованиям настоящих строительных норм). 3 Расстояние от раздаточной колонки КПГ до автомобильного дорожного предприятия (за исключением дорог для электрифицированного транспорта с воздушными линиями токопроводов) допускается уменьшать не более чем на 50% при установке между дорогой и заправочным островком, для которого указанная колонка предназначена, защитного экрана, отвечающего требованиям настоящих строительных норм. 4 Минимальное расстояние от сбросной трубы паров СУГ, паров СПГ и КПГ до зданий и сооружений предприятия определяется расчетом в соответствии с требованиями настоящих строительных норм.							

Д.2 Расстояния от многотопливной АЗС, КриоАЗС, отвечающих

требованиям к самостоятельному участку многотопливной АЗС, и АГЗС (кроме АГЗС с одностенными резервуарами), эксплуатируемых в качестве топливозаправочного пункта автотранспортного участка производственного предприятия до зданий, сооружений и наружных установок этого предприятия, не относящихся к указанному автотранспортному участку, следует определять в соответствии с таблицей 5 настоящих строительных норм.

Д.3 Минимальные расстояния от АГЗС с подземными одностенными резервуарами до зданий и сооружений автотранспортного предприятия или автотранспортного участка производственного предприятия, на котором она эксплуатируется в качестве топливозаправочного пункта, допускается принимать в соответствии с таблицей Д.1 при условии, если в конструкции ее технологической системы предусмотрены дистанционные (из операторной или другого безопасного места) перекрытия первой от резервуаров запорной арматуры на подводящих и отводящих к ним трубопроводах СУГ и его паров, а также аварийный сброс из надземных участков указанных трубопроводов избыточного давления паров СУГ на сбросные трубы.

Минимальные расстояния от других АГЗС с одностенными резервуарами до зданий, сооружений и наружных установок автотранспортного предприятия (автотранспортного участка производственного предприятия), на котором она эксплуатируется в качестве топливозаправочного пункта, следует принимать в соответствии с приложением Е к настоящим строительными нормами.

Д.4 Минимальные расстояния от КриоАЗС с резервуарами СПГ в кожухе до зданий и сооружений автотранспортного предприятия или автотранспортного участка производственного предприятия, на котором она эксплуатируется в качестве топливозаправочного пункта, допускается принимать в соответствии с таблицей Д.1 при условии увеличения расстояний от указанных резервуаров и площадки для АЦ СПГ, регламентированных в строках 1 - 5 таблицы Д.1, на 30%.

Минимальные расстояния от КриоАЗС с резервуарами СПГ в кожухе, эксплуатируемой в качестве топливозаправочного пункта автотранспортного участка производственного предприятия до зданий, сооружений и наружных установок этого предприятия, не относящихся к указанному автотранспортному участку, следует определять в соответствии с Е к настоящим строительным нормам.

Приложение Е
(обязательное)

**Специфические требования
к АГЗС с одностенными резервуарами хранения СУГ**

Е.1 На АГЗС с одностенными резервуарами не допускается размещать здания и сооружения сервисного обслуживания водителей, пассажиров и их транспортных средств, за исключением магазина сопутствующих товаров без торгового зала.

Нахождение лиц, не относящихся к персоналу АЗС и водителям транспортных средств, на заправочных островках на территории АЗС не допускается. Площадки высадки и посадки пассажиров, а также площадки подпора следует размещать вне территории АЗС.

Е.2 Здания АГЗС с одностенными резервуарами должны быть I или II степени огнестойкости класса С0 или С1.

Е.3 Минимальные расстояния от АГЗС с одностенными резервуарами до объектов, к ней не относящихся, а также до зданий и сооружений предприятия, на котором она эксплуатируется в качестве топливозаправочного пункта, принимаются по таблице Е.1.

Т а б л и ц а Е.1

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от оборудования технологических систем АГЗС, зданий и сооружений с этим оборудованием, м	
	с подземными резервуарами СУГ	с надземными резервуарами СУГ
1 Производственные и складские здания и сооружения, административно-бытовые здания и сооружения промышленных организаций (за исключением указанных в строках 9 и 11)	80	100

Продолжение таблицы Е.1

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от оборудования технологических систем АГЗС, зданий и сооружений с этим оборудованием, м	
	с подземными резервуарами СУГ	с надземными резервуарами СУГ
2 Лесничества (лесопарки) с лесными насаждениями: хвойных и смешанных пород лиственных пород	60 40	100 60
3 Здания и сооружения классов функциональной пожарной опасности Ф1 - Ф4 (за исключением указанных в строке 1)	100	300
4 Места массового пребывания людей	100	300
5 Индивидуальные гаражи и открытые стоянки для автомобилей	50	100
6 Автомобильные дороги общей сети (край проезжей части): I, II и III категории IV и V категории Маршруты электрифицированного городского транспорта (до контактной сети)	50 30 50	100 60 100

Окончание таблицы Е.1

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от оборудования технологических систем АГЗС, зданий и сооружений с этим оборудованием, м	
	с подземными резервуарами СУГ	с надземными резервуарами СУГ
7 Железные дороги общей сети (до подошвы насыпи или бровки выемки)	80	100
8. Очистные канализационные сооружения и насосные станции, не относящиеся к АЗС	100	100
9 Наружные установки категорий АН, БН, ГН, здания и сооружения с наличием радиоактивных и вредных веществ I и II классов опасности	100	100
10 Линии электропередач, электроподстанции (в том числе трансформаторные подстанции)	В соответствии с Правилами перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утвержденными постановлением Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198	
11 Склады (вне зданий) лесных материалов, торфа, волокнистых горючих веществ, сена, соломы, а также участки открытого залегания торфа	50	100

Е.4 Минимальные расстояния между зданиями и сооружениями АГЗС с одностенными подземными резервуарами следует принимать по таблице 6 настоящих строительных норм. Минимальные расстояния до надземных резервуаров хранения СУГ следует увеличивать на 50% по сравнению с расстояниями, указанными в таблице 6 настоящих строительных норм. При этом расстояния между надземными резервуарами должны быть не менее 20 м.

Е.5 Ввод трубопроводов, штуцеров и патрубков в резервуары для хранения СУГ должен осуществляться в местах, расположенных выше номинального уровня их заполнения.

Допускается предусматривать ввод трубопроводов ниже номинального уровня заполнения резервуаров при условии оборудования указанных вводов устройствами:

- автоматически предотвращающими выход СУГ из резервуара при аварийных расходах газа по указанным трубопроводам;
- обеспечивающими безопасное перекрытие трубопроводов;
- защищенными от механических повреждений и воздействия пламени, способных привести к их отказу;
- отвечающими требованиям пункта 8.24 настоящих строительных норм.

Е.6 Трубопроводы с СУГ и его парами, проходящие по территории АГЗС, на которой предусматривается присутствие водителей, допускается размещать выше уровня планировочной площадки и выполнять одностенными при защите указанных трубопроводов теплоизоляцией, обеспечения условий проветривания теплоизолированных трубопроводов и исключения возможности их повреждения транспортными средствами.

Е.7 Максимальная вместимость резервуаров АГЗС, располагаемой в границах селитебной территории, не должна превышать 100 м^3 , а вместимость одного резервуара – 50 м^3 . Установку резервуаров следует предусматривать, как правило, подземной.

Допускается при технико-экономической целесообразности устанавливать резервуары надземно. Общая вместимость резервуаров при этом не должна превышать 50 м^3 .

Общую и единичную вместимость подземных резервуаров хранения СУГ на АГЗС, размещаемых вне территории населенных пунктов, допускается увеличивать не более чем в 2 раза.

Е.8 На АГЗС допускается не предусматривать:

- выполнение требований по пунктам 8.18, 8.32 и 8.33 настоящих строительных норм;
- автоматическое предотвращение возможности наполнения резервуаров топливом по пункту 8.22 настоящих строительных норм;
- дистанционное и автоматическое опорожнение отсеченных с обеих сторон надземных трубопроводов от СУГ по пункту 8.26 настоящих строительных норм;
- датчики взрывоопасных концентраций на площадке для АЦ и заправочных островках по пункту 8.40 настоящих строительных норм;
- защиту сбросной трубы паров СУГ от воздействия пожара по пункту 8.42;

- стационарные системы водяного орошения технологического оборудования с СУГ по пункту 8.50 настоящих строительных норм;
- противопожарный водопровод высокого давления.

Е.9 Подачу воды на наружное пожаротушение и охлаждение допускается осуществлять передвижной пожарной техникой от противопожарных водоемов или резервуаров вместимостью, определяемой расчетом, исходя из интенсивностей и времени тушения и охлаждения по пункту 8.52 настоящих строительных норм, но не менее 200 м³, расположенных от АГЗС на расстоянии не более 200 м.

Специфические требования к КриоАЗС с резервуарами СПГ в кожухе

Т а б л и ц а Ж.1

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от резервуаров хранения СПГ и площадки для АЦ СПГ КриоАЗС, м
1 Производственные и складские здания и сооружения, административно-бытовые здания и сооружения промышленных предприятий (за исключением указанных в строках 9 и 11)	50
2 Лесничества (лесопарки) с лесными насаждениями:	
хвойных и смешанных пород	60
лиственных пород	40
3 Здания и сооружения классов функциональной пожарной опасности Ф1 - Ф4 (за исключением указанных в строке 1)	80
4 Места массового пребывания людей	80
5 Индивидуальные гаражи и открытые стоянки для автомобилей	50
6 Автомобильные дороги общей сети (край проезжей части):	
I, II и III категории	50
IV и V категории	30
Маршруты электрифицированного городского транспорта (до контактной сети)	50
7 Железные дороги общей сети (до подошвы насыпи или бровки выемки)	50

Окончание таблицы Ж. 1

Наименование объекта, до которого определяется расстояние	Расстояние от резервуаров хранения СПГ и площадки

	для АЦ СПГ КристоАЗС, м
8 Очистные канализационные сооружения и насосные станции, не относящиеся к АЗС	80
9 Наружные установки категорий АН, БН, ГН, здания и сооружения с наличием радиоактивных и вредных веществ I и II классов опасности	100
10 Линии электропередач, электроподстанции (в том числе трансформаторные подстанции)	В соответствии с Правилами перевозки опасных грузов автомобильным транспортом, утвержденными постановлением Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 198
11 Склады (вне зданий) лесных материалов, торфа, волокнистых горючих веществ, сена, соломы, а также участки открытого залегания торфа	50
Примечания 1 Расстояния от остальных наружных установок СПГ, оборудования КПП и раздаточных колонок до объектов, указанных в заголовке таблицы Ж.1, следует принимать по таблице 5 настоящих строительных норм. 2 Расстояния от площадки для АЦ СПГ, транспортная емкость (сосуд) которой отвечает требованиям к двухоболочечному резервуару, допускается принимать по таблице 5 настоящих строительных норм. 3 Расстояния от резервуаров хранения СПГ следует определять от их ограждения.	

Ж.4 Минимальные расстояния между зданиями и сооружениями КристоАЗС с резервуарами СПГ в кожухе следует принимать по таблице 6 настоящих строительных норм. При этом минимальные расстояния до резервуаров хранения СПГ следует увеличивать на 50% по сравнению с расстояниями, указанными в таблице 6 настоящих строительных норм, и определять от ограждения указанных резервуаров. Расстояния между резервуарами СПГ в кожухе должны быть не менее двух диаметров наибольшего (в диаметре) резервуара.

Ж.5 Каждый резервуар СПГ в кожухе должен устанавливаться в

замкнутом ограждении, отвечающем требованиям нормативных документов к ограждениям наземных (надземных) резервуаров для хранения СУГ. При этом следует обеспечить:

- применение материалов, сохраняющих функциональное назначение замкнутого ограждения в условиях воздействия на них СПГ;
- недопущение устройства дренажа атмосферных осадков из объема замкнутого ограждения посредством самотека;
- недопущение установки оборудования, не относящегося к резервуару СПГ внутри замкнутого ограждения;
- обеспечение дистанционного (из операторной или другого безопасного места) перекрытия первой от резервуара запорной арматуры на подводящих и отводящих к нему трубопроводах СПГ и его паров посредством запорной арматуры, расположенной в пределах замкнутого ограждения резервуара;
- установку внутри замкнутого ограждения сигнализаторов дозрывоопасных концентраций в соответствии с требованиями пункта 8.40 настоящих строительных норм, при срабатывании которых должны быть обеспечены автоматическая подача сигнала в операторную АЗС и автоматическое прекращение операции наполнения резервуара СПГ;
- обеспечение визуального контроля (допускается посредством видеонаблюдения) за проведением операций хранения и наполнения резервуара СПГ из операторной АЗС.

Ж.6 Прокладка трубопроводов с СПГ по территории КριοАЗС, на которой предусматривается присутствие водителей, не допускается.

Ж.7 На КριοАЗС с резервуарами СПГ в кожухе допускается не предусматривать:

- выполнение требований по пункту 8.32 настоящих строительных норм;
- защиту сбросной трубы паров СПГ от воздействия пожара по пункту 8.42 настоящих строительных норм;
- стационарные системы водяного орошения технологического оборудования СПГ по пункту 8.50 настоящих строительных норм (за исключением резервуаров хранения СПГ);
- противопожарный водопровод высокого давления (за исключением КριοАЗС с резервуарами хранения СПГ).

Ж.8 Подачу воды на наружное пожаротушение и охлаждение допускается осуществлять передвижной пожарной техникой от противопожарных водоемов или резервуаров вместимостью, определяемой расчетом, исходя из интенсивностей, времени тушения и охлаждения по пункту 8.52 настоящих строительных норм, но не менее 200 м³.

Противопожарные водоемы или резервуары должны располагаться на расстоянии не более 200 м от АЗС.

Приложение И
(обязательное)

Специфические требования
к передвижным автомобильным криоАЗС, газонаполнительным и
газозаправочным станциям

И.1 Размещение и оснащение площадок передвижных автомобильных

КриоАЗС, газонаполнительных и газозаправочных станций должно отвечать требованиям, предъявляемым к размещению и оснащению площадок стационарных автомобильных КриоАЗС, газонаполнительных компрессорных и газозаправочных станций соответственно.

И.2 Расстояние от сосудов передвижной автомобильной газонаполнительной станции, резервуара передвижной автомобильной КриоАЗС или газозаправочной станции до раздаточных колонок не нормируется в случае, если ее технологическая система отвечает следующим требованиям:

- резервуар (сосуды) хранения газового топлива должен быть защищен от разгерметизации вследствие воздействия на него опасных факторов пожара транспортного средства с учетом возможного разрушения баллонов (сосудов) его топливной системы;

- резервуар СПГ передвижной автомобильной КриоАЗС должен отвечать требованиям к двухбололочному резервуару СПГ;

- уплотнения в разъемных соединениях, расположенных между резервуаром передвижной автомобильной газозаправочной станции и первой запорной арматурой, обеспечивающей перекрытие места выхода СУГ и его паров из указанного резервуара в окружающее пространство, должны быть дублированы.

Эти соединения должны быть оснащены системой постоянного автоматического контроля герметичности пространства между дублирующими друг друга уплотнениями, обеспечивающей при его разгерметизации автоматическую сигнализацию персоналу АГЗС, перекрытие отходящих от резервуара трубопроводов, отключение насосов СУГ и раздаточных колонок;

- резервуар передвижной автомобильной газозаправочной станции или КриоАЗС должен быть оснащен устройствами, автоматически предотвращающими выход из него сжиженного газа и его паров через трубопроводы выдачи и возврата паровой фазы при аварийных расходах газа по указанным трубопроводам;

- резервуар передвижной автомобильной газозаправочной станции или КриоАЗС, технологическая система которой выполнена на базе автомобиля-цистерны, должен быть оснащен устройствами, обеспечивающими при включении двигателя автомобиля-тягача автоматическое прекращение поступления сжиженного газа из резервуара и возврата газа в резервуар с перекрытием соответствующих отходящих водящих и подводящих к резервуару трубопроводов;

- технологическая система передвижной газонаполнительной станции или КриоАЗС должна обеспечивать возможность дистанционного (из безопасного места) отключения раздаточных колонок и насосов

перекачивания, перекрытия отходящих от резервуара трубопроводов СУГ, СПГ и их паров, сброса избыточного давления природного газа из отключенного от резервуара СПГ и сосудов КПП оборудования технологической системы на сбросные трубы.

При этом конструкции передвижных автомобильных КριοАЗС, газонаполнительных и газозаправочных станций или способ их установки на площадках должны исключать возможность наезда транспортных средств на технологические системы указанных АЗС.

И.3 Установка защитного экрана у резервуара СУГ или СПГ допускается не более чем с одной стороны. При этом между экраном и резервуаром на высоте от 50 до 100 мм от поверхности площадки передвижной АЗС следует устанавливать датчики сигнализаторов дозрывоопасных концентраций, обеспечивающие при достижении концентрации паров газового топлива величины, превышающей 20% от НКПР, автоматическую сигнализацию персоналу станции, перекрытие отходящих от резервуара трубопроводов, отключение насосов сжиженного газа и раздаточных колонок. Защитный экран следует располагать параллельно преобладающему направлению ветров (по годовой «розе ветров»).

И.4 Транспортные средства блоков хранения топлива передвижных автомобильных КριοАЗС, газонаполнительных и газозаправочных станций должны отвечать требованиям ГОСТ 31565 и ГОСТ 23009.

И.5 Наполнение топливом резервуаров (сосудов) блоков хранения топлива технологической системы передвижной АЗС непосредственно на территории этой АЗС не допускается.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КУРУЛУШ ЧЕНЕМДЕРИ

Курулуштагы ченемдик документтер тутуму

АВТОУНААГА МАЙ КУЮУЧУ СТАНЦИЯЛАР ӨРТКӨ КАРШЫ ЧЕНЕМДЕР

АВТОЗАПРАВОЧНЫЕ СТАНЦИИ. ПРОТИВОПОЖАРНЫЕ НОРМЫ

PETROL STATION FIRE REGULATIONS

Киргизүү датасы 12.11.2018-ж.

1 Колдонуу чөйрөсү

1.1 Курулуш ченемдери жер үстүндөгү транспорт каражаттарын кабыл алуу, сактоо жана аларга май куюу үчүн арналган автоунааларга май куюучу станцияларды жайгаштырууга, долбоорлоого жана курууга өрт коопсуздугунун талаптарын белгилейт.

а. Ушул курулуш ченемдери ушул курулуш ченемдери менен кабыл алынган классификация менен чектелген жаңыдан курулуп жаткан жана иштеп жаткан автоунааларга май куюучу станцияларды долбоорлоодо, курууда жана реконструкциялоодо колдонулат.

б. Мунай жана мунай зат өнүмдөрүнүн кампаларынын май куюучу пунктары катары эксплуатацияланган суюк мотор отунун/майын автоунааларга куюучу станцияларына, газ толтуруучу станциялардын жана кампалардын отун/ май куюучу пунктары катары эксплуатацияланган автомобилдерге газ куюучу станцияларга, ошондой эле мунай жана газ өнөр жай (мунайгаз) ишканаларынын өндүрүштүк май куюучу пунктары катары эксплуатацияланган автомобилдик газ толтуруучу компрессордук жана автоунаа криогендик станцияларга карата талаптарды ушул май куюучу пункттар каралган объекттерге карата өрт коопсуздугунун талаптарын жөнгө салган стандартташтыруу жаатындагы башка ченемдик документтер боюнча аныктоого жол берилет.

с. Автоунааларга май куюучу станцияларын долбоорлоодо ушул курулуш ченемдеринин жоболору менен катар, анын курулуш талаптарына каршы келбеген бөлүгүндө өрт коопсуздугу боюнча башка ченемдик документтерди жетекчиликке алуу абзел.

2 Ченемдик шилтемелер

Ушул курулуш ченемдеринде төмөнкү стандарттарга ченемдик шилтемелер колдонулган:

МАСТ 17608:2017 Тротуар бетон плиталары.;

МАСТ 19433-88 Кооптуу жүктөр. Классификациялоо жана маркирлөө;

МАСТ 23009-2016 Бетон жана курама темир бетон конструкциялар жана буюмдар;

МАСТ 31565-2012 Кабелдик буюмдар. Өрт коопсуздугунун талаптары;

ГОСТ Р 50913-96 Мунай зат өнүмдөрүн ташуу жана толтуруу үчүн автомобилдик транспорт каражаттары. Типтери, параметрлери жана жалпы техникалык талаптар;

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелдеги № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери»;

КМС 1.5:2017 Кыргыз Республикасынын Улуттук стандартташтыруу тутуму. Улуттук стандарттар. Куруу, баяндоо, жасалгалоо жана белгилөө эрежелери;

Э с к е р т ү ү - Ушул курулуш ченемдерин колдонууда шилтеме жасалган ченемдик документтердин Кыргыз Республикасынын аймагында иштешин үстүбүздөгү жылда жарык көргөн Стандартташтыруу боюнча улуттук органдын жана Мамкурулуштун тийиштүү маалыматтык указаттелдери боюнча текшерүү максатка ылайык келет. Эгерде шилтеме жасалган документ алмаштырылса (өзгөртүлсө), анда ушул курулуш ченемдерин колдонууда алмаштырылган (өзгөртүлгөн) документтерди жетекчиликке алуу абзел. Эгерде шилтеме жасалган документ алмаштырылбай эле алынып ташталса, анда ага шилтеме берилген тиркеменин ушул шилтемеге тиешеси жок бөлүктөрү гана колдонулат.

3 Терминдер жана аныктамалар

Ушул курулуш ченемдеринде төмөндөгү терминдер тиешелүү аныктамалары менен берилген:

3.1 трубопровод боюнча газдын авариялык сарпталуусуж: Технологиялык тутумдун жабдыктарынын герметикалүүлүгү авариялык бузулууда трубопровод боюнча газдын сарпталуусу.

3.2 майдын авариялык төгүлүүсү: АМКСтин эксплуатациялоо талаптары же/жана жабдыктардын герметикалүүлүгү бузулгандыгынын натыйжасында аталган жабдыктан курчап турган чөйрөгө төгүлгөн отун/май.

3.3 бир дубалдуу резервуарлары бар автоунааларга газ толтуруучу станциялар: Технологиялык тутуму резервуарлардан жана түтүктөрдөн курчап турган чөйрөгө СКСТинин же анын бууларынын кандай гана болбосун мүмкүн болгон чыгуусун коопсуз жаап салуу мүмкүнчүлүгүн камсыздай албаган, буулардын жылына бир миллиондон жогору жыштыктагы жалынды таркатуунун төмөнкү концентрациялык чегинен 20%дан ашык концентрациясы бар газ-буу- аба аралашмасын АМКСтин аймагынан тышкары чыгуусуна жол бербеген автомобилдерге газ толтуруучу станциясы.

3.4 Көп майлуу АМКСтин өз алдынча тилкелери катары аткарылган автоунааларга май куюучу станциясы: Технологиялык

тутуму көп майлуу АМКСтин өз алдынча тилкеси катары аткарылган автоунааларга май куюучу станциясына карата талаптарга жооп берген, ушул отундун/майдын бир түрүн колдонгон, бирок аны ушул автоунааларга май куюучу станциясына, алардын ичинде айдоочуларга, жүргүнчүлөргө жана алардын транспорт каражаттары үчүн сервистик тейлөө имараттарын жана курулмаларын жайгаштырууга талаптар көп майлуу АМКСте жайгаштыруу талаптарына окшош болгон отундун/майдын бир түрүн колдонгон АМКС.

3.5 отундун/майдын агып кетүүсүн коопсуз жабуу (коопсуз жерден жабуу): Жалындын таркап кетүүсүнүн төмөнкү концентрациялык чегинен 20%дан ашык концентрациясы бар отун буусу менен газдалган зонада адамдардын болуусун талап кылбаган отундун/майдын агып кетүүсүн жабуу.

3.6 майды сактоо блогу: Майды кабыл алууга жана сактоого арналган, белгиленген заводдук даярдык жана өндүрүштүк технологиялуулук деңгээлдеги АМКСтин технологиялык тутумунун кураштыруучу бирдиги.

3.7 суюк мотор отунун/майын сактоо блогу – суюк мотор: Майын кабыл алууга жана сактоого арналган, жер алдына орнотулган жана бир бүтүн буюм катары өндүрүүчү-заводдо бирдиктүү алкакта монтаждалган блоктун АМКСтин технологиялык тутумунун кураштыруучу бирдиги.

3.8 газды теңдөөчү/жөндөөчү тутум: Жалпы деаэрация тутуму менен бириктирилген резервуарлар (камералар) тобунда майдын буу фазасынын басымын теңдөөнү камсыздаган жабдуу.

3.9 АМКСтин чеги: Жер тилкесинин кырдаалдык мерчеминде көрсөтүлгөн, ушул АМКСти эксплуатациялоонун өрткө каршы режиминин талаптары аткырылыш керек болгон АМКСтин аймагын жана ага жанаша жаткан аймакты бөлгөн сызык.

3.10 эки дубалдуу резервуар: Эки катар идиштен (идиштин ичиндеги идиш) турган, анын ичиндегиси майды сактоо үчүн колдонулган (суюк мотор майы же СКСТ, ал эми тышкысы авариялык резервуардын ролун аткара турган резервуар).

3.11 СЖГ эки кабыкттуу резервуары: Вакуумдук обочолонууну камсыздоо үчүн арналган жана жумушчу (ички) идиштин герметикалуулугу бузулган учурда дубал арасындагы боштукта СЖГ суюк фазасын кармап турууну камсыздаган жана АМКСтин технологиялык тутумунун бөлүп чыгаруу түтүгү (түтүк) аркылуу гана аталган боштуктан атмосферага СЖГ бууларын бөлүп чыгарууну контролдогон термообочолоочу атайын каптооч менен жабылган СЖГны сактоо үчүн жарым изотермикалык резервуар (идиш).

3.12 жабдууларды тереңдетип жайгаштыруу: Жабдуулар жанаша жаткан аймактын үстүнөн басым алдындагы жабдуу үчүн 0,5 м кем эмес төмөн жана калган жабдуулар үчүн 0,2 м кем эмес жайгашуусун камсыздаган курулмаларда жабдууларды жайгаштыруу (оюктар, кудуктар, лотоктор).

3.13 технологиялык жабдуунун ичинде күйүүчү затты жылдыруунун жабык ыкмасы: Жалындын таркап кетүүсүн болтурбаган түзүлүш аркылуу гана бул заттын атмосфера менен байланышына жол

берилген технологиялык жабдуунун ичинде күйүүчү затты айлантуу.

3.14 май куюучу жер: Транспорт каражатына майкуюу үчүн транспорт каражатын токтотуучу технологиялык аянтча.

3.15 АМКSte айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү сервистик тейлөө имараты, курулмасы же жайы: АМКСтин аймагында айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү тейлөөгө арналган имарат, курулма же жай (тиешелүү товарлар дүкөнү, кафе, сан түйүндөр).

3.16 АМКSte транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имараты, курулмасы же жайы: АМКСтин аймагында транспорт каражаттарын техникалык тейлөө боюнча иштерди аткарууга каралган имарат, курулма же жайлар (автоунааларды техникалык тейлөө посттору жана автожуучу жайлар).

3.17 суюк мотор отун/майын сактоо контейнери – суюк мотор майын кабыл алууга, сактоого жана берүүгө арналган, жер үстүндө орнотулган жана бир бүтүн буюм катары өндүрүүчү-заводдо бирдиктүү алкакта монтаждалган технологиялык тутум.

3.18 берүү линиясы: Резервуардан май бөлүштүрүүчү колонкасына майды берүүнү камсыздай турган жабдыктар комплекси.

3.19 деаэрация линиясы: Суюк мотор майын сактоочу резервуардын бош мейкиндигинин атмосферасы менен байланышты камсыздаган жабдыктардын комплекси.

3.20 толтуруу линиясы: Резервуардын майменен толтурулушун камсыздаган жабдыктардын комплекси.

3.21 шламдан ажыратуу линиясы: Катуу бөлүкчөлөрдү (шламды) кошуу менен товар алдындагы сууну жок кылууну камсыздаган жабдуулар комплекси.

3.22 рециркуляция линиясы: Куюп-агызуу операцияларында жабык контур боюнча майдын бууларынын (аларды курчап турган чөйрөгө чыгарбастан) айлануусун камсыздаган жабдыктар комплекси.

3.23 адамдар массалык түрдө жүргөн жерлер: Бир эле убакта 100 адамдан ашык адамдын болушу мүмкүн болгон аймак (транспорт аялдамалары, станциялардын чыгыштары, базарлар, жарманкелер, стадиондор).

3.24 көп камералуу резервуар: Ички мейкини/ичи бир нече камераларга герметикалуу тосмолор менен бөлүнгөн резервуар.

3.25 куюштуруу сордургучу: АМКСтин технологиялык тутумунун курамына кирген жана аталган технологиялык тутумдун ичиндеги майды жана/же резервуарга автоцистернадан майды сактоо үчүн сордурууну жана/же тескерисинче тарттырууну камсыздаган сордургуч.

3.26 коопсуз жер/коопсуз аймак: Анда орнотулган отун/майды таркатуучу колонканы жана/же таркатуучу колонканы транспорт каражаттарынын бузуп коюшунан коргоочу курулма.

3.27 автоцистерна үчүн аянтча: АМКSte куюп-агызуу операцияларында автоцистернаны орнотуу үчүн арналган технологиялык аянтча.

3.28 КАГК (КЭГК) куюу үчүн аянтча: Жаратылыш газы менен КАГК (КЭГК) аккумуляторунун идиштерин толтурууда КАГК (КЭГК) орнотуу

үчүн арналган технологиялык аянтча.

3.29 тирөөч аянтчасы: Майкуюу үчүн кезегин күткөн транспорт каражаттарын токтотууга арналган жолдун транспорт өтүүчү тилкеси.

3.30 каптоочтогу СЖГ резервуары: Вакуумдук обочолонтууну камсыздоого арналган термо обочолонтуучу каптооч менен жабдылган жана жумушчу (ички) идиштин герметикалуулугу бузулган учурда каптоочто орнотулган атайын арналган түзүлүш аркылуу гана резервуардын түздөн-түз тосмосуна СЖГнын агуусун камсыздаган СЖГны сактоо үчүн жарым изотермикалык резервуар (идиш).

3.31 өзүнөн өзү иштөөчү өрт өчүргүч: Өрттүн жалыны ага таасир эткенде иштеп кетүүчү өрт өчүргүч.

3.32. көп майлуу АМКСтин технологиялык тутумунун өз алдынча тилкеси: Көп майлуу АМКСтин бирдиктүү технологиялык тутумунун бөлүгү катары долбоорлонгон жана даярдалган, мотордук майдын бир түрүн кабыл алуу, сактоо жана берүү үчүн арналган жабдыктар комплекси.

3.33 чыгаруучу түтүк: Жаратылыш газын, СЖГнын бууларын же СКСГнын бууларын атмосферага өрттөөсүз өрткө коопсуз кылып чыгаруу үчүн арналган түзүлүш.

3.34 резервуардын шахтасынын же технологиялык кудуктун бош мейкиндиги: Резервуардын шахтасынын ичиндеги же технологиялык кудуктагы аба мейкиндиги.

3.35 эки дубалдуу (эки кабыктуу) резервуардын герметикалуулугун бириктирилген контролдоо тутуму: Эксплуатациялоо жеринде эки дубалдуу (эки кабыктуу) резервуардын тышкы жана ички дубалдарынын герметикалуулугун туруктуу контролдоого арналган жабдыктар комплекси.

3.36 резервуардын герметикалуулугун мезгилдүү контролдоо тутуму: Эксплуатациялоо жеринде АМКСтин персоналы тарабынан резервуарлардын герметикалуулугун мезгилдүү аныктоосуна арналган жабдыктар комплекси.

3.37 резервуардын (эки кабыктуу же эки дубалдуу резервуардын дубалдар аралык мейкиндигинин) жана /же трубопроводдогу (эки дубалдуу трубопроводдун же кутудагы СЖГ трубопроводунун дубалдар аралык мейкиндигинин) герметикалуулугун туруктуу контролдоо тутуму: Эксплуатациялоо жеринде резервуардын (эки кабыктуу же эки дубалдуу резервуардын дубалдар аралык мейкиндигинин) жана /же трубопроводдогу (эки дубалдуу трубопроводдун же кутудагы СЖГ трубопроводунун дубалдар аралык мейкиндигинин) герметикалуулугунун бузулуусун автоматтык режимде эрте аныктоого арналган жабдыктар комплекси.

3.38 резервуардын ашыкча толуусун болтурбоочу тутум: АМКСтин технологиялык тутумунун документтеринде көрсөтүлгөн толуунун чекке жеткен деңгээлине жеткен учурда куюп-агызуу операцияларын автоматтык түрдө токтотуу жана толтуруунун номиналдык деңгээли боюнча резервуарды майменен толтурууну токтотуу тууралуу АМКСтин персоналына автоматтуу түрдө белги (сигнал) берүү үчүн жабдыктар комплекси.

3.39 технологиялык бөлмө: Технологиялык жабдыктар

жайгаштырылган технологиялык тутумдун тосулган тилкеси.

3.40 АМКСтин технологиялык тутуму: АМКСте майды кабыл алуу, сактоо жана берүү үчүн атайын конструкцияланган, монтаждалган жана кабыл алууга колдонулган жабдыктар комплекси.

3.41 АМКС менен технологиялык жактан байланышкан өндүрүш объекттери: Трубопроводдор аркылуу АМКСке жеткирилген мотор отун/майын өндүрүү жана/же сактоо үчүн арналган жана өрттү болтурбоо жана өрткө каршы коргоо тутумдары АМКС тутумдары менен жалпы мүнөздөлгөн объекттер.

4 Белгилөөлөр жана кыскартуулар

АМКС – автоунааларга май куюучу станция;

АГТС – автоунааларга газ толтуруучу станция;

АГТКС – автоунаага газ толтуруучу компрессордук станция;

КОМАМКС – көп майлуу автоунааларга май куюучу станция;

АЦ – отун/майды транспорттоо үчүн автоунаа транспорт каражаты (автоцистерна);

КС – күйүүчү суюктук;

АОМККС – автоунааларга май куюучу криогендик станция;

ЖККС – жалбырт этип күйүп кетме суюктук;

ТЖГ – тыгыздалган жаратылыш газы;

КЭГК – көп элементтүү газ контейнери;

ӨТТКЧ – өрттүн таркалуусунун төмөнкү концентрациялык чеги;

КАГК – көчмө автоунааларга газ куюучу;

КГ – күйүүчү газ;

СММ – суюк металл күйүүчү май

АСМОМККС – автоунааларга суюк мотор майын куюучу көчмө станция;

СЖГ – суюлтулган жаратылыш газы;

СКСГ – суюлтулган көмүр суутек газы;

ОМТК – майтаркатуучу колонка.

5 АМКСтерди классификациялоо

5.1 Көп майлуу автоунааларга май куюучу станция – аймагында эки жана андан ашык майдын түрү бар, алардын ичинде суюк мотор майын (бензин жана дизель майы), СКСГ (суюлтулган пропан-бутан) жана КЖТны (анын ичинде регазифицирленген) транспорт каражаттарына куюу каралган АМКС.

5.2 Май куюучу пункт – ишкананын аймагында жайгашкан жана бул ишкананын транспорт каражаттары үчүн гана май куюуга арналган АМКС.

5.3 Автоунааларга май куюучу салттуу станция – технологиялык тутуму транспорт каражаттарына суюк мотор отун/майын гана куюуга арналган жана резервуарлары жер алдындагы жайгашып, аларды ОМТК аркылуу таркатуу менен мүнөздөлгөн АМКС;

5.4 Автоунааларга май куюучу блоктук станция – бирдиктүү завод

буюму катары аткарылган, резервуарлардын жер алдында жайгашуусу менен жана ОМТКлар отун/майды сактоочу блоктун үстүндө жайгаштырылуусу менен мүнөздөлгөн транспорт каражаттарына суюк мотор отун/майын куюучу технологиялык тутуму бар АМКС.

5.5 Автоунааларга май куюучу модулдук станция – транспорт каражаттарына жалаң гана суюк мотор отун/майын куюучу технологиялык тутуму бар жана резервуарлардын жер үстүндө жайгашуусу менен мүнөздөлгөн жана ОМТК отун/майды сактоочу контейнерде жайгашкан бирдиктүү завод буюму катары аткарылган АМКС.

5.6 Автоунааларга май куюучу контейнердик станция – транспорт каражаттарына жалаң гана суюк мотор отун/майын куюучу технологиялык тутуму бар жана резервуарлардын жер үстүндө жайгашуусу менен мүнөздөлгөн ОМТК отун/майды сактоочу контейнерде жайгашкан бирдиктүү завод буюму катары аткарылган АМКС

5.7 Автоунааларга суюк мотор отун/майын куюучу көчмө станция (АСМОМККС) – суюк мотор отун/майын гана сатуу үчүн, анын ичинде чекене сатууга да арналган АМКС, анын технологиялык тутуму автоунаанын шассисинде, прицебинде же жарым прицепте орнотулуп, бирдиктүү завод буюму катары аткарылган.

5.8 Автоунааларга газ толтуруучу компрессордук станция (АГТКС) – технологиялык тутуму транспорт каражаттарынын май тутумунун баллондоруна гана, ошондой эле (АСМОМККС) (КЭГК) КЖГ газынын аккумуляторунун идиштерине майкуюуга арналган АМКС.

5.9 Автоунааларга газ куюучу станция (АГКС) - технологиялык тутуму СКСТ менен иштеген транспорт каражаттарынын майтутумунун баллондорун толтуруу үчүн гана арналган АМКС;

5.10 Автоунааларга газ толтуруучу көчмө станция - технологиялык тутуму КЖГ менен иштеген транспорт каражаттарынын майтутумунун баллондорун толтуруу үчүн гана арналган жана бирдиктүү завод буюму катары аткарылган КЖГны ташууга жана сактоого бириктирилген блогу бар болгондугу менен мүнөздөлгөн АМКС.

5.11 Автоунааларга газ куюучу көчмө станция– технологиялык тутуму бирдиктүү завод буюму катары аткарылган СКСТны ташууга жана сактоого бириктирилген блогу бар болгондугу менен мүнөздөлгөн АГККС .

5.12 Автоунааларга май куюучу криогендик станция (АОМККС) – технологиялык тутуму станциянын аймагында СЖГны регазификациялоо жолу менен алынган КЖГ менен иштеген транспорт каражаттарынын майтутумунун баллондорун толтуруу үчүн гана арналган АМКС.

5.13 Көчмө АОМККС – бирдиктүү завод буюму катары аткарылган, СЖГны регазификациялоочу, сактоочу жана ташуучу бириктирилген блогу бар болгондугу менен мүнөздөлгөн технологиялык тутумга ээ АОМККС.

6 Жалпы талаптар

6.1 АМКСтерди долбоорлоодо техникалык документтери бар,

АМКСтердин сериялуу чыгарылган технологиялык тутумдарын колдонууну карап чыгуу абзел.

6.2 АМКСтердин технологиялык тутумдарына техникалык документтер технологиялык жабдыктарга, АМКСтин имараттарына жана курулмаларына, аларды өрткө коопсуз пайдаланууга (анын ичинде регламенттик жана ремонттук иштерди өткөрүүгө, өрткө кооптуу кырдаал жана өрттөр пайда болгон учурда кызматкерлердин иш-аракеттерине) талаптарды, технологиялык тутумдун конструкциясы, технологиялык параметрлери, өндүрүштүк объекттер менен (бар болсо) технологиялык жактан байланышкан интеграциянын уюштуруу-техникалык шарттары, АМКСтин технологиялык тутумун жеткирүүчүнүн кызматынын жана кепилдик милдеттеринин мөөнөтү тууралуу маалыматты камтышы керек. Талаптар колдонулган технологиялык жабдыктардын өзгөчөлүгүн эске алуу менен түзүлүшү керек.

6.3. АМКСтерди калк отурукташкан пункттардан тышкары жайгаштырууда минималдуу аралыкты майды сактоочу резервуарлардын (идиштердин) дубалдарынан, май жана/же анын буусу айланган жер алдындагы жана жер үстүндөгү жабдыктардан, ОМТК корпусунан жана СКСГ же КЖГны бөлүштүрүүчү колонкалардан, АЦ үчүн аянттардын чектеринен жана технологиялык кудуктардан, тазалоо курулмаларынын технологиялык жабдыктарынын дубалдарынан, транспорт каражаттарын токтотуу үчүн аянттардын чектеринен жана АМКСтин имараттарынын тышкы дубалдарынан жана конструкцияларынан аныктоо керек. АМКСтин кызматкерлери үчүн, откана, айдоочуларды сервистик тейлөө, АМКСке тиешелүү болбогон объекттерге чейинки жүргүнчүлөр жана алардын транспорт каражаттары үчүн имараттардан (жайлардан) аралык ушул курулуш ченемдеринде жөнгө салынбайт.

АМКСтерди калк отурукташкан пункттардын аймагынан тышкары жайгаштырууда:

- балдардын мектепке чейинки мекемелеринин, жалпы билим берүү мектептеринин, мектеп-интернаттардын, стационары бар дарылоо мекемелеринин, бир бөлмөлүү турак имараттардын жер тилкелеринин чектерине чейин, ал эми башка милдеттеги турак жана коомдук имараттар үчүн – имараттардын дубалдарына, терезелерине жана эшиктерине чейин;
- жайдын (бир имаратта ар кандай иш-милдеттеги жайлар жайгашкан учурда) жакынкы дубалына (тосмосуна) чейин минималдуу аралыкты аныктоо абзел.

АМКСтен автоунаа жолдоруна, темир жолдоруна жана калк отурукташкан пункттардын көчөлөрүнө чейинки минималдуу аралык алардын категориясына жараша 1-таблицанын 6- п. жана 7- п. ылайык аныкталат:

№	Аларга чейин аралык аныктала турган объекттердин аталышы	Жер алдында резервуарлары бар АМКСтен аралык	Жер үстүндө резервуарлары бар АМКСтен аралык	
			А тиби	Б тиби
11	Өндүрүштүк, кампа жана администрациялык- тиричилик имараттары жана өнөр-жай ишканаларынын курулмалары	25	35	30
12	Калк отурукташкан пункттардын турак жай жана коомдук имараттары	50	50	50
№	Аларга чейин аралык аныктала турган объекттердин аталышы	Жер алдында резервуарлары бар АМКСтен аралык	Жер үстүндө резервуарлары бар АМКСтен аралык	
			А тиби	Б тиби
13	Адамдар массалык түрдө топтолгон жерлер - коомдук транспорт аялдамалары - базарлар	50 50	50 75	50 75
14	Сыйымдуулугуна жараша автоунаалар үчүн гараждар жана ачык токтотмолор, автоунаалардын саны төмөнкүдөй болгондо: - 25 чейин - 26дан 100 чейин - 100 ашык	15 25 30	20 30 50	20 30 50
15	Соода павильондору жана күркөлөр (киосктор)	20	25	
16	Автоунаа жолдору (өткөөл бөлүгүнө чейин): - III категория - IV-V категория Электрлештирилген шаардык транспорт каттамдары (байланыш тармагына чейин)	6 9 15	9 12 20	9 9 20
17	Жалпы тармактагы темир жол жолдору (кырдалган топурактын таманына же оюктун кашына чейин) станцияларда, жол айрыгында, эки станциянын аралыгында жана платформаларда.	25	30	30
18	АМКСке тиешеси жок тазалоо канализациялык курулмалары жана сордуруучу станциялар	15	30	25

1-таблицасынын аягы

№	Аларга чейин аралык аныктала турган объекттердин аталышы	Жер алдында резервуарлары бар АМКСтен аралык	Жер үстүндө резервуарлары бар АМКСтен аралык	
			А тиби	Б тиби
19	Кампалар: токой материалдары, чым, булалуу күйүүчү заттар, саман, куурай, ошондой эле чымдын ачык калган тилкелери	20	40	30
20	Токой массивдери:			
	- Ийне жалбырактуу жана аралаш түрлөрү	25	100	70
	- Жалбырактуу түрлөрү	25	40	30
21	Суу артериялары	50	100	100

Эскертүүлөр

1 Аралыкты майды сактоочу блогунун резервуарларынан же бөлүштүрүүчү колонкалардан жолдун жер тилкесинин кашына чейин, балдардын мектепке чейинки мекемелеринин, жалпы билим берүү мектептеринин, мектеп-интернаттардын, стационары бар дарылоо мекемелеринин, рыноктордун, соода павильондорунун жана күркөлөдүн (киосктордун) жер тилкелеринин чектерине чейин же башка милдеттеги үйлөрдүн жана коомдук имараттардын терезелерине чейин аныктоо керек.

2 АМКСтен электр өткөргүчүнүн аба чубалгыларына, электртехникалык жабдыктарга жана курулмаларга чейинки аралык электр орнотмолорун жайгаштыруу эрежеси боюнча кабыл алынат.

3 АМКСтен таблицада көрсөтүлбөгөн технологиялык орнотмолорго жана башка объекттерге чейинки аралык 2.11.03-93 «Мунай зат жана мунай зат өнүмдөрү кампалары. Өрткө каршы ченемдер» КЧЖЭге, Кыргыз Республикасында айылдык калк отурукташкан пункттардын аймактарын мерчемдөө жана куруу боюнча эрежелер жыйындысына ылайык аныкталат.

4 Темир жол жана автоунаа көпүрөлөрү үстүндөгү жана көпүрөнүн бийиктигинен 1/5 аралыкта аларга жакын АМКСтерди жайгаштырууга уруксат берилбейт.

5 Долбоор ыйгарым укуктуу орган менен макулдашуу боюнча өрт коопсуздугу жаатындагы азыркы талаптарга ылайык келбеген учурда мындан натыйжалуу долбоорлоо чечимдерин колдонуу менен конкреттүү объект үчүн талаптар белгиленет, өрткө каршы компенсациялоочу иш-чаралардын мындан оптималдуу тизмеси аныкталат.

6 Ишкананын аймагында жайгашкан жана ушул ишкананын гана транспорт каражаттарына майкуюу үчүн арналган май куюучу пункттарынан тышкары калк отурукташкан пункттардын аймагында отун/майды сактоо (СММ, СКСГ) үчүн жер алдындагы (жер үстүндөгү) резервуарларды колдонууга жол берилбейт.

- жалпы шаардык маанидеги магистралдык жолдорго жана магистралдык көчөлөргө чейин I, II жана III категориялардагы жалпы тармактын автоунаа жолдору үчүн сыяктуу;

- кыштак жолдоруна, райондук маанидеги магистралдык көчөлөргө, негизги көчөлөргө жана айыл жергесиндеги турак-жай курулмаларындагы негизги көчөлөргө чейин IV жана V категориялардагы жалпы тармактын автоунаа жолдору үчүн сыяктуу;

- башка жолдор жана көчөлөр үчүн ченемдештирилбейт;

- жалпы тармактагы темир жолуна чейин – станцияларда, жол

айрыгында, эки станциянын аралыгында жана платформаларда.

6.4. Жол өткөрмөлөрүндө жана алардын алдында АМКСтерди жайгаштырууга жол берилбейт.

6.5. АМКС жана АОМККСтерди, жол жээгиндеги тейлөө объектиси катары, АМКСтерди эксплуатациялоодо имараттардын жана курулмалардын өрт коопсуздугунун талаптарына жана КР КЧ ылайык капиталдык конструкцияларда жол бетинен ченемдик алыстыкта кызыл сызыктан тышкары жайгаштырууга жол берилет.

6.6 АМКСте АМКСтин технологиялык тутумун жабдуу үчүн, отканага имараттарды, курулмаларды жана жайларды, ошондой эле АМКСтин кызматкерлери үчүн администрациялык жана тиричилик имараттарды (жайларды): операторлордун бөлмөсүн, администрацияларды, тамак-аш ичүүчү, күзөт, санитардык түйүн кызматтарын, атайын кийимдер, аспаптар, запастык деталдар, шаймандар жана жабдуулар үчүн кампаларды жайгаштырууга болот.

Эки кабыктуу СЖГ резервуарлары же эки дубалдуу АГКС резервуарлары бар көп майлуу АМКС, АГТКС, АОМККСтердин аймагында, ошондой эле суюк мотор отун/майын сактоо үчүн жер алдындагы резервуарлары бар АМКСтин аймагында жүргүнчүлөрдү, айдоочуларды жана алардын транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имаратын (жайларын) жайгаштырууга жол берилет.

Жүргүнчүлөрдү жана айдоочуларды сервистик тейлөө үчүн тиешелүү товарлар дүкөнү, кафе жана санитардык түйүндөр; транспорттук каражаттарды сервистик тейлөө үчүн – техникалык тейлөө посттору жана авто жуучу жайлар каралышы мүмкүн.

АМКСтин аймагында АМКСтин технологиялык тутумуна же АМКСтин отканасына тиешеси жок АН, БН, ВН жана ГН категориясындагы тышкы орнотмолорду жайгаштырууга жол берилбейт.

1. Тышкы орнотмолордун өрт коопсуздугу боюнча категориялары орнотмолордо жайгашкан күйүүчү буюмдардын жана материалдардын өрткө кооптуу сапаттарына, санына жана технологиялык процесстеринин өзгөчөлүктөрүнө жараша аныкталат.

2. Тышкы орнотмолордун өрткө кооптуулугу боюнча категориялары аныкталган тартипте бекитилген улуттук стандарттар менен аныкталат.

3. Тышкы орнотмолордун өрткө кооптуулугу боюнча категорияларын аныктоо алардын өтө кооптуу “Ан”ден карай эң аз кооптуу “Дн”ге чейин категорияларына тиешелүүлүгүн ырааттуу текшерүү аркылуу ишке ашырылат.

4. Өрткө кооптуулугу боюнча тышкы орнотмолор төмөндөгүдөй категорияларга бөлүнөт:

- 1) жарылууга-өрткө жогорку кооптуулук (Ан);
- 2) жарылууга-өрткө кооптуулук (Бн);
- 3) өрткө кооптуулук (Вн);
- 4) өрткө орточо кооптуулук (Гн);
- 5) өрткө төмөн кооптуулук (Дн).

6.7 АМКСтин аймагында А, Б (КЖГсы бар жабдыктарга арналган

жайлардан тышкары жана АМКСтин технологиялык тутумуна кирген суюлтулган көмүр суутек жана/же жаратылыш газдарын сордуруп куюштуруу үчүн) жана (отканадан тышкары) Г категорияларындагы жайларды жайгаштырууга жол берилбейт.

Транспорт каражаттарын сервистик тейлөө жайларында күйүүчү газдар, жалбырт этип күйүп кетме суюктуктар, ошондой эле күйүүчү чаң колдонулган технологиялык процесттерди пайдаланууга жол берилбейт.

6.8. Бир имаратта ар түрдүү иш-милдеттеги жайларды (айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү сервистик тейлөө жайлары, АМКСтин кызматкерлери үчүн транспорт каражаттарын же жайларды сервистик тейлөө жайлары) жайгаштырганда минималдуу аралык жакынкы тосмо, дубал жана жайдын дубалындагы өтүүчү тешикке чейин ошол эле иш-милдеттеги имаратка чейинкидей аныкталат. Мында АМКСтин кызматкерлери үчүн, айдоочуларды, жүргүнчүлөрдү жана алардын транспорт каражаттарын сервистик тейлөө үчүн каралган имараттан (жайлардан) АМКСке кирбеген объекттерге чейинки аралык өрт коопсуздугу чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук документтерге жана ченемдик документтерге ылайык аныкталат.

6.9. АМКСтин аймагында жайгашкан имараттар жана курулмалар бир кабаттуу, С0 же С1 классындагы ортко туруктуулугу I, II же III даражада же С0 классындагы ортко туруктуулугу IV даражада болууга тийиш.

Майжана анын буулары бар трубопроводдорун төшөө үчүн эстакада тирөөчтөрү жана көтөрүп туруучу конструкциялары күйбөй турган материалдардан болуп, R60 кем эмес өрткө туруктуулукка ээ болушу керек. СЖГсы бар трубопроводдорду төшөөдө аталган тирөөчтөр жана конструкциялар аларга криогендик суюктуктар авариялык куюлуп кеткен учурда өздөрүнүн функционалдык сапаттарын сактап калууга тийиш.

6.10. АМКСтин аймагында АМКСтин муктаждыктары үчүн гана откананын болуусуна жол берилет. АМКСтин отканасын долбоорлоодо 80°C жогору болбогон температурага ээ жылуулук алып жүрүүчү автоматташтырылган суу жылытуучу откананы караштыруу керек. Күйүү температурасы 45°C ашык болгон дизель май менен иштөөчү отканаларды (суюк мотор отунун/майын сактоо үчүн жер үстүндөгү резервуарлары бар АМКС, бир дубалдуу резервуары бар АМКС жана каптоочтогу (кожух) СЖГ резервуары бар АОМККСтерден тышкары) же электр отканаларын колдонуу керек.

Көп майлуу АМКС, АГТКС, АОМККС жана АГКСтердин (бир дубалуу резервуарлары барлардан башкарлары) отканаларын долбоорлоодо май катары жаратылыш газын, анын ичинде регазифицирленген газды пайдаланган автоматташтырылган суу ысытуучу отканаларды колдонууга жол берилет.

Атмосферага түтүн газдары, күйбөй турган материалдардан даярдалган, откананын имаратынын дубалынын тышкы тарабынан жайгаштырылган, АМКСтин технологиялык тутумунун жабдуулары жана АЦ үчүн аянтча тарапка карабай тургандай болуп жасалган моордон чыгарылышы керек. Моордун түтүн газдары чыгуучу жеринде жалын өчүрүүчү жабдык орнотулуш керек.

6.11. Дизель отуну/майы менен жагылган отканалар С0, С1

классындагы отко туруктуулугу I же II даражадагы бир кабаттуу өзүнчө турган имаратта жайгаштырылышы керек. Дизель майы менен жагылган отканаларды АМКСтин кызматкерлери же транспорт каражаттарын жууп-тазалоо үчүн арналган С0, С1 классындагы отко туруктуулугу I же II даражадагы өзүнчө турган имараттарга кошо курууга жол берилет.

Дизель майды сактоочу жабдыктар жана аны отканага берүү линиялары ушул курулуш ченемдеринде суюк мотор отун/майын сактоо үчүн резервуарлары жер алдында жайгаштырылган АМКСтердин технологиялык тутумдарына коюлган талаптарына жооп бериши керек. Мында, откана имаратынын тышкы тарабынан отканага майды берүүчү трубопроводуна аталган линиядан сордургучту өчүргөндө жабыла турган кулптоочу арматурасы жана кайтма клапан орнотулат.

6.12. АМКСтин аймагында майды жана/же анын бууларын айлантуу үчүн арналбаган жер алдындагы аба боштуктарын (тоннелдерди, каналдарды), ошондой эле авариялык кырдаалдарда май жана/же анын буулары кирип кете турган жер алдындагы жайларды жана жер алдындагы мейкиндиктерди жайгаштырууга уруксат берилбейт. АМКСтин имараттарынын алдынан жана эвакуациялык чыгуу тарабынан май трубопроводдорду төшөөгө уруксат берилбейт.

6.13. АМКСтин кызматкерлери үчүн жайлар, ага операторлор үчүн бөлмө кошулуп, айдоочуларды, жүргүнчүлөрдү жана алардын транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имараттарында жайгаштырууга уруксат берилет.

Мында аталган жайлар негизги имараттын конструкциялык өрт коопсуздугу классына жана өрткө туруктуулуктун тиешелүү даражасындагы конструкциялар менен жасалышы керек, айдоочуларды, жүргүнчүлөрдү же алардын транспорттук каражаттарын сервистик тейлөө жайларынан биринчи типтеги өрткө каршы тосмолору менен жана үчүнчү типтеги жабуулар (перекрытие) менен бөлүнүп турууга тийиш.

Эгерде технологиялык тутумдун электр агрегаттарынын электр азыктандыруучу кабелдери атайын электр калкан бөлмөсүндө жайгашса, технологиялык тутумдун иштешин жана АМКСКтин электр азыктануусун токтон өчүрүүнү башкаруу, ошондой эле АМКСтин технологиялык операцияларына визуалдык контроль жүргүзүү камсыздалса, оператордун жумушчу ордун айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү сервистик тейлөө жайларында жайгаштырууга жол берилет.

6.14. Бир имаратта төмөндөгүлөрдү бириктирүүгө жол берилбейт:

А, Б жана В1 – В2 категориялардагы АМКСтин технологиялык тутумунун жабдыктары үчүн жайлар жана айдоочулардын транспорт каражаттарын жана жүргүнчүлөрдү сервистик тейлөө жайларын;

- транспорт каражаттарын сервистик тейлөө жайлары (суюк мотор отун/майы менен иштеген автоунааларды механизацияланган жууп-тазалоо жайларынан тышкары) айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү сервистик тейлөө жайларын;

- жалбырт этип күйүүчү жана күйүүчү суюктуктарды камтыган товарларды саткан дүкөндү жана коомдук тамактануу жайларын.

Эгерде аталган товарлар айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү сервистик

тейлөө жайларынан биринчи типтеги өрткө каршы тосмолор менен тосулган кампа бөлмөсүндө гана жайгашса, дүкөндү коомдук тамактануу жайлары менен чогуу жайгаштырууга жол берилет.

6.15. Транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имаратында техникалык тейлөөнүн үчтөн ашпаган постторун караштырууга жол берилет. Функционалдык өрт коопсуздугу ар түрдүү болгон жайлары биринчи типтеги өрткө каршы тосмолор менен бөлүнүшү керек.

Калк отурукташкан пункттарда жайгаштырылуучу АМКСтерди долбоорлоодо жеңил автоунааларды гана техникалык тейлөө постторуна жайларды караштырууга жол берилген.

6.16. АМКСтин имаратында от жана ширетүү иштерин жүргүзүү үчүн жайларды жайгаштырууга тыюу салынат.

6.17. В1 - В3 категориялардагы жайлар, ошондой эле жалбырт этип күйүүчү жана күйүүчү суюктуктарды сактоочу дүкөн кампаларын терезе үчүн тешиктери бар имараттын тышкы дубалдарынын жаныда жайгаштыруу керек.

Майлоочу майлар (иштелип бүткөндөр кошулуп) имараттын тышында жер алдында же биринчи типтеги өрткө каршы тосмолор менен коңшу жайлардан алыстатылган жана имараттан түздөн-түз сыртка өз алдынча чыгып кетүүчү жери бар атайын жайларда жайгаштырылган, 1 м³ ашпаган жалпы сыйымдуулуктагы ёмкосттордо сакталышы керек.

Эгерде майлоочу майларды кабыл алуу, сактоо жана берүү үчүн жабдыктар жана аны жайгаштыруу ушул курулуш ченемдеринде суюк мотор отун/майын сактоо үчүн АМКСтердин технологиялык тутумдарына коюлган талаптарына жооп берсе, аталган ёмкосттордун жалпы сыйымдуулугун көбөйтүүгө жана өз алдынча май куюучу жерлерде транспорт каражаттарына майкуюуга жол берилет.

6.18. Эгерде АМКСтин имараттарынын чыгуусу АЦ аянтчасынан, күйүүчү газдар жана/же суюктуктар айлантылган имараттан тышкары жер алдындагы жана жер үстүндөгү жабдыктар менен жайгаштырылган май куюучу жерлерден, майды сактоо резервуарларынан (идиштерден) 15 м кем эмес аралыкта жайгашса, анда жогоруда көрсөтүлгөн курулмалардан жана жабдыктардан 15 м ашпаган аралыкта же алардын карама-каршы тарабында жайгаштырылган кошумча эвакуациялык чыгуу каралышы керек.

6.19. Серелер күйбөй турган материалдардан жасалышы керек. Жеңил автоунаалар үчүн май куюучу жерлердин үстүнө 4 м кем эмес бийиктиктеги серелердин жабуусуна (убактылуу конструкциялардан тышкары) Г1 - Г2 күйүүчү топтогу материалдарды колдонууга жол берилет. АЦ үчүн аянтчалардын жана СКСГ жана СЖГ суюк мотор отун/майларын сактоо үчүн жер үстүндөгү резервуарлардын үстүнө серелерди орнотууга уруксат берилбейт.

6.20. Технологиялык тутумдар АМКСтин долбоору менен аныкталган аларга боло турган жүктүн таасиринде (транспорт каражаттарын жүргүзүү жана токтотуу учурунда, топуракты жылдырууда, дирилдөөдө) алардын бүтүндүгү жана ишке жөндөмдүүлүгү камсыдала тургандай түрдө даярдалышы жана/же жайгаштырылышы керек.

6.21. АМКСтин аймагында имараттарды, курулмаларды жана

технологиялык жабдыктарды жайгаштырууну эске алып, АМКСтин аймагын мерчемдөөдө анын аймагында жана анын аймагынан тышкары аймакка отундун/майдын авариялык агып калуу мүмкүндүгү жокко чыгарылышы керек.

Суюк мотор отун/майын куйган АМКСтин аймагына киргенде жана чыкканда АМКСтин аймагынан тышкары отундун/майдын авариялык агуусун болтурбоочу жана мунай зат өнүмдөрү менен булганган атмосфералык жаан-чачындарды тазалоо курулмаларына буруучу 0,2м кем эмес бийиктиктеги жогорулатылган эңкейиш тилкелерди же суу сарыктыргыч (дренаждык) лотокторду жасоо керек.

6.22. АМКСТИ мунай зат өнүмдөрү менен булганган атмосфералык жаан-чачындарды тазалоо үчүн курулмалары менен жабдууда, бул курулмалар төмөнкү талаптарга жооп бериши керек:

- бош мейкиндигине майдын буулары кире турган тазалоо курулмаларынын жабдыктары жер алдына жайгашуусу керек;
- толтургуч ёмкостторду (бар болсо) алар номиналдуу толууда АМКСтин операторуна дабыш жана түс менен белги берүүнү камсыздаган деңгээлдеги датчиктер менен жабдуу керек;
- толтургуч ёмкостторду мунай зат өнүмдөрүнөн бошотуу үчүн жабдыктар бул операцияны жабык ыкма менен аткарууну камсыдашы керек;
- ёмкосттордун деаэрация линиялары ушул курулуш ченемдеринде берилген майрезервуарларын деаэрациялоо линияларына коюлган талаптарга ылайык келиши керек;
- суюктук үчүн трубопроводдорду гидрожапкычтар менен жабдуу керек;
- мунай зат өнүмдөрү менен булганган атмосфералык жаан-чачындардын агымдарында орнотулган кум чыпкалоочу тазалагычтар үчүн люктардын капкактары кум тоскучтарды желдетүүнү камсыздаган торчо түрүндө аткарылышы керек.

6.23. Инженердик курулмалардын кудуктарынын конструкциясы (жаан канализациясынын кудуктарынын кабыл алуу түзүлүштөрүнөн тышкары) май авариялык аккан учурда аларга күйүүчү газдардын жана суюктуктардын, ошондой эле алардын дубалы жана капкагы аркылуу жер алдындагы суулардын кошулуусун болтурбашы керек.

6.24 АМКСтин аймагы же АМКСтеги өзүнчө аянттын (аянтчанын) аймагы тосулган учурда, ал күйбөй турган материалдардан жасалышы керек жана эркин желдөөгө тоскоолдук кылбашы зарыл.

6.25. АМКСтин аймагын гүлдөгөн маалында булалуу заттарды бөлүп чыгаруучу, кебездүү заттарды чыгарган же уругу самсаалаган бадалдар жана бактар менен жашылдандырууга жол берилбейт.

6.26 АМКСТИ өрт таралуусу мүмкүн болгон айыл чарба өсүмдүктөрүнө жакын жайгаштырган учурда, отургузулган өсүмдүктөр чектешкен чектерди бойлой, АМКСке жер үстүндө жалынды таратпоочу материалдардан жабуу каралыш керек же туурасы 5 м кем эмес казылган жер тилкеси болушу керек.

6.27 АМКСтин аймагында транспорт каражаттарынын кыймылы бир тараптуу болушу керек. АМКСтин аймагына кирүү жана андан чыгуу өзүнчө

болушу керек.

6.28 АЦ үчүн өткөөлдөрдүн/жолдордун, май куюучу жерлердин жана аянтчалардын жабуусу МАСТ 17608 жана МАСТ 230009 ылайык мунай зат өнүмдөрүнө чыдамдуу материалдардан долбоорлонушу керек.

6.29 ОМТКлар жана таркатуучу колонкалар, блоктук жана контейнердик АМКСтердеги суюк мотор отун/майын сактоочу блоктор жана контейнерлер, көчмө АМКСтердин технологиялык тутумдары транспорт каражаттарынан жабыркап калуудан атайын каралган жабдыктар жана/же курулмалар менен корголушу керек.

6.30 АМКСте Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелдеги № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери»; талаптарына жооп бербеген майды ташуу үчүн АЦны колдонууга, ошондой эле ГОСТ Р 50913 жана Бажы Биримдигинин 018/2011, п. 7.1.10 Техникалык регламентинин талаптарына жооп бербеген суюк мотор майын ташуу үчүн АЦны колдонууга уруксат берилбейт.

Мында көрсөтүлгөн СКСГ жана СЖГнын цистернадан куюп-агызуучу коммуникациялар боюнча авариялык чыгуусун автоматтуу түрдө алдын алуучу түзүлүштөр, алардын ичинде ушул коммуникациялардын герметикалуулугу авариялык түрдө бузулганда, аныкталган аталган түзүлүштөрдүн бузулушуна алып келген жалындын таасиринен жана механикалык жабыркоолордон коргоо бөлүгүндөгү талаптарга жооп берүүсү керек.

АМКСте СКСГ жана СЖГны ташуу үчүн транспорттук ёмкосторунун (идиштердин) саны бирден көп болгон АЦларды пайдаланууга жол берилбейт.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-ж. 6-апрелиндеги №189 “Корголуучу зоналарды аныктоо тартиби” токтомунун 16 п. ылайык темир жол бутагынын тилкесинде АМКСти жайгаштырууга уруксат берилбейт.

6.31 Транспорт каражаттарынын транспорт каражаттары үчүн аянтта жайгашуусу алардын аянттан эркин чыгуусуна тоскоолдук кылбашы керек.

6.32. Аварияга каршы коргоо тутумун электр менен камсыздоо ылайык ишенимдүүлүктүн биринчи категориясына туура келиши керек. Чагылгандан коргоо тутумун, жердетүүнү монтаждоо жана статикалык электр тогунан коргоону АМКСтин технологиялык тутумдарын аракетке келтирүү-ондоо сыноолорун баштаганга чейин өткөрүү керек.

6.33 АМКСте электрпередачаларынын аба чубалгыларын орнотууга уруксат берилбейт.

6.34 АМКС телефон же радио байланышы менен, ошондой эле катуу сүйлөөчү байланыш тутуму менен жабдылышы керек.

6.35 Өрттү өчүрүү максатында АМКСте төмөндөгүлөр каралышы керек:

- өрттү өчүрүүнүн баштапкы каражаттары;
- өрттү өчүрүүнүн стационардык орнотмолору (анын ичинде автоматтык);
- тышкы өрткө каршы суу өткөргүчү же көлмөсү (резервуар).

6.36 Өрттү өчүрүүнүн баштапкы каражаттарынын тибин, керектүү санын жана алардын жайгашуусун өрт коопсуздугу жаатындагы ченемдик

укуктук актылары менен белгиленген ылайык тандоо керек.

6.37 АМКСте тышкы өрт өчүрүү экиден кем эмес өрт гидранттарынан же АМКСтен 200 м алыс эмес аралыкта жайгашкан өрткө каршы көлмөсүнөн (резервуар) жүргүзүлүшү керек.

Көп майлуу АМКСтин өз алдынча тилкеси катары жасалган АОМККС үчүн өрткө каршы көлмөсүнүн (резервуарларынын), СЖГ сактоо резервуарларынын жана СЖГ АЦнын транспорт ёмкостторунун (идиштери), ошондой эле суюк мотор майАМКСтин жана АГТКСдин жалпы сыйымдуулугу эсеп менен аныкталышы керек, бирок 100 м³ кем эмес сыйымдуулукту түзүүгө тийиш.

Аталган АМКСтердин тышкы өрт өчүрүүгө сууну сарптоо имараттардын өртүн өчүрүүгө суу чыгымынын максималдуу көрсөткүчүн жана жер үстүндөгү (жердеги) резервуарларды (идиштерди), анын ичинде АЦны муздатууга суунун жалпы чыгымын өзүнө камтыган суунун суммардык чыгымы катары эсеп менен аныкталат. АМКС имараттарынын өртүн өчүрүүгө сууну сарптоо өрт коопсуздугу боюнча башка ченемдик документтерге ылайык аныкталат (айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү сервистик тейлөө имараттары үчүн, ошондой эле коомдук имараттар, өндүрүштүк имараттар үчүн транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имараттары үчүн АМКСтин кызматкерлери үчүн имараттар).

Жер алдындагы резервуарларды (идиштерди) муздатууга суунун жалпы сарпталуусун секундасына 15 литрден кем эмес кабыл алуу керек.

6.38 Калк отурукташкан пункттардан тышкары жайгашкан суюк мотор май АГТКСи же АМКСи өрткө каршы тышкы суу менен камсыздоо жалпы сыйымдуулугу 3 м³ кем эмес өрткө каршы көлмөлөрдөн караштырууга (резервуарлардан) төмөнкү учурларда жол берилет:

- эгерде сервистик тейлөө жайлары жок болсо, жер алдындагы отун сактоочу резервуарлары бар суюк мотор майАГТКСи жана АМКСте;

- жалпы сыйымдуулугу 40 м³ ашпаган майды сактоочу жер үстүндөгү эки дубалдуу резервуарлары бар суюк мотор майАМКСте;

Өрткө каршы көлмөлөрү (резервуарлар) АМКСтен 200 м алыс эмес аралыкта жайгашуусу керек.

Мындай АМКСте стационардык же көчмө өрт өчүргүчтөрүн караштыруу керек, алардын тиби жана саны жүк ташуучу транспорт каражаттары үчүн май куюучу жерлер, ошондой эле АМКС аймагынан тышкары жүргүнчүлөрдү түшүрүү аянты (мындай АМКС аймагында жүргүнчүлөрдүн болушуна жол берилбейт) бар АМКСке коюлган талаптарына ылайык аныкталат.

6.39. В4 жана Д категориялардагы жайлардан, АМКСтин кызматкерлери үчүн механизацияланган жуучу жерлерден жана адамдар күнү-түнү болгон жайлардан тышкары, АМКСтин бардык жайлары, автоматтык өрт сигнализация орнотмолору менен менен жабдылышы керек.

Аянты 20 м² ашпаган өрт коопсуздугу боюнча В1 жана В2 категорияларындагы жайлар (КГ, ЖКС жана КС бар болгондо техникалык тейлөө постторунун жайлары жана кампа жайлары – аянтына карабастан), ошондой эле АМКСтин технологиялык тутумуна кирген СКСГ, КЖГ жана/же СЖГ жабдыктары жайгаштырылган көп майлуу АМКС, АОМККС,

АГКС же АГТКС жайлары автоматтык өрт өчүрүүчү орнотмолор менен жабдылышы керек.

Эгерде ушул жайларда жайгашкан жана КЖГ же СЖГ, ошондой эле ККСГа тиешеси жок салыштырмалуу өрт жүгү 180 МДж.м^{-2} жогору болбосо, газ сыяктуу майайланган жабдыктары бар көрсөтүлгөн жайларды автоматтык өрт өчүрүүчү орнотмолор менен жабдыбай койсо болот.

Эгерде дүкөндөгү өрт жүгүн жайгаштыруу саны жана ыкмасы өрт коопсуздугу боюнча В1 жана В 2 категориясындагы жайларда өрт жүгүн жайгаштыруу санына жана ыкмасына ылайык келе турган болсо, ЖКС жана КС сатуу боюнча дүкөндүн соода залы автоматтык өрт өчүрүүчү орнотмолор менен жабдылышы керек.

6.40 Өрт болгон учурда майдын келүүсүн токтотууну, ашыкча басымды түшүрүүнү жана жабдыкты өчүрүүнү камсыздоочу жабдыктарга кабелдик линиялар жана электр өткөрмөсү алардын функцияларын аткаруу үчүн керек болгон убакыт аралыгында өрт шартында ишке жөндөмдүүлүгүн сактоого тийиш.

Өрт болгон шартта аталган кабелдик линиялардын жана электр өткөргүчтөрүнүн ишке жөндөмдүүлүгү МАСТ 31565 талаптарына ылайык кабелдерди жана өткөрмөлөрдү аткаруу түрүн тандоо менен жана аларды төшөө ыкмаларына ылайык камсыздалат.

7. Суюк мотор май АМКСке кошумча талаптар

АМКСтен имаратка, курулмаларга жана ага тиешеси жок башка объекттерге чейинки минималдуу аралык

7.1 Калк отурукташкан пункттардын аймагынан тышкары жайгаштырылган суюк мотор май куюучу АМКСтен аларга кирбеген объекттерге чейинки минималдуу аралык 2-таблицага ылайык колдонулат.

2 - т а б л и ц а

Аларга чейин аралык аныктала турган объекттердин аталышы м	Жер алдындагы резервуарлар менен АМКСтин аралыгы, м	Жер үстүндөгү резервуарлар менен АМКСтин аралыгы, м	
		Жалпы сыйымдуулугу 20 м^3	Жалпы сыйымдуулугу 20 м^3 ашпаган
1 Өндүрүш, кампа жана администрациялык-тиричилик имараттары жана өнөр-жай уюмдарынын курулмалары (10-жана 12-саптарда көрсөтүлгөндөрдөн тышкары)	15	25	25

2-таблицасынын уландысы

Аларга чейин аралык аныктала турган объекттердин аталышы м	Жер алдындагы резервуарлар менен АМКСтин аралыгы, м	Жер үстүндөгү резервуарлар менен АМКСтин аралыгы, м	
		Жалпы сыйымдуулугу 20 м ³	Жалпы сыйымдуулугу 20 м ³ ашпаган
2 Токой көчөттөрү бар токойчулук (токой парктары): Ийне жалбырактуу жана аралаш түрлөрдөн Жалбырактуу түрлөрү	25 10	40 15	30 12
3 Функционалдык өрт коопсуздугу Ф1-Ф 4 класстарынын имараттары жана курулмалары(1-сапта көрсөтүлгөндөрдөн тышкары)	25	50	40
4 Адамдар массалык түрдө топтолгон жерлер	25	50	50
5 Жеке гараждар жана автоунаалар үчүн ачык токтотмолор	18	30	20
6 Соода күркөлөрү (киосктору)	20	25	25
7 Жалпы тармактагы автоунаа жолдору (өткөөл бөлүгүнүн чети):			
I, II жана III категориядагы	12	20	15
IV жана V категориядагы	9	12	9
Электрлештирилген шаардык транспорт каттамдары (байланыш тармагына чейин)	15	20	20
8 Жалпы тармактагы темир жолдор (кырдалган топурактын таманына же оюктун кашына чейин):)	25	30	30
9 Тазалоо канализациялык курулмалар жана АМКСке тиешеси жок сордургуч станциялары	15	30	25
10 АН, БН, ГН категорияларынын технологиялык орнотмолору, МАСТ 12.1.007 боюнча I жана II класстагы кооптуулуктагы радиоактивдүү жана зыяндуу заттары бар имарат жана курулмалар	100	100	100

2-таблицасынын аягы

Аларга чейин аралык аныктала турган объекттердин аталышы м	Жер алдындагы резервуарлар менен АМКСтин аралыгы, м	Жер үстүндөгү резервуарлар менен АМКСтин аралыгы, м	
		Жалпы сыйымдуулугу 20 м ³	Жалпы сыйымдуулугу 20 м ³ ашпаган
11 Электрөткөргүч чубалгылары, электр чордонунун чубалгылары, (анын ичинде трансформатордук чордон)	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелде № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери» ылайык		
12 Жыгач материалдар кампалары (имараттан тышкары), чым, булалуу күйүүчү заттар, саман, куурай, ошондой эле чымдын ачык калган тилкелери	20	40	30
Эскертүү 1 Жер үстүндөгү резервуарлары бар АМКСтен, ошондой эле жер алдындагы резервуарлардан аралыкты ушул курулуш ченемдеринин 1-таблицасында көрсөтүлгөн С0 же С1 классындагы отко чыдамдуулуктун I жана II даражасындагы турак жана коомдук имараттардын дубалына чейин бир дубалдуу жабуулары (перекрытиелери) бар жер үстүндөгү резервуарлардан тарткан аралыктан тышкары 25% ашырбай кыскартууга (терезелерге жана эшиктерге чейинки аралыктан тышкары) жол берилет. 2 Ушул курулуш ченемдеринин 1-таблицасында көрсөтүлгөн технологиялык жабдуулардын ичинде буу аба аралашмасынын тутануусун жана/же күйүүсүн болтурбаган, флегматизация тутуму жана башка тутумдар менен АМКСтин технологиялык тутумун жабдууда аралыкты 25% ашырбай азайтууга жол берилет (3, 4, 10, 11-саптарда көрсөтүлгөндөрдөн тышкары). 3 АМКСтен токойчулуктун (токойлордун) аралаш породаларынын (ийне жалбырактуу жана жалбырактуу) токой көчөттөрүнүн чектерине чейинки аралыкты эки эсеге азайтууга жол берилет. Мында отургузулган өсүмдүктөр чектешкен чектерди бойлой АМКСке жер үстүндө жалынды таратпоочу материалдардан жабуу каралыш керек же туурасы 5 м кем эмес казылган жер тилкеси болушу керек.			

7.2. Жер алдындагы резервуарлары бар суюк мотор майАМКСтин аймагында жайгашкан имараттар жана курулмалар ортосундагы минималдуу аралык 3-таблицага ылайык кабыл алынат.

3 – т а б л и ц а

АМКСтин имараттарынын	Таблицанын аталышында жазылган иретте берилген

жана курулмаларынын аталышы	тиешелүү имараттар, курулмалар жана жабдуулардын ортосундагы минималдуу аралык, м									
	1	2	3	4(а)	4 (б)	5 (а)	5 (б)	6	7	8
1 Отун/майды сактоо үчүн жер алдындагы резервуарлар	-	4	4	-	3/9	9	9/15	15	-	6
2 Отун/майды таркатуучу колонкалар	4	-	-	-	-	6/9	9	12/15	15	4
3 АЦ үчүн аянтча	-	-	-	-	-	6/9	9	12/15	15	-
4 АМКСтин кызматкерлери жана транспорт каражаттарын сервистик тейлөө үчүн имарат: а) I, II жана III даражадагы С0 же С1 классындагы отко чыдамдуу	3/9	6/9	6/9	6/9	6/9	6	9	9	9	3/9
5 Айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү сервистик тейлөө имараты: а) I, II жана III даражадагы С0 же С1 классындагы отко чыдамдуу б) С0 классындагы IV даражадагы отко чыдамдуу	9/15	12/15	12/15	12/15	12/15	9	9	6	9	9/15
6 Мунай зат өнүмдөрү менен булганган атмосфералык жаан-чачындар үчүн тазалоо курулмалары	-	4	4	4	4	3/9	6/9	9/15	12/15	-
7 Транспорт каражаттарынын токтотмосу үчүн аянт	6	9	9	9	9	-/9	6/9	-/9	6/9	6
8. Дизель майы менен иштеген откананын имараты	9	9	9	12	12	6	9	9	12	9
Э с к е р т ү ү 1 Аралык: алымда – имараттардын дубалына чейин, бөлүүчүдө – имараттардын дубалдарынан өтүү жерине чейин көрсөтүлгөн. "-" деп белгиленген аралыктар ченемдештирилбейт жана эгерде башкасы ушул курулуш ченемдеринде эскертилбеген болсо, конструкциялык өзгөчөлүктөргө жараша кабыл алынат. 2 Блоктук АМКСтин долбоорлоодо майды сактоо үчүн резервуарлар жана ОМТК ортосундагы аралык ченемдештирилбейт.										

3-таблицасынын аягы

3 Долбоордук тапшырмасында АЦ резервуарларды майменен толтуруу учурунда токтобой эксплуатациялануусу каралган АМКСтер үчүн АЦ үчүн аянтчалардан ОМТКларга чейинки аралык 8м кем эмес кабыл алынышы керек, транспорт каражаттары үчүн токтотмо аянтчасына чейинки аралык 18м кем эмес, ал эми АМКСтин имараттарына

жана курулмаларына чейинки аралыкты 30%га чейин көбөйтүү керек.

4 Аралык ченемдештирилбейт:

а) транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имараттарынын ортосундагы аралык, эгерде башка имаратка карап турган кеңдүүрөөк имараттын дубалы өрткө каршы болуп эсептелсе;

б) АМКСтин кызматкерлери үчүн имараттардын ортосундагы аралык, эгерде АМКСтин кызматкерлери үчүн имараттарда айдоочуларды, жүргүнчүлөрдү жана алардын транспорт каражаттарын сервистик тейлөө жайлары жок болсо.

5 Транспорт каражаттарын токтотуу үчүн аянттын өлчөмү анда бир убакытта транспорт каражаттарынын 10 бирдигинен көп болбошун камсыздашы керек.

7-саяпта жеңил жана мототранспорт токтотмосуна чейинки аралык келтирилген. Башка транспорт каражаттарынын токтотмосун уюштурууда С0 же С1 классындагы I жана II даражадагы отко чыдамдуу имараттардын тешиктери жок дубалдарына чейинки аралык 9 м кем эмес болушу керек, ал эми калган аралыкты 50% га көбөйтүү керек.

6 Трансформатордук чордондон АМКСтин имараттарына жана курулмаларына чейинки аралык Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелде № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери» ылайык кабыл алынат.

7 Башка милдеттеги имаратка кошо курулган дизель отун/майы менен иштөөчү отканасынан калган имараттарга, ошондой эле АМКСтин курулмаларына жана жабдыктарына чейинки аралык ушул курулуш ченемдеринин аталган откананын өзүнчө турган имаратынан 2-таблица боюнча аныкталат.

6.3 Жер үстүндөгү резервуарлар менен суюк мотор майАМКСтин имараттарынын жана курулмаларынын ортосундагы минималдуу аралык ушул курулуш ченемдеринин 4-таблицасына ылайык кабыл алынат.

6.4 Майды сактоочу контейнерлер үчүн пайдубалдар резервуарлардын алдына отундун/майдын топтолушун болтурбашы керек. Пайдубалдын бийиктиги ага жанаша жаткан аянтка карата 0,2 м кем эмес болушу керек, анын мерчемдеги өлчөмү отун/майды сактоочу контейнердин өлчөмүнөн бардык тарапка 0,5 м кем эмес ашып турушу керек, ал эми пайдубалдын жогорку жагы резервуарлардан пайдубалдын четине карай эки градустан кем эмес эңкейип турууга тийиш.

4 – т а б л и ц а

АМКСтин имараттарынын жана курулмаларынын аталышы	Таблицанын аталышында жазылган иретте берилген тиешелүү имараттар, курулмалар жана жабдуулардын ортосундагы минималдуу аралык, м				
	1	2	3	4	5
1 Май сактоочу контейнерлер	-	8	-	9	-
2 Май таркатуучу колонкалар	8	-	8	9	4

2-таблицасынын аягы

АМКСтин имараттарынын жана курулмаларынын аталышы	Таблицанын аталышында жазылган иретте берилген тиешелүү имараттар, курулмалар жана жабдуулардын ортосундагы минималдуу

	аралык, м				
	1	2	3	4	5
3 АЦ үчүн аянтча	-	8	-	9	-
4 АМКСтин кызматкерлери үчүн имараттар	9	9	9	-	9
5 Мунай зат өнүмдөрү менен булганган атмосфералык жаан-чачындар үчүн тазалоо курулмалары	-	4	-	9	-
Э с к е р т ү ү л ө р 1 «-» деп берилген аралык, ошондой эле ОМТКдан майсактоочу контейнерлерге жана контейнердик АМКСтин АЦ үчүн аянтчасына чейинки аралык ченемдештирилбейт жана ушул курулуш ченемдеринде башкасы каралбаган болсо, конструкциялык өзгөчөлүктөргө жараша кабыл алынат. 2 Технологиялык отсекеги бири бирине карама-каршы жайгашкан майсактоочу контейнерлердин ортосундагы аралык 4 м кем эмес кабыл алынышы керек. 3 Айдоочуларды, жүргүнчүлөрдү жана транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имараттарына чейинки аралык АМКСке тиешеси жок имараттарга чейинки аралыктай кабыл алынат.					

6.5 Майсактоочу контейнерлердин технологиялык отсекегин жана алардын тосуучу конструкцияларын колдонгон учурда бул конструкциялар аянтына текши жайгашкан жылчыкчалары бар желдетилип туруучу тосулуштар түрүндө жасалышы керек керек. Тосмонун толук аянтына жылчыктын аянтынын катышы 50% кем болбошу керек.

6.6 Төмөндөгү талаптардын бирин аткаруу шартында тосмонун аянтына жылчыктын аянтынын катышы 50% кем болбогон тосмо конструкцияларды колдонууга уруксат берилет:

- а) майсактоочу контейнерлерди авариялык желдетүү менен жабдуу;
- б) контейнерлердин тосмо конструкцияларынын чегинен тышкары метроштоктор үчүн патрубкталардын оозун чыгаруу жана алардын трубалар аралык мейкиндигинин герметикалуулууга үзгүлтүксүз автоматтык контролдоону камсыздоочу эки дубалдуу трубопроводдорду ушул конструкциялар пайда кылган майжана/же алардын буусу үчүн ички мейкиндигинде пайдалануу.

7.6 Ушул курулуш ченемдеринин 7.5. пунктунун «а» пунктчасынын талаптарына ылайык каралган майсактоочу контейнердин авариялык желдетүүсү төмөндөгү талаптарга жооп бериши керек:

кое берүү (запуск) кол режиминде жүргүзүлүшү керек жана майсактоочу контейнердин тосмо конструкциялары пайда кылган ички мейкинде ӨТТКЧден 10%га барабар болгон майдын буусунун концентрациясы жогорулаган учурда автоматтык режимде аткарылышы керек. Аталган мейкиндикте жарылууга кооптуу концентрацияларга чейинки белги берүүчү датчиктерин жайгаштыруу трубопроводдордон жана аларга орнотулган жабдуулардан майдын же анын бууларынын чыгуусун табууну

камсыдашы керек;

аба алмашуунун бир санга калдыксыз бөлүнүүчүлүгү (кратность) ОТТКЧден 20%га барабар болгон майдын бууларынын орто өлчөмдүү концентрациясынын (авариянын эсептик вариантын тандоо өрт коопсуздугу жаатындагы башка ченемдик документтердин талаптарына жана ченемдик укуктук акттарга ылайык жүргүзүлөт) авариялык кырдаалда жогорулабашын камсыздашы керек;

майсактоочу контейнерде өрт болгон учурда желдетүүнүн автоматтык түрдө өчүрүлүшү камсыздалышы керек;

желдетүү тутумун электр менен камсыздоо Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелде № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери» ылайык ишенимдүүлүктүн биринчи категориясы боюнча камсыдалышы керек.

6.7 Майсактоочу контейнерлердин технологиялык отсекинин резервуарлардан биринчи типтеги өрткө каршы тосмолор менен бөлүү керек. Майсактоочу контейнерлердин күн нурунун түз таасиринен корголбогон сыртынын үстүнкү жагы рефлектордук жабдуулар менен корголушу керек.

Майсактоочу контейнерлердин резервуарларынын же тосуучу конструкцияларынын (алар бар болсо) капталынын үстүнкү бетинде жарыкты кайтаруучу кызыл түстөгү боек менен аткарылган “Өрткө кооптуу” деген жазуусу бар 38 ден 42 см ге чейинки кенендиктеги сары түстөгү сызык, ошондой эле сакталган отундун/майдын (бензин же дизель отуну/ майы) түрүн көрсөткөн жазуу болушу керек.

6.8 АМКСте транспорт каражатынын майбагы номиналдык толгон кезде майды берүүнү автоматтык түрдө бөгөттөөнү камсыздаган ОМТК колдонулушу керек.

Отун/майды таркатуучу колонкалар колонкалар жабыркан учурда май куюучу шлангдардан жана ага жеткирген трубопроводдордон отундун/майдын чыгуусун болтурбоочу жабдыктар менен камсыздалышы керек.

7.9. АМКСтин технологиялык тутумуна тиешелүү документтердин талаптарын сактоодо майжана анын буулары үчүн резервуарлар жана трубопроводдор герметикалуулукту 10 жылдан кем эмес мезгилге чейин сакташы керек.

7.10. Майсактоочу резервуарлар алардын герметикалуулугун контролдоо тутуму менен жабдылышы керек.

Аталган тутумдардын үлгүлөрү ушул курулуш ченемдеринин А тиркемесинде келтирилген.

7.11. Майсактоочу жер алдындагы бир дубалдуу резервуарлар мунай зат өнүмдөрүнүн жана курчап турган чөйрөнүн таасирине жана эксплуатациялоо мезгилинин ичинде туруктуулугун сактаган материалдардан жасалган, ошондой эле кабыкчалардын жана резервуарлардын дубалдары пайда кылган ички мейкиндигинен отундун/майдын грунтка агып кетүүсү мүмкүн болгон учурларды жокко чыгарган кабыкчалардын ичинде орнотулушу керек.

Аталган дубалдар ортосундагы бош мейкиндик өзүнө майды сиңирип алууга жөндөмдүү, күйбөй турган материалдан толтурулушу (ныкталышы)

керек.

7.12. Майсактоочу эки дубалдуу резервуарды колдонгондо анын дубал арасындагы боштугунда (ички дубалдын герметикалуулугу бузулгандыгын натыйжасында) аба менен отундун/майдын бууларынын жарылууга кооптуу аралашмасынын пайда болуу мүмкүнчүлүгүн болтурбоого багытталган конструкциялык иш-чаралар каралышы керек. Резервуардын дубал арасындагы мейкиндик күйүүчү суюктук менен толуп калган учурда анын жарылуу температурасы 100 °С төмөн болбошу керек.

Эки дубалдуу резервуардын герметикалуулугу бузулгандыгы туурасында АМКСтин кызматкерлерине автоматтык түрдө белги (дабыштык жана жарык менен) берүүнү камсыздаган жана резервуардын толуксуз автоматтык түрдө токтоткон резервуардын дубал аралык мейкиндигинин герметикалуулугун бириктирилген же үзгүлтүксүз контролдоо тутуму менен жабдуу керек.

Салттуу АМКСтердин эки дубалдуу резервуарлары үчүн ушул АМКСтин технологиялык тутумуна тиешелүү документтердин талаптарына ылайык алардын герметикалуулугуна мезгилдүү контрол жүргүзүүгө жол берилет.

7.13. Көп камералуу резервуардын ар бир камерасы үчүн ушул курулуш ченемдеринде бир камералуу резервуарларга каралган талаптар аткарылышы керек. Бир резервуардын ар түрдүү камераларында бензинди жана дизель отунду/ майды бир убакта сактоого эки дубалдуу резервуарларда гана жол берилет, анда бензин жана дизель отуну/ майы үчүн камералар эки тосмо менен бөлүнгөн жана эки тосмо аралык мейкиндиктин герметикалуулугуна контроль камсыздалган.

7.14. Майсактоочу резервуарларга трубопроводдорду киргизүү аларды майменен толтуруунун номиналдык деңгээлинен жогору жайгашкан жерлерде гана жүргүзүлөт. Люктарды, штуцерлерди, патрубкарды ж.б. көрсөтүлгөн деңгээлден төмөн жайгаштырууга жол берилбейт. АМКС иштеп турган учурда резервуарларды майменен толтурганда отундун/майдын чубуруп агуусунун пайда болушун жокко чыгарууну камсыздоо керек.

7.15. Резервуардын деаэрация линиясынын трубопроводдору жылдын ар кандай мезгилинде ишке жөндөмдүүлүгүн сактаган өрткө бөгөт тосмолор менен же өрткө бөгөт тосмолор кошо орнотулган желдетилүүчү клапандар менен жабдылышы керек.

АМКСтин өткөөлдөрүнөн 5 м кем эмес (горизонталы боюнча) аралыкта деаэрация линиясынын трубопроводдорун жайгаштырганда жанаша жаткан аянтка карата анын үстүнкү кесилген жеринин жайгашуу бийиктиги 2,5 м. кем болбошу керек. Эгерде бул аралык (горизонталы боюнча) 5 м кем болсо, анда Нтр, м, транспорт каражаттары үчүн ага өтүүчү жерлерге жанаша жаткан аймактын деңгээлинен аныкталган деаэрация линиясынын трубопроводдоруна отундун/майдын буусунун талап кылынган чыгуу бийиктигин төмөнкү формула боюнча эсептешет:

$$H_{\text{тр}} = H_{\text{м}} + 50D, (1)$$

мында H_m - АМКСте майкуюу үчүн жол берилген транспорт каражатынын максималдуу бийиктиги (м), бирок 2 м кем эмес болот;

D – деаэрация линиясынын трубопроводдорунун ички диаметри, м.

Резервуардын деаэрация линиясынын трубопроводдорунда желдетилип туруучу клапандары же өрткө бөгөт тосмолорунун алдында, ошондой эле эксплуатациялоо учурунда анын өткөрүү жөндөмдүүлүгүн контролдоо жабдыктарынын алдында кулптоочу арматураны орнотуу сунушталат.

7.16. Деаэрация линиясын жабдуу эксплуатациялоо учурунда анын өткөрүү жөндөмдүүлүгүн контролдоо мүмкүнчүлүгүн камсыздашы керек.

7.17. Резервуарларды (камераларды) деаэрациянын өзүнчө тутумдары менен жабдуу сунушталат. Бул тутумдун трубопроводдорун резервуарларга (камераларга) кошуу түйүндөрүндө өрткө бөгөт тосмолору орнотулган шартта, отундун/майдын бирдей түрү бар резервуарлар (камералар) үчүн газды теңдөөчү жалпы тутумду колдонууга жол берилет.

Бензин жана дизель майбар резервуарлардын (камералар) ортосунда газды жалпы теңдөө тутумун орнотууга жол берилбейт.

7.18. Майсактоочу резервуарлар резервуар 90%га толгон учурда АМКСтин кызматкерлерине автоматтык түрдө (жарык же дабыш менен) белги берип, алардын толуп кетүүсүн болтурбоочу, ал эми 95%га толгондо – резервуарга отундун/майдын куюлушун автоматтык түрдө токтоткон тутум менен жабдылыш керек. Эгерде технологиялык тутумда резервуарды майменен толтурууну токтотуу автоматтык режимде гана каралса, анда резервуар 95%га толтурулганда аталган сигнализациянын ордуна резервуарды толтурууну автоматтык түрдө токтотуу жөнүндө сигнализация каралышына жол берилет.

7.19. Эгерде резервуарлардын толуп кетүүсүн болтурбоочу, резервуарлардын дубалдар аралыгындагы мейкиндиктин жана трубопроводдордун герметикалуулугун үзгүлтүксүз контролдоо, отундун/майдын же анын бууларынын чыгуусун табуу жана берүүнү токтотуу, ошондой эле деаэрация линияларынын же рециркуляциянын өткөрүү мүмкүндүктөрүн контролдоо автоматтык тутумунун иштебей калышы мүмкүндүгү бир жылга миңге бирден жогору болсо, анда тутумдун функционалдык милдетин камсыздаган, оң болушун өзүн өзү контролдогон, ОМТКларды автоматтык түрдө өчүрүүнү камсыздаган жана аталган тутумдар иштебей калган учурда резервуарлардын мүмкүн болгон толтурулушун жокко чыгарган ушул элементтерди кайталоо (дублирование) каралышы керек.

7.20. Технологиялык тутумдун конструкциясында АМКСтин өзүндө майжабдыгынын герметикалуулугуна өрт коопсуздугу боюнча мегилдүү сыноолорду өткөрүү мүмкүнчүлүгү каралышы керек. Аталган сыноолордун мезгилдүүлүгүнө талаптар АМКСтин технологиялык тутумуна болгон документтерде келтирилиши керек.

7.21. Майжана анын буулары үчүн бир дубалдуу трубопроводдору жер алдындагы лотоктордо же анын чегинен тышкары майдын суюк фазасынын өтүп кетүүсүн (чыгып кетүүлөр мүмкүн болгондо) болтурбаган

технологиялык шахтыларда (кудуктарда) тереңдетилип жайгаштыруу керек. Лотокторду күйбөй турган материал менен толтуруу (толуктоо) керек.

7.22. Ички жана тышкы трубопроводдору өзүнчө герметизациялоону камсыздаган кошуучу-ажыратуучу туташтыргычтары (бар болсо) менен эки дубалдуу трубопроводдору (түтүк ичиндеги түтүк) колдонууда лотокту жайгаштырууну караштырбоого жол берилет. Мында 10% көлөмдөн ашпаган кычкылтектин концентрациясына жеткенге чейин азот менен түтүк арасындагы боштуктагы абаны алмаштырууну камсыздоо керек.

7.23. Жер үстүндөгү же резервуарлардын жана технологиялык кудуктардын шахтасындагы бош мейкиндикте жайгашкан майжана анын буулары үчүн бардык трубопроводдор төмөндөгү талаптарды канааттандырышы керек:

- алар металлдан даярдалышы керек;
- фланцларды туташтыруу «шип-паз» принциби боюнча жүргүзүлүшү керек (мында бир элементтин фигуралуу урчугу (тикени) формасы боюнча ага ылайык келген экинчи элементтин тешигине (пазга) киргизилип, деталдар бириктирилет);
- трубопроводдору туташтыруу АМКСтин технологиялык тутумуна тиешелүү документтердеги талаптар менен жөнгө салынган эксплуатациялоо шартында жана убагында алардын ишенимдүүлүгүн камсыздашы керек;
- туташтыруу алардын өз алдынча ажыроосун болтурбоо үчүн жабдыктар менен жабдылышы керек.

7.24. Резервуарларды АЦдан майменен толтуруу жер алдына жайгаштырылган куюу трубопровод аркылуу жана резервуарды толтуруу линиясы боюнча өрттү таркатууга тоскоолдук кылган жабдыкты пайдалануу менен жүргүзүлүшү керек.

7.25. АЦнын сордуруучу-оргутуучу жеңин бириктирүүчү түзүлүш менен куюу трубопроводунун ортосунда кулптоочу арматура орнотулушу керек.

АЦнын сордуруучу-оргутуучу жеңи менен туташтырууда өзү жабыла турган жабдыктар колдонгон учурда бул арматураны орнотпоого жол берилет.

Куюу трубопроводунда орнотулган жабдыктарды (туташтыруу жабдыктары, кулптоочу арматура, өрткө бөгөт тосмолору, чыпкалар, чыгым эсептегичтер ж.б.) транспорт каражаттары уруп кетүүнүн натыйжасында бузулуудан сактоо боюнча чараларды камсыздап, АЦ үчүн аянтчанын жанында жайгашкан кудукта же оюкта же аянтчанын өзүндө жайгаштыруу керек.

Оюктун (кудуктун) дубалдары күйбөс материалдардан жасалып, АМКСтин жер үстүндөгү технологиялык жабдыктарынан, ошондой эле жер алдындагы технологиялык шахталардан 2м кем эмес аралыкта жайгаштырылыш керек. Кудуктун бош мейкиндигин күйбөс материалдар менен толтурган шартта кудукту Г1- Г2 күйгүчтүк тобундагы материалдардан даярдоого жол берилет.

7.26. Технологиялык тутумдун конструкциясында отундун/майдын буусунун резервуардан АЦга рециркуляциялоо линиясынын тутуму бар болгон учурда, аталган линия төмөндөгү талаптарды канааттандырышы

керек:

- анын АЦга жана резервуарга кошулуучу түйүндөрүнүн алдындагы рециркуляция линияларында өрткө бөгөт тосмолору орнотулуш керек. АЦга кошулуучу түйүндөрүнүн рециркуляция линияларынын конструкциясы ажыроодо ушул линиялардын автоматтык түрдө жабылышын камсыздашы керек;

- рециркуляциялоо линиясы резервуардагы басым АЦдагы отундун/майдын (өзү агып кеткен учурда) жирөө түркүгүнө туура келген учурга жеткеде, же сордургучтун резервуарга АЦдан майды куюу жирөөсүнө жеткенде ачылуучу кайтма клапан менен жабдылууга тийиш. Кайтма клапандар аталган сордургуч токтон өчүрүлгөндө же трубопроводдор тосулганда герметикалуу жабылышы керек;

- эгерде отундун/майдын бууларын рециркуляциялоо резервуарды деаэрациялоо линиясынын трубопроводдору тосулганда жүргүзүлсө, анда технологиялык тутум анын буу мейкиндигинде басымга автоматтык түрдө үзгүлтүксүз контролдоо тутуму менен жабдылышы керек. Резервуарды деаэрациялоо линиясынын трубопроводунда рециркуляциялоо линиясынын кайтма клапаны иштеп кетүүчү басымы_жогору болгон иштеп кетүүчү басымдуу желдетүүчү клапанды пайдаланууда (рециркуляция деаэрация трубопроводун тосуусуз ишке ашат) аталган тутумду контролдоо каралбашына уруксат берилет.

- рециркуляциялоо линиясынын трубопроводун бириктирүү түйүнү менен резервуардын ортосунда кулптоочу арматураны коюу сунушталат, ал эми АЦга бириктирүүчү түйүн менен ушул трубопроводдун ортосуна кулптоочу арматура коюлуш керек;

- технологиялык шахталардын бош мейкиндигинде жайгашкан рециркуляциялоо линиясынын трубопроводдорунун тилкелери технологиялык бөлүп-чогултма туташтыргычтарына ээ болбошу керек.

7.27. Рециркуляциялоо линиясынын технологиялык тутумунун конструкциясында транспорт каражатынын майбагынан резервуарга майбуулары бар болгон учурда аталган линия төмөндөгү талаптарды канаттандырышы керек:

- рециркуляциялоо линиясынын трубопроводдору резервуарларга жана ОМТКларга бириктирлиген жерлерде өрткө бөгөт тосмолору жана кайтма клапандары орнотулуш керек. Эгерде өрткө бөгөт тосмолору жана кайтма клапандары ОМТКлардын конструкциясына кирсе, алардын ОМТКлардын алдында кошумча орнотулбашына жол берилет;

- кайтма клапандары рециркуляциялоо линиясынын трубопроводдорундагы отундун/майдын бууларын чыгаруучу сордургуч пайда кылган буулардын басымы менен ачылышы керек, жана аталган сордургучтун тогу өчүрүлгөндө герметикалуу жабылууга тийиш;

- рециркуляциялоо трубопроводдорунда резервуарда жайгашкан өрткө бөгөт тосмолорунун алдында, ошондой эле ОМТКлардын алдына кулптоочу арматура орнотулуш керек. Эгерде аталган арматура ОМТКлардын конструкциясына кирсе, анда анын кошумча орнотулуусун караштырбай коюуга жол берилет;

- технологиялык шахтылардын бош мейкиндигинде жайгашкан рециркуляциялоочу линия трубопроводдорунун тилкелери ажыратып-чогултуучу туташтырмаларга ээ болбошу керек.

7.28. Майды берүү линиясын ушул линиялардын сордургучтары пайда кылган басым же разряжение менен ачылган кайтма клапандар менен жабдуу керек, алар аталган сордургучтар токтон өчүрүлгөндө герметикалуу жабылууга тийиш.

7.29. Технологиялык тутумдардын жабдуулары майды кабыл алуу, сактоо жана берүү боюнча операцияларды жүргүзүүнү, бошотууну жана шламдан ажыратууну (товар алдындагы сууну жок кылуу), ошондой эле жабык ыкма менен гана герметикалуулукка сыноо боюнча операцияларды (транспорт каражаттарынын майбактарын толтуруудан тышкары) ишке ашырууну камсыдоого тийиш.

7.30. Резервуарлардын конструкциясында сакталган отундун/майдын калдыктарынан тазалоону, газсыздандырууну жана аларды ремонттоодо механизацияланган, өрткө, жарылууга коопсуз үйлөтүүнү өткөрүү мүмкүнчүлүгү каралышы керек.

7.31 Майжабдыгында орнотулган кулптоочу арматура Р 54808 Мамстандарт боюнча Вдан төмөн болбогон герметикалык классы боюнча аткарылышы керек.

7.32. АМКС майжабдыктарында жайгашкан капкактар, тыгындар жана фланцтардын, патрубкалардын, штуцерлердин бириктиргичтери ж.б. у.с. учкун пайда кылбоочу материалдардан жасалган, эксплуатациялоодо мунай зат өнүмдөрүнүн жана курчап турган чөйрөнүн таасирине туруктуу төшөлмөлөр менен камсыдалышы керек жана герметикалуулугу сакталып бириктирилишүүгө тийиш.

АМКС терди эксплуатациялоодо, аларды ачууда аталган капкактар жана тыгындар жалын чыгарбоочу материалдардын жасалышы керек.

7.33. Майжана анын буулары бар, ошондой эле бош мейкиндиги бар жабдыктар жайгаштырылган резервуарлардын жана кудуктардын технологиялык шахтыларынын дубалдары күйбөй турган материалдан жасалышы керек. Калган учурларда Г1- Г2 күйгүчтүк тобундагы материалдарды колдонууга жол берилет. Аталган жабдыктар бар технологиялык шахтылардын же кудуктардын капкактарынын жайгашуусу аларга атмосфералык жаан-чачындын түшүүсүн жана капкакты ачып-жапкан учурда пайда болгон учкундун түшүүсүн жокко чыгышы керек. Капкактарды бекитүү шахта жана кудук ичинде отундун/майдын буулары өрттөнүп кетүүсү мүмкүн болгон учурда ашыкча басымды чыгарууну камсыдашы керек (капкактын үзүлүп кетүү мүмкүндүгүн болтурбаган капкактын өзүнөн өзү ачылуусу).

Бул шахтылардын жана кудуктардын жердеги бөлүгүнүн бийиктиги 0,2 м. кем болбошу керек.

7.34. Майды сактоочу резервуарлардын конструкциясы курулуш аянтчасында монтаждоодо алардын дубалдарында ширетүү иштерин жүргүзүүгө зарылдыкты жокко чыгарышы керек.

7.35. АЦны жерердетүүнү контролдоо үчүн адистештирилген

автоматташтырылган жердетүүчү түзүлүштөрдү колдонуу керек, алар АЦнын жердетүүчү тутуму бузулган учурда сигнал берип, же резервуарды толтурууну автоматтуу түрдө токтотот.

7.36. АМКSte электр азыктандыруусун борборлоштурулган өчүрүү менен камсыдоо каралышы керек.

Резервуарларды толтуруу сордургуч жабдуулар аркылуу каралган технологиялык тутумдар операторлордун бөлмөсүндө, жана да АЦга бөлүнгөн аянтчаларда же сордургучтардын жанында жайгашкан кол менен өчүрүлө турган выключателдер менен жабдылууга тийиш (сордургучтардын автоматтуу түрдө өчүрүлүшүнө карабастан).

7.37. Технологиялык шахтанын конструкциясы, анын ичинде трубопроводдорду жана кабелдерди киргизүү түйүндөрү шахтанын дубалдары аркылуу майдын авариялык агып өтүү мүмкүнчүлүгүн жокко чыгарышы керек.

7.38. Технологиялык шахтада жайгашкан кулптоочу арматуранын приводунун штокторунун башкаруучу бөлүктөрү, өлчөөчү патрубоктун оозу, куралдардын көрсөтүүчү панелдери, ошондой эле технологиялык шахтадагы датчиктердин жана импульстук линиялардагы куралдардын (бар болгон учурда) кулптоочу крандары шахтанын тышынан аларга эркин жетүүнү камсыздаган бийиктикке чыгарылышы керек.

7.39. Бир же бир нече резервуарлардан бензинди же дизель майын берүүчү жалпы трубопроводду бир нече ОМТКлары үчүн колдонууга уруксат ушул трубопроводдордо ар бир ОМТКнын алдында кулптоочу арматура бар болгон шартта берилет.

7.40. Салттуу АМКСтерде резервуарлар бир дубалдуу же эки дубалдуу болуп аткарылышы мүмкүн.

7.41. Блоктук АМКСтерде жогоруда көрсөтүлгөндөр менен катар төмөндөгү талаптарды да эске алуу керек:

- майды сактоо үчүн резервуарлар эки дубалдуу болушу керек;
- эки дубалдуу резервуарга технологиялык шахтанын бириктирүү түйүнүнүн бекитилиши завод шарттарында герметикалуу туташтыруулардын жардамы менен жасалууга тийиш.
- технологиялык шахталардын дубалдары жана капкактары күйбөй турган материалдардын гана жасалышы керек;
- технологиялык шахталарда бош мейкиндик бар болгон учурларда, ошондой эле күүчү май куюучу жерлердин чегинде жайгашкан майжабдыктары бар технологиялык кудуктарда отундун/майдын буусунун концентрациясына үзгүлтүксүз автоматтык контроль жүргүзүү тутуму каралышы керек.

Аталган тутум шахтанын түбүндө отундун/майдын бууларынын концентрациясы ӨТТКЧтан 20%га барабар болуп жогорулаганда дабыштык жана жарык менен белги берүүнү, ошондой эле берүү линиясынын сордургучтарын электр азыктандыргычтардан өчүрүү жана резервуарларды толтуруу операциясын автоматтык түрдө токтотууну камсыздашы керек.

7.42. Контейнердик жана модулдук АМКСтерде майды сактоочу резервуарлар эки дубалдуу болуп аткарылышы керек. Ички резервуарды

жана дубал аралык мейкиндикти герметизациялаган бир дубалдуу жабуусу бар (жогорку дубалы менен) резервуарларды колдонууга жол берилет.

АМКСтерди калк отурукташкан пункттардын аймагынан тышкары жайгаштырганда контейнердик АМКС резервуарларынын жалпы сыйымдуулугу 60 м^3 , ал эми модулдук АМКСтики- 120 м^3 жогору болбошу керек (ушул курулуш ченемдеринде каралган (6-эскертүү, 1-табл.) учурларда, калк отурукташкан пункттардын аймагында жайгашкан контейнердик жана модулдук АМКСти жайгаштырууда жалпы сыйымдуулугу 50% кемитилет).

(камералар ортосундагы эки кабаттуу тосмолору бар көп камералуу резервуарларды колдонууда) калк отурукташкан пункттардын аймагында жайгашкан контейнердик АМКСтин резервуарларынын же камераларынын айрым ёмкосту 10 м^3 жогору болбошу керек, ал эми калк отурукташпаган пункттарда - 20 м^3 .

Калк отурукташкан пункттардын аймагында жайгашкан модулдук АМКСтин резервуарларынын же камераларынын бирдиктүү сыйымдуулугу (камералар ортосунда эки кабаттуу тосмолору бар көп камералуу резервуарларды колдонгондо) 20 м^3 жогору болбошу керек, ал эми калк отурукташкан пункттардан тышкары - 40 м^3 .

7.43. Калк отурукташкан пункттардын жана ишканалардын аймагынан тышкары жайгаштырылган АМКСтерде ушул курулуш ченемдеринин Б тиркемесинде берилген талаптарды аткарууда бир дубалдуу резервуарлары бар технологиялык тутумду колдонууга жол берилет.

7.44. Жер үстүндөгү жана жер алдындагы резервуардын дубалдар аралык мейкиндигин күйүүчү суюктук менен толтурууда резервуардын алдында күйбөс материалдардан жасалган жана резервуардын тышкы дубалынын герметикалуулугу бузулган учурда ушул суюктуктун поддондун чегинен тышкары агып кетүүсүн жокко чыгарган поддон орнотулушу керек.

7.45. Жер үстүндөгү жана жер алдындагы эки дубалдуу резервуарлардын майды сактоочу ички резервуарлары иштөө басымы 130 кПа дан көп эмес коргоочу мембрана же клапан менен жабдылууга тийиш. Коргоочу мембраналардын же клапандардын түшүрүү кесилишинин (сбросное сечение) талап кылынуучу аянты резервуарлардын көлөмүнө жараша 5-таблицада көрсөтүлгөн.

5 – т а б л и ц а

Резервуардын көлөмү, м^3	5	8	10	13	15	20	30	40
Түшүрүү кесилиштеринин аянты, см^2	25	35	40	48	53	64	84	94

Көлөмү 5тен 40 м^3 чейинки резервуарлардын түшүрүү кесилиштеринин аянттарын аныктоодо линиялуу интерполяцияга жол берилет. Талап кылынган аянтты камсыздоо үчүн бир нече коргоочу мембраналарды же клапандарды колдонууга жол берилет.

7.46. АЦ үчүн аянтчалардан толугу менен жогору же жарым-жартылай жайгашкан майды сактоочу резервуарларды жана/же ушул резервуарларды

толтуруучу трубопроводдорду толтуруу АМКСтин технологиялык тутумунун сордургучу аркылуу берүү жолу менен гана жүргүзүлүшү керек. Аталган резервуарларды толуктоо үчүн АЦлардын сордургучун колдонууга жол берилбейт.

Аталган резервуарлардын толтуруу трубопроводдору, технологиялык тутумду токтон өчүргөндө, суюктуктун кайра агуусуна тоскоолдук кылган кайтма клапандар менен жабдылышы керек. Кайтма клапандар толтуруу линиясындагы сордургучтун жумушчу басымы менен ачылууга жөнгө салынышы керек.

7.47. АЦ үчүн аянтчалардан толугу менен же жарым-жартылай жогору жайгашкан майды сактоочу резервуарларды толтуруу трубопроводдору, ошондой эле бул ОМТКдан айрым бөлүгү же толугу менен жогору жайгашкан ОМТКга майды берүүчү трубопроводдор кошумчаланып ушул трубопроводдордун жогорку чекитинде (резервуардын үстүндө) орнотулган, кулптоочу арматура менен жабдылууга тийиш, аларга эркин жетүү камсыздалышы керек.

7.48. Отун/майды сактоочу контейнерлердин технологиялык отсекинин төмөн жагында поддондор каралышы керек. Отсектин технологиялык жабдыктарынын алдында жалпы поддонду пайдаланууда, акыркысын секцияларга бөлүштүрүү зарыл. Секциялардын ортосундагы жабуулардын (перекрытие) бийиктиги поддондун бийиктигинин жартысына барабар болууга тийиш. Поддондун ёмкосту герметикалуулук бузулган жерден отундун/майдын агуусун агынды токтотуу үчүн керектелген убакыттын ичинде, алардын жабууларынын (перекрытие) ортосундагы жерлерде трубопроводдордо болгон отундун/майдын санын эске алып, толугу менен батырууну камсыздашы керек. Мында борттун бийиктиги 150 мм. кем болбошу шарт.

7.49. Модулдук АМКСтердин технологиялык тутумдарында ОМТКга майды берүүчү трубопроводду майды сактоочу контейнерге берүү трубопроводу менен туташтырылган жер технологиялык отсекинин поддонунун үстүндө жайгашуусу керек. ОМТКга майды берүү трубопроводу жер алдында жайгашуусу керек.

7.50. Контейнердик жана модулдук АМКСтин майды берүүчү трубопроводунда кулптоочу арматура орнотулушу керек, ал ага эркин жетүүчү жерлерде, майды сактоочу контейнердин технологиялык отсегинде жайгаштырылышы керек.

7.51. Контейнердик жана модулдук АМКСтерде бир нече ОМТКлар үчүн бензин жана дизель майын берүүчү жалпы трубопроводду майды сактоочу контейнердин бир гана резервуарынан (камерасынан) ар бир ОМТКнын алдында кулптоочу арматура болгон шартта колдонууга уруксат берилет.

7.52. Ишкананын май куюучу пункту катары эксплуатацияланган суюк мотор майАМКСтерге талаптарды ушул курулуш ченемдеринин В тиркемесине ылайык тактоо керек.

7.53. Суюк мотор майкөчмө АМКСтерге талаптарды ушул курулуш ченемдеринин Г тиркемесине ылайык тактоо керек.

8 Газ мотор майы бар АМКСтерге кошумча талаптар

8.1. Газ мотор отун/майы бар көп майлуу АМКСтерге төмөндөгүлөрдү жайгаштырууга жол берилбейт:

- (АГТКСтеги АГККС (КЭГК) газы менен аккумулятордун идиштерин толтуруудан тышкары) же АМКСтердин технологиялык тутуму үчүн каралган (тейлөөнү кошуп) технологиялык процесстерге транспорт каражаттарынын майтутумдарынын бактарын (идиштерин) толтурууга тиешеси жок куюп-агызуу операциялары үчүн (толтуруу жана бошотуу) жабдыктарды;

- башка объекттерге газды берген, газды бөлүштүрүү тутумунун газды жөнгө салуучу пункту.

8.2. КЖГ жана/же СЖГ кабыл алуу, даярдоо жана сактоо үчүн имараттардын, курулмалардын жана жабдыктардын аянтынын (аянттарынын) аймагы, ошондой эле СКСГ резервуарлары бар кампа аянтчасынын аймагы башка адамдарга жабык экендигин түшүндүргөн, эркин желдөөгө тоскоолдук кылбаган жана күйбөй турган материалдардан жасалган тосмолору бар болушу керек.

8.3. Көп майлуу АМКСтин өз алдынча тилкеси катары жасалган АОМККС жана АГКСтерден, көп майлуу АМКСтен жана АГТКСтен аларга тиешеси жок объекттерге чейин минималдуу аралык 6-таблицага ылайык кабыл алынат.

6 – т а б л и ц а

Ага чейин аралык аныктала турган объекттин аталышы	АМКСтин технологиялык тутумдарынын имараттарынан, курулмаларынан жана жабдууланынан аралык, м		
	СКСГсы бар	КЖГсы бар	СЖГсы бар
1 Өнөр жай ишканалардын өндүрүш жана кампа имараттары жана курулмалары (9 - жана 11- саптарда көрсөтүлгөндөрдөн тышкары), калк отурукташкан пункттардын аймагынан тышкары жайгашкан өнөр жай ишканалардын администрациялык-тиричилик имараттары жана курулмалары	40	25	40

Токой көчөттөрү бар токойчулук (токой парктары): Ийне жалбырактуу жана аралаш түрлөрдөн Жалбырактуу түрлөрү	50 25	30 15	50 25
2 Ф1 - Ф4 функционалдык өрт коопсуздугу класстарынын имараттары жана курулмалары (1-сапта көрсөтүлгөндөрдөн тышкары)	60	35 (калк отурукташкан пункттардын аймагынан тышкары жайгаштырылганда)	60

6-таблицасынын уландысы

Ага чейин аралык аныктала турган объекттин аталышы	АМКСтин технологиялык тутумдарынын имараттарынан, курулмаларынан жана жабдууланынан аралык, м		
	СКСГсы бар	КЖГсы бар	СЖГсы бар
3 Адамдар массалык түрдө топтолгон жерлер	60	35	60
4 Жеке гараждар жана автоунаалар үчүн ачык токтотмолор	40	30	40
5 Жалпы тармактагы автоунаа жолдору (өткөөл бөлүгүнүн чети):			
I, II жана III категориялар	25	15	25
IV жана V категориялар	20	12	20
Электрлештирилген шаардык транспорт каттамы (байланыш тармагы боюнча)	25	15	25
6 Жалпы тармактагы темир жолдор (кырдалган топурактын таманына же оюктун кашына чейин):)	40	30	40
7 Тазалоочу канализация курулмалары жана АМКСке тиешеси жок сордуруучу станциялар	60	15	40

8 АН, БН, ГН категориясындагы тышкы орнотмолор, 12.1.007 Мамстандарт боюнча кооптуулуктун I жана II класстарындагы радиоактивдүү жана зыяндуу заттары бар имарат жана курулмалар	100	100	40

9 Электрөткөргүч чубалгылары, электр чордонунун чубалгылары, (анын ичинде трансформатордук чордон)	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелде № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери»; ылайык		
10 Жыгач материалдар кампалары (имараттан тышкары), чым, булалуу күйүүчү заттар, саман, куурай, ошондой эле чымдын ачык калган тилкелери	50	30	

Э с к е р т ү ү 1 Эгерде газ авариялык аккан учурда жана ушул жабдык физикалык жарылууда анын сыныктарынын тосмонун сыртына, корголуп турган объект тарапка горизонталдуу багытта учуусун болтурбоо (жер алдына же жерди тереңдетип жайгаштыруу, ушул курулуш ченемдеринин талаптарына жооп берген коргоо экрандарын орнотуу) ушул курулуш ченемдеринин 8.2.п. ылайык камсыздалса, 1, 3 – 5-жана 11-саптарда көрсөтүлгөн КЖГсы бар технологиялык жабдуулардан аралыкты 50%дан көп эмес кыскартууга уруксат берилет. 2 Эгерде майкуучу жерге тиешелүү колонка менен объектилердин ортосуна ушул курулуш ченемдердин талаптарына жооп берген коргоочу экран коюлса, КЖГнын газ берүүчү колонкаларынан 1-,5-,6- (электрлештирилген шаардык транспорт каттамынан тышкары) жана 11-саптарда, ошондой эле 3-4- саптарда (калкуу пункттарда жайгашкан АМКСтен тышкары) көрсөтүлгөн объектерге чейинки аралыкты 50%га чейин кыскартууга уруксат берилет. 3 Көп майлуу АМКСтин технологиялык тутумуна кирген суюк мотор отун/майлары үчүн жабдыктардан көп майлуу АМКСке тиешеси жок объектерге чейинки аралык суюк мотор майлуу АМКСтин технологиялык тутумунун жабдыктарынан бул АМКСке тиешеси жок объектерге чейинки аралыкка коюлган талаптарга ылайык кабыл алынат. 4 СКСГнын, СЖГнын жана КЖГнын бууларын чыгарган моордон АМКСке тиешеси жок объектерге чейинки минималдуу аралык ушул курулуш ченемдеринин талаптарына ылайык эсеп менен аныкталат. 5 АМКСтин бөлүштүрүү колонкаларынан ушул АМКС менен технологиялык жактан			

байланышта болгон жер алдындагы резервуарларга чейинки, газ толтуруучу станцияларга же пункттарга чейинки аралыкты кыскартууга жол берилет, бирок 50%дан көп эмес аралыкка. АМКСтен ушул АМКС менен технологиялык жактан байланышта болгон өндүрүш объекттердин жабдыктарына, имараттарга жана курулмаларга чейинки аралык аталган өндүрүш объекттерине өрт коопсуздугунун талаптарын жөнгө салган стандартташтыруу жаатындагы ченемдик документтерге ылайык аныкталат.

6-таблицасынын аягы

8.4. Көп майлуу АМКСтин өз алдынча тилкеси катары жасалган АОМККС жана АГКСтердин имараттарынын жана курулмаларынын ортосундагы минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин 7-таблицасы боюнча кабыл алуу керек.

8.5. Токойчулуктун ийне жалбырактуу жана аралаш породадардын көчөттөрү отургузулган жерлерине (токойлоруна) карата 30м кем аралыкта жайгашкан АМКСте КЖГсы бар жабдуулар жер алдында, жерди тереңдетип же тосмо конструкциялары чеги Е45тен кем эмес өрткө туруктуу имараттарда жайгаштырылышы керек.

8.6. АМКСтер май куюучу пункттары катары колдонулган автотранспорт ишканаларынан тышкары (өндүрүш ишканаларынын автотранспорттук тилкелери) ишкананын аймагында көп майлуу АМКСТИ жайгаштырууга уруксат берилбейт.

Эки дубалдуу резервуарлары бар, көп майлуу АМКС, АГТКС, АОМККС же АГКС курулмаларынан АМКС жайгашкан автотранспорт каражаттарынын имараттарына, курулмаларына жана тышкы орнотмолоруна чейин (өндүрүш ишканаларынын автотранспорттук тилкелери) минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин Д тиркемесине ылайык кабыл алуу керек.

8.7. Басымда болгон жана АЦ үчүн аянттардан жана жер үстүндө жайгашкан майүчүн жабдыктардан 20м кем эмес аралыкта күйбөгөн газы бар идиштер В4 жана Д категориядагы жайларда орнотулушу керек. Аталган идиштерди күйбөс материалдардан жасалган, аталган жабдыктардан 10м кем эмес аралыкта жайгашкан шкафтарда орнотуу зарыл.

8.8. Майжана/же анын буулары айланган жабдууларга көчмө өрт техникасы үчүн өткөөлдөр/жолдор, көрсөтүлгөн жабдыктан 5тен кем эмес жана 25м ашык эмес аралыкта аны орнотуу мүмкүнчүлүгүн камсыздаган жерлер каралышы керек.

7 – т а б л и ц а

АМКС имараттарынын жана курулмаларынын аталышы	Таблицанын аталышында жазылган иретте берилген тиешелүү имараттар, курулмалар жана жабдуулардын ортосундагы минималдуу аралык, м															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1 СКСГны сактоочу жер алдындагы резервуарлар	-	-	*	*	20	20	20	-	10	15	9	35	35	15	20	20
2 Суюк мотор отунун/майын сактоочу жер алдындагы резервуарлар	-	-	*	*	10	10	**	-	10	**	**	20	**	**	10	10
3 КЖГсы бар жабдууларга	*	*	*	10	10	6	10	10	*	-	9	25	25	10	10	10

ээ имараттар																

7-таблицасынын уландысы

АМКС имараттарынын жана курулмаларынын аталышы	Таблицанын аталышында жазылган иретте берилген тиешелүү имараттар, курулмалар жана жабдуулардын ортосундагы минималдуу аралык, м															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4 СКСГны сордуруп куюштуруу үчүн жабдуулары бар имараттар	*	*	10	*	20	20	20	6	10	15	9	35	35	6	10	10
5 СКСГны таркатуучу колонка	20	10	10	20	4	4	4	20	15	4	9	35	35	10	20	15
6 КЖГны таркатуучу колонка	20	10	6	20	4	4	8	20	15	4	9	20	20	10	20	15
7 Суюк мотор май-таркатуучу колонка	20	**	10	20	4	8	4	20	15	4	**	20	**	**	20	15
8 СКСГ АЦсы үчүн аянтча жана СКСГны сордуруп куюштуруу үчүн тышкы орнотмолор	-	-	10	6	20	20	20	-	15	15	9	35	35	15	20	15
9 КЖГ сы бар жер үстүндөгү жана жердеги тышкы технологиялык орнотмолор	10	10	*	10	15	15	15	15	-	4	9	35	35	15	10	15
10 Мунай зат өнүмдөрү менен булганган атмосфералык жаан-чачындарды тазалоо курулмалары (кабыл алуу лотокторун кошуп)	15	**	-	15	4	4	4	15	4	-	**	4	**	**	10	15
11 Операторлордун өзүнчө турган имараты	9	*	9	9	9	9	**	9	9	**	-	9	**	**	9	9
12 СКСГ жана КЖГ менен жүргөн автоунааларды техникалык тейлөө посттору, жуучу жана откана имараттары	35	20	25	35	35	20	20	35	35	4	9	20	35	35	35	35
13 1 - 12, 14 - 16-саптарда көрсөтүлгөн имараттардан жана курулмалардан тышкары	35	**	25	35	35	20	**	35	35	**	**	35	**	**	35	35

7-таблицасынын уландысы

АМКС имараттарынын жана курулмаларынын аталышы	Таблицанын аталышында жазылган иретте берилген тиешелүү имараттар, курулмалар жана жабдуулардын ортосундагы минималдуу аралык, м															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
14. Суюк мотор майлуу АЦ үчүн аянтча	15	**	10	6	10	10	**	15	15	**	**	35	**	-	20	20
15. СЖГ резервуарлары, регазификация блоктору, СЖГ нын жер үстүндөгү жана жер алдындагы трубопроводдору жана СЖГны сордуруп куюштуруучу орнотмолор	20	10	10	10	20	20	20	20	10	10	9	35	35	20	-	20
16. СЖГ АЦ үчүн аянтча	20	10	10	10	15	15	15	15	15	15	9	35	35	20	20	-

Эскертүүлөр

1 «-» белгиси менен белгиленген аралык конструкциялык өзгөчөлүктөргө жараша ченемдештирилбейт жана аныкталбайт, «*» белгиси менен белгиленген аралык мындан бийик имараттан (курулмадан) 1,5 бийиктиктен кем эмес болушу керек, ал эми «**» белгиси менен белгиленген аралык ушул курулуш ченемдеринин 2-таблицасы боюнча аныкталат.

2 Эгерде газ авариялык аккан учурда жана ушул жабдык физикалык жарылууда анын сыныктарынын тосмонун сыртына, корголуп турган объект тарапка горизонталдуу багытта учуусун болтурбоо (жер алдына же жерди тереңдетип жайгаштыруу, ушул курулуш ченемдеринин талаптарына жооп берген коргоо экрандарын орнотуу) камсыздалса, 1-9,11-,14-16-саптарда көрсөтүлгөн КЖГсы бар технологиялык жабдуулардан аралыкты 50%дан көп эмес кыскартууга уруксат берилет, ал эми 12,13-саптардагылардан 10м кем эмес кабыл алуу керек. Мында имараттарга чейин аралык бийигирээк имараттын бийиктигинен 1,5м бийиктиктен кем эмес болууга тийиш.

3 Алар үчүн коопсуз болгон жалпы суюк мотор майОМТКсы жана КЖГны таратуучу колонкасынын ортосундагы аралык ушул курулуш ченемдеринин талаптарына жооп берген коргоо экрандары менен АМКСтин башка май куюучу жерлеринен бөлүнгөн учурда жана ушул май куюучу жерлеринде бир учурда эки башка түрдөгү отун/майды берүүгө автоматтык бөгөт коюу камсыздалса, ченемдештирилбейт.

4 КЖГны таркатуучу колонкасынан 1 -9, 11, 14-16-саптарда көрсөтүлгөн курулмаларга жана жабдыктарга чейинки аралыкты 50% ашпагандай азайтууга жол берилет (бирок 4 м кем эмес), ал эми 12- жана 13- саптарда көрсөтүлгөн имараттардан, курулмалардан жана жабдыктардан ушул колонка тиешелүү болгон май куюучу жерди ушул курулуш ченемдеринин талаптарына жооп берген коргоо экрандары менен бөлгөн учурда 10м кем эмес аралык кабыл алынышы керек.

5 15- жана 16-саптарда көрсөтүлгөн курулмалардан жана жабдуулардан 12- жана 13-саптарда көрсөтүлгөн имараттарга чейинки (откананын түтүн мооруна чейинки аралыктан тышкары) аралык аталган имараттардын өрткө чыдамдуулук даражасы I же II, C0, C1 класстагы конструкциялык өрт коопсуздугу болсо, ал эми СЖГ резервуарларына жана регазификация блокторуна караган дубал 1-типтеги өрткө каршы дубалдан болсо, 50%дан кем эмес кыскартылышына жол берилет.

6.Электр казанын колдонгон АМКСтин отканасынан аралык АМКСтин өзүнчө турган

7-таблицасынын аягы

оператордук имаратына чейинки аралык катары аныкталат. Башка милдеттеги имаратка кошо кошулуп курулган отканадан башка имараттарга чейин, ошондой эле АМКСтин

имараттарына жана жабдыктарына чейинки аралык ушул курулуш ченемдеринин 6 – таблицасына ылайык өзүнчө турган откана имаратынандагыдай аралыкта каралат. АМКСтин дизель отун/майы менен иштеген отканасынан ушул курулуш ченемдеринин 2 –таблицасында көрсөтүлгөн имараттарга, курулмаларга жана жабдыктарга чейинки аралыкты аталган таблица боюнча аныктоо керек, ал эми башка имараттарга, курулмаларга жана жабдыктарга (откананын түтүн мооруна чейинки аралыктан тышкары) чейинки аралыкты 50%дан көп эмес аралыкка кыскартууга жол берилет.

7 Дизель отун/майы же жаратылыш газы менен иштеген откана менен ашыкча басымдагы күйүүчү майлуу (жаратылыш газы, СЖГ, СКСГ) жабдуулардын ортосундагы аралык кыскарганда, откананын түтүн моору менен аталган жабдууга чейинки минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин талаптарына ылайык эсеп менен аныктоо керек.

8 КЖГны, СЖГнын бууларын, СКСГнын бууларын чыгаруучу түтүктөрдөн АМКСтин имараттарына жана курулмаларына чейинки минималдуу аралык ушул курулуш ченемдеринин талаптарына ылайык эсеп менен аныкталат.

9 Эгерде транспорт ёмкосттору (идиштери) СЖГ эки кабыктуу резервуарларга коюлган талаптарга жооп берген АЦ гана колдонулса, 15-сапта көрсөтүлгөн курулмалардан жана жабдуулардан СЖГ АЦ үчүн аянтка чейинки аралыкты 4 м кем эмес кабыл алууга жол берилет.

10 Эгерде станциянын аймагында тейлөө сервисинин имараттары жана курулмалары жок болсо (АМКС аймагында жүргүнчүлөрдүн болушуна жол берилбейт), СЖГнын бир гана резервуары бар болсо (АОМККС үчүн) жана бир май куюучу жер болсо, май куюучу жерден май куйган транспорт кирип-чыккан тилкелерине ушул курулуш ченемдеринин 3-тиркемесиндеги 8.15, 8.16, 8.36, 8.48п.жана 33 п. талаптарына жооп берген аталган жабдуулардан коргоочу экрандар коюлган болсо, АГТКСге жана АОМККСге КЖТ жабдыктарынан, СЖГ горизонталдык эки кабыктуу резервуардан, регазификациялоо блогуна, СЖГны сордуруп куюштуруучу орнотмолордон, КЖГнын жер үстүндөгү жана жер алдындагы трубопроводдорунан КЖГны таркатуучу колонкасына чейинки аралык ченемдештирилбейт.

8.9. А категориясындагы жайлардын жеңил алынуучу конструкцияларынын ачылышы имараттардын, курулмалардын жана технологиялык жабдуулардын жабыркалануусуна алып келбеши керек.

8.10. Жаратылыш газы менен иштеген отканалар өзүнчө турган имаратта жайгашуусу керек. Эгерде аларга чектеш жайларда аварияга каршы жана өрткө каршы коргоо тутумдарында колдонулган жабдуулар жок болсо, аталган отканаларды I же II класстагы өрткө чыдамдуулук даражадагы С0, С1 конструкциялык өрт коопсуздугу классындагы өзүнчө турган АМКСтин кызматкерлери үчүн же транспорт каражаттарын жууга арналган имаратка кошо курууга жол берилет.

8.11. КЖГ жана/же СЖГ жабдыктарынын үстүнөн желдетилбеген көлөмдүү (көңдөй, чөнтөк) серелерди орнотууга уруксат берилбейт. Аларга, автоунааларга бензин, дизель отун/майын, же СКСГдан тышкары КЖГны да куйган, май куюучу жерлердин аянтынын үстүндөгү жалпы серелер да кирет.

8.12. КЖГны, СЖГнын бууларын, СКСГнын бууларын чыгаруучу түтүктөрдүн бийиктиги, диаметри, конструкциясы жана жайгашуусу АМКСке тиешеси жок объекттер жайгашкан зонада, ошондой эле АМКСтин отканасынын түтүн газдары чыккан, АМКСтин технологиялык жабдыктары, имараттары жана курулмалары жайгашкан зонада, транспорт каражаттарынын айдоочулары жана жүргүнчүлөрү болуп калышы мүмкүн болгон жерлерде жарылууга кооптуу аралашмалардын пайда болуусун

жокко чыгара тургандай болууга тийиш.

КЖГны, СЖГнын бууларын, СКСГ бууларын чыгаруучу түтүктөр вертикалдуу түрдө, газды (бууларды) жогору чыгара тургандай болуп орнотулуш керек.

Үйлөтүүчү газдарды, ошондой эле жаратылыш газдарын (СЖГ бууларын) же СКСГ бууларын (өрткө кооптуу кырдаалда же өрттүн келип чыгуусунда) технологиялык тутумдун (СКСГ резервуарларынан тышкары) жабдыктарынан жана транспорт каражаттарынын газбаллондук жабдыктарынан атмосферага чыгаруу зарыл болгон учурда, көп майлуу АМКСтин, АГКСтин, АОМККСтин жана АГТКСтин технологиялык тутумнун конструкциясы буу/газдарды чыгарууну чыгаруучу түтүктөр аркылуу гана жүргүзүү мүмкүн боло тургандай жасалышы керек.

8.13 СЖГны сактоо резервуарынан (анын ичинде анын дубалдар аралык мейкиндигинен) СЖГ бууларын чыгарууну, АМКСтин технологиялык тутумунун чыгаруучу түтүктөрү аркылуу СЖГ бууларын чыгаруу шарттарына коюлган ушул курулуш ченемдеринин талаптары аткарылган шартта, ушул резервуардын үстүнө орнотулган сактагыч капкактары аркылуу чыгарылышын кароого уруксат берилет.

8.14 СКСГнын же ТЖГнын бир май куюучу жеринде бир гана автоунаага бир жолку майкуюу каралыш керек.

СКСГ үчүн бензин жана дизель отуну үчүн май куюучу аянттарды орнотууда жана жабдууда, аянттан аянтка отундун авариялык төгүлүүлөрүнүн агып калышы жокко чыгарылышы керек.

8.15 СКСГнын май куюучу жерлеринин ортосуна, ошондой эле алардын жана отундун башка түрүндөгү май куюучу жерлеринин ортосуна бийиктиги 2 м кем болбогон күйбөөчү материалдан экран орнотуу зарыл. Экрандын туурасы май куюучу аянттын узундугунун эки тарабынан 0,5 м кем эмес ашышы керек.

СКСГ май куюучу жерлер менен жана отундун башка түрлөрүнүн май куюучу жерлеринин ортосундагы аралык 10 м ашса, экрандарды орнотпоого уруксат берилет.

8.16 Ушул курулуш ченемдеринин 8.3 жана 8.4 пункттарына ылайык аралыкты кыскартуу максатында каралган коргоо экраны, жабдуулардын герметикалуулугунун авариялык бузулуусунда жана ушул жабдуунун физикалык бузулуусунда коргоочу объект тарапка горизонталдуу багытта учкан сыныктардын учуусун, жаратылыш газынын агымынын атылуусун болтурбоону камсыз кылуусу керек.

Эгерде аталган жабдыктары бар имараттын (курулманын) корголуучу объекти караган дубалы, коргоо экранга коюлган талаптарга ылайык келсе, анда бул имараттын (курулманын) сыртынан кошумча коргоочу экранды коюну караштырбаса болот.

Адамдардын өтүүсү каралган жерде коргоочу экрандарды орнотууда, эвакуация жолдорун 1,2м кем эмес, ал эми калган учурларга – 1м кем эмес (жайгашылган имараттарды, курулмаларды жана транспорт каражаттарынын болуп калышы мүмкүн болгон жерлерин эсепке алып) камсыздоо керек.

Мисал – көрсөтүлгөн талаптарды төмөндөгүдөй аткарууга жол берилет.

Экран 150 мм ден кем эмес калыңдыкта темирбетондон даярдалат.

Экрандын көтөрүп туруучу конструкцияларынын отко туруктуулугунун чеги R45 кем эмес болууга тийиш.

Экрандын тышөлчөмдөрү имараттын, курулманын жана ТЖГ жана/же СЖГ менен жабдуулардын (бул экран карала турган) тышөлчөмдөрүнүн бардык тараптарынан 0,5 м ден кем эмес ашырылат.

Мында май куюучу жер үчүн каралган коргоо экранынын туурасы май куюучу жердин эки жагынын узундугунан 0.5 м ден кем эмес ашырылат, ал эми бийиктиги, АМКСтин долбоорунда каралган май куюлуучу транспорт каражаттарынын бийиктигинен 0.5 м ге ашырылат.

8.17 Көп май куюучу АМКСТИ долбоорлоодо төмөнкүлөргө жол берилбейт:

- АМКСТе бир мезгилде эки же андан көп АЦнын жайгашуусуна;
- СЖГны транспорт ёмкостторунун (идиштеринин) вакуум обочолонтуучусу жок АЦда жеткирүүгө;
- АМКСтин ишин токтотуусуз резервуарларды суюк мотор отун/майлары, СЖГ же СКСТ менен толтурууга (АМКСтин аймагында АМКСтин персоналы эмес жактардын жана АЦнын экипажынын болуусуна жол берилбейт).

8.18 СЖГ жана СКСТ суюк фазасынын АЦнын чегинен сырткары төгүлүүсүн болтурбоону жана АМКСтен тышкары СЖГ менен СКСТ отунун буулануусунан улам жарылууга кооптуу кошундулардын пайда болуусун болтурбоону камсыздоо керек.

Мисал – көрсөтүлгөн талаптарды төмөнкүдөй аткарууга зарыл. СКСТ жана СЖГ АЦсынын жабуу түзүлүшүн ушул курулуш ченемдеринин 6.30-пункту боюнча жалаң гана аралыктан (АМКСтин оператордук жайынан) жана автоматтык түрдө (АЦ аянтында агууну тапканда датчик иштеп кеткен учурда) баашкарылган түрүн пайдаланууну караштырыш керек.

8.19 Көп май куюучу АМКСТерде жана АГТКСтерде ТЖГ жабдууларынын алдына күйбөөчү материалдардан жасалган оюктарды орнотууга жол берилет. Ошол эле учурда бул курулмалардын дубалдарынын гидрообочолонуусун кароо керек. Күйүүчү материалдарды гидрообочолонтуу үчүн колдонууда бул гидрообочолонтуу курчап турган топурактын кыртышы тарабынан жасалышы керек.

8.20 Тазалоочу курулмалардын, алардын ичинде лотоктордун жана туташтыруучу трубопроводдордун орнотмолору АЦ аянтчаларынан жана ар бир май куюучу жерлерден СЖГнын жана анын бууларынын, ошондой эле СКСТнын бууларынын таралышын жокко чыгарып жасалышы керек.

8.21 Сордургуч же компрессордук жабдыктардын жардамы аркылуу резервуарларды (идиштерди) толтуруу каралган технологиялык тутумдар электр азыктануусунан өчүрүүнү кол менен өчүрүүчү выключателдер менен (автоматтык выключатель болгон учурда деле) жабдылууга тийиш. Ал кол менен өчүрүүчү выключателдер операторлор отурган жайда же сордургучтардын (компрессорлордун) жанында болууга тийиш. Ар кандай түрдөгү күйүүчү отун/майлар жайгашкан көп май куюучу АМКСтин технологиялык тутумунун тилкелери, аварияга каршы коргоочу туруктуу иштөөчү тутумдардан тышкары, бул тилкелердин электр жабдыктарынын өчүргүчтөрү менен жабдылышы керек.

8.22 Резервуарлардын бирин күйүүчү май менен толтурууда (ТЖГ идиштеринен тышкары), калган резервуарлардын толуп кетүүсүн болтурбоону, резервуарды толтурууга катышпаган компрессордук жабдыктын жана башка май берүүчү колонкалардын баарын автоматтык режимдеги өчүрүлүшүн камсыз кылууга тийиш.

8.23 Көп май куюучу АМКСтердин тилкелеринин биринде аварияга каршы коргоочу автоматтык тутумдары иштеп кеткенде, авариянын мындан аркы өнүгүшүн болтурбоочу бардык технологиялык тилкелердин (трубопроводдорду тосуу, сордуру куюштуруучу механизмдерин өчүрүү, жаратылыш газынын ашыкча басымын түшүрүү, анын ичинде СЖГ жабдууларынын ичинен СЖГ бууларын чыгаруу, сугат тутумун кошуу, жабдууну токсуз калтыруу) аварияга каршы коргоочу тутумдарынын автоматтык түрдө аракетке келиши каралышы керек.

8.24 Кол менен жана аралыктан иштетүүчү (электромагниттүүнү кошуп) СКСГ, ТЖГ же СЖГ айланган технологиялык жабдыктарда колдонулуучу кулптоочу трубопровод арматурасы кулптоочу түзүлүштөрдүн Р 54808 Мамстандарты боюнча А же В жылчыксыздык класстарына ылайык келиши керек.

СКСГ жана СЖГ резервуарларын бөлүп кетүүчү трубопроводдордон менен патрубкардан жылчыксыз бүтөөгө арналган кулптоочу арматуранын, ошондой эле аварияга каршы коргоо тутумунун кулптоочу, сактоочу жана жөнгө салуучу арматураларынын ишеничтүүлүгүнө сыноо параметрлеринин паспорттук маанилери төмөнкү маанилерден начар болбош керек:

иштебей калууга чейин иштөөнүн параметрлери (циклдардын саны жана/же иштин сааты) көрсөтүлгөн арматуралардын аны алмаштыруусуна чейинки, АМОКСтин технологиялык тутумунун документтеринин талаптары менен жөнгө салынган циклдардын санынын жана/же иштин саатынын эксплуатациясынын жол берилген санынан кем болбошу керек;

элементтерди алмаштырууга байланышкан техникалык тейлөөнүн мезгилдүүлүгү 5 жылдан кем эмес убакытта жүргүзүлүп турушу керек.

Кулптоочу арматураны колдоно турган толук дайындалган ресурс, анын ичинде мажбурланган аракетке келтирүүчү түзүлүшү менен, анын эсептик чоңдугунан 20%дан кем эмес ашырылышы керек жана АМКСтин технологиялык тутумунун документтеринде көрсөтүлүшү керек.

8.25 Технологиялык тутумдардын конструкциясында КЖГ, СЖГ, СКСГ жана анын буулары айланган жабдыктын ички мейкиининдеги, ошондой эле СКСГ үчүн жабдыктын дубал арасындагы мейкинди күйүүчү отун/майдан жана инерттүү газдын үйлөөсүнөн өрткө жана жарылууга коопсуз бошотууну бул жабдыкты демонтаждабай туруп жүргүзүү мүмкүнчүлүгү каралышы керек.

8.26 Технологиялык тутумдардын конструкциясында аралыктан (АМКСтин операторлору отурган жайдан) жана автоматтуу түрдө (аварияга каршы коргонуу тутуму иштеген учурда) КЖГны чыгаруу, жабдыктарды (анын ичинде өлчөнүүчү ёмкостторду) СЖГдан бошотуу (бууну чырагуу жолу менен) процессин башкаруу, жер үстүндөгү же бөлмөдө жайгашкан эки тарабынан тең кесилген трубопроводдорду бошотуу (бууну чырагуу жолу

менен) жана АМКСтин технологиялык тутумунун чыагруучу түтүктөрүнө жабдыктарды СЖГдан жана СКСГдан бошотуу каралышы керек.

Аварияны жайылтпоо аркеттери же эксплуатация учурунда эки тарабынан тең жабуу мүмкүн болгон КЖГ, СЖГ, СКСГ жана анын буулары үчүн жабдуулары (анын ичинде трубопроводдору бар) бар АМКСтин технологиялык тутумунун тилкелери АМКСтин технологиялык тутумунуна тиешелүү документтерде каралган басымдан басымдын жогору өсүшүн болтурбоочу түзүлүштөр менен жабдылуусу керек.

8.27. АМКСтин технологиялык тутумунун майжабдыгынын бүтүндөй герметикалуулугуна ушул тутумга тиешелүү документациясы аныктаган колдонуу мөөнөтү аралыгында өндүрүүчү завод кепилдик кылбай турган учурда, аталган тутумдун конструкциясы аталган жабдуунун герметикалуулугуна мезгилдүү өрткө коопсуз сыноолорду объекттин өзүндө өткөрүү мүмкүнчүлүгүн камсыздайт.

8.28. Ишти, башкарууну жана көп майкуучу АМКСтин технологиялык тутумунун ар бир тилкесин авариялык өчүрүүнү контролдоонун автоматтыштырылган тутумунун курал панелинин жайгашуусу АМКСтин операторлор үчүн жайында каралышы керек.

Аталган тутумдарды кайталап жайгаштырууга имараттын өзүнчө жайында (түздөн-түз сыртка чыгуусу бар) же АМКС технологиялык тутумдарынын жабдыктары жайгашкан курулмалардын тосуучу конструкцияларынын тышында жайгаштырууга жол берилет.

Кирүүчү жана бөлүп кетүүчү майтүтүктөрүнүн кулптоочу арматурасы имараттын (курулманын) сыртында жайгашуусу керек.

8.29. Көп майлуу АМКСте салттуу АМКС технологиялык тутумдарына коюлган талаптарга жооп берген бензинди жана дизель майды кабыл алуу, сактоо жана берүү технологиялык жабдууларын колдонууга жол берилет.

8.30. СКСГ сактоо үчүн резервуарлар 0,5 м. кем эмес топуракка көмүлгөн калыңдыкты камсыздап, жер алдында жайгашуусу керек.

Калк отурукташкан пункттардын чегинде жайгашкан АМКСте СКСГ үчүн резервуарлардын жалпы сыйымдуулугу 20 м³, ал эми бирөө - 10 м³ жогору болбошу керек.

Калк отурукташкан пункттардын аймагынан тышкары жайгашкан АМКСте СКСГ үчүн резервуарлардын жалпы жана бирдик сыйымдуулугун 2 эседен ашык эмес көбөйтүүгө жол берилет.

Жайгашкан жерине карабастан АМКСте СКСГ үчүн резервуарлардын жалпы жана бирдик сыйымдуулугу тышкы өрт өчүрүүгө сууну берүүнү камсыздоодо 2 эседен ашык эмес көбөйтүүгө жана ушул курулуш ченемдери менен талап кылынган бул АМКСте колдонулган эң көп резервуардан (анын ичинде АЦ) СКСГ толук күйүп кетүү убактысы арылыгындагы чыгым менен сугарууга жол берилет.

8.31. СЖГны сактоо үчүн резервуарлардын жалпы жана бирдик сыйымдуулугу 25 м³ жогорулабашы керек.

Эки кабыктуу резервуарга коюлган талаптарга жооп бербеген СЖГ АЦ транспорттук ёмкосттун (идишинин) батышы 25 м³ жогору болбошу керек.

Жер алдына жайгашкандарга кирбеген СЖГ эки кабыктуу

резервуарларын пайдубалдарда жайгаштыруу керек. Пайдубалдын бийиктиги ага жанаша жаткан аймакка карата 0,2 м кем эмес болушу керек, анын мерчемдеги көлөмдөрү резервуарлардын габаритинен бардык тарапка 0,5 м кем эмес чоң болушу керек, ал эми жогорку тарабы резервуардан пайдубалдын четине карата эки градустан кем эмес жантайыңкы болушу керек.

8.32. Технологиялык тутум СЖГ сактоо үчүн резервуарлардан СЖГнын агуусуна, ошондой эле СКСГ сактоо үчүн резервуарлардан СКСГ жана анын бууларынын агуусуна коопсуз бөгөт коюу мүмкүнчүлүгүн жылына бир миллиондон жогорку жыштыктагы ӨТТКЧден 20% ашкан аталган буулардын газ-буу-аба аралашма концентрациясынын АМКСтин аймагынан тышкары чыгуусун болтурбоо мүмкүнчүлүгү менен камсыздашы керек.

Мисалы – аталган талапты төмөнкүдөй аткарууга жол берилет. Ширетилип кошулган СКСГ жана алардын жабдууларын (патрубкалар, итуцерлер, фланцы, тыгындар ж.б.) сактоо үчүн резервуарлар, ошондой эле СКСГ чыгуу жолунун жана резервуарлардан алардын бууларынын чыгуусуна бөгөт камсыздаган биринчи кулптоочу арматурага чейинки бардык кураштырма туташтыргычтар эки дубалдуу болуп даярдалат.

Аталган резервуарлар АМКСтин кызматкерлерине герметикалуулуктун бузулгандыгы туурасында автоматтык сигналды (дабыштык жана жарык менен) камсыздаган жана компрессордук жабдыкты автоматту түрдө өчүргөн, резервуарларды майменен толтуруу операциясын жана көп майлуу АМКСтин бардык технологиялык тутумдарындагы керектөөчүлөрүнө берүүнү токтоткон алардын дубалдар аралык мейкининин герметикалуулугун туруктуу контролдоо тутуму менен жабдылган.

СЖГ сактоо үчүн резервуарлар эки кабыктуу болуп жасалган жана АМКСтин кызматкерлерине герметикалуулуктун бузулгандыгы туурасында автоматтык сигналды (дабыштык жана жарык менен) камсыздайт, компрессордук жабдыкты автоматту түрдө өчүрүп, резервуарларды майменен толтуруу операциясын жана көп майлуу АМКСтин бардык технологиялык тутумдарындагы керектөөчүлөрүнө берүүнү токтоткон алардын дубалдар аралык мейкининин герметикалуулугун туруктуу контролдоо тутуму менен жабдылган.

8.33. Айдоочулардын жана жүргүнчүлөрдүн жүрө турган зонасынан өткөн СЖГ жана анын буулары үчүн трубопроводдору жер алдына жайгаштырылышы керек.

Технологиялык тутум СЖГнын жана анын бууларынын аталган трубопроводдордон чыгып кетүүсүнө коопсуз бөгөт коюу мүмкүнчүлүгүн жылына бир миллиондон жогорку жыштыктагы ӨТТКЧден 20% ашкан аталган буулардын газ-буу-аба аралашма концентрациясынын АМКСтин аймагынан тышкары чыгуусун болтурбоо мүмкүнчүлүгү менен камсыздашы керек.

Айдоочулардын жана жүргүнчүлөрдүн боло турган зонасында СЖГ трубопроводдорун төшөөгө уруксат берилбейт.

Мисал – аталган талапты төмөнкүдөй аткарууга уруксат берилет.

Долбоордо айдоочулардын жана жүргүнчүлөрдүн болуусуна жол берилген АМКСтин аймагынан өткөн СКСГ жана анын буулары үчүн

трубопроводдордун бүтүндөй узундугу (чечме туташтыргычтарын кошуп) эки дубалдуу болуп жасалган жана АМКСтин кызматкерлерине герметикалуулукутун бузулгандыгы туурасында автоматтык сигналды (дабыштык жана жарык менен) камсыздаган, компрессордук жабдыкты автоматтуу түрдө өчүрүп, резервуарларды майменен толтуруу операциясын жана көп майлуу АМКСтин бардык технологиялык тутумдарындагы керектөөчүлөрүнө берүүнү токтоткон алардын дубалдар аралык мейкининин герметикалуулукун туруктуу контролдоо тутуму менен жабдылган.

8.34. Резервуарлардын жана трубопроводдордун герметикалуулуку бузулган учурда резервуарлардын дубалдар аралык мейкиндигинде жана түтүктөрдүн ортосундагы мейкиндикте ички СКСГнын жарылууга кооптуу аба менен аралашмасынын пайда болуусун жокко чыгаруу керек.

Мисал – аталган талап аталган мейкиндиктен абаны азот менен кысып чыгаруунун эсебинен аткарылуусуна жол берилет.

8.35. СКСГ жана СЖГ сактоо үчүн резервуарлар, СЖГны өлчөөчү ёмкосттор алардын толуусунун уруксат берилген деңгээлинин жеткен чегинен ашып кетүүсүн (СЖГнын резервуарынын геометриялык көлөмүнүн 85% жана СЖГнын резервуары менен СЖГнын өлчөөчү ёмкостунун геометриялык көлөмүнүн 95%) автоматтуу түрдө болтурбоочу тутум менен жабдылууга тийиш.

8.36. СКСГ жана СЖГны сактоочу резервуарларга (трубопроводдорду, штуцерлерди, патрубкарларды, люктарды киргизүү) оюп орнотуу (врезка) орундарын аларды толтуруунун номиналдык деңгээлинен жогору жайгашкан жерлерде жүргүзүү сунушталат.

СЖГ резервуарларынан 20 м кем эмес аралыкта өткөн СКСГ бир дубалдуу жер алдындагы трубопроводдорунун тилкелери аталган резервуарлардан ушул курулуш ченемдеринин талаптарына жооп берген коргоо экрандары менен бөлүнүп турушу керек.

Мында экрандын туурасы трубопроводдун габариттеринен вертикалы боюнча эки тарапка тең 0,5 м ге чоң болушу камсыздалышы керек.

8.37. Авариялык кырдаалда СЖГнын же кайсы бир технологиялык тилкелерде анын бууларынын басымы АМКСтин технологиялык тутумуна тиешелүү документтерде келтирилген уруксат берилген көрсөткүчтөрдөн жогорулап кеитиши мүмкүн болгон техникалык чечимдерди колдонгон учурда, аталган тилкелерде басымды автоматтуу түрдө контролдоочу тутум каралышы керек.

Контролго алынган трубопроводдордун тилкелеринде басым уруксат берилген көрсөткүчтөрдөн жогорулап кеткен учурда, басымды автоматтуу түрдө контролдоочу тутум автоматтык сигналды (дабыштык жана жарык менен), компрессордук жабдыкты автоматтуу түрдө өчүрүп, резервуарларды майменен толтуруу операциясын жана көп майлуу АМКСтин бардык технологиялык тутумдарындагы керектөөчүлөрүнө берүүнү токтотууну камсыздашы керек.

8.38. СКСГ сактоочу резервуарларды толтуруу АЦдан гана жүргүзүлүшү керек.

СКСГ сактоочу резервуарлар жайгашкан жерде өзгөчө кырдаал

жарыяланып калган учурларга АЦ СКСГ сактоочу резервуарларды бошотуп алуучу линиялары менен жабдылууга тийиш.

СКСГ менен технологиялык байланышта болгон газ толтуруучу станциялардын же пункттардын резервуарларынан АМКСтин жалпы пайдаланган таркатуучу колонкаларына СКСГны берүүнү караштырууга уруксат төмөнкү шарттарда берилет:

- АГКСтин аймагында СКСГ резервуарларынын жоктугу;
- газ толтуруучу станциянын же пункттун аймагында жүргүзүлгөн СКСГ берүү трубопроводун аралыктан (АГЗС операторунан) жабууну камсыздоо;

- аталган берүү жүргүзүлүп жаткан резервуарды толтурууда АГКСтин бөлүштүрүүчү колонкасына СКСГ берүүгө бөгөт коюу.

АГКСтин бөлүштүрүүчү колонкасынан берүү жүргүзүлүп жаткан газ толтуруучу станциянын же пункттун имараттарына жана курулмаларына чейинки минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин 6-таблицасына ылайык аныктоо керек.

8.39. СЖГ сактоочу резервуарларды толтуруу АЦдан гана жүргүзүлүшү керек. Транспорт ёмкосттору (идиштери) вакуум обочолонтууну камсыздоого арналган термо обочолонтуучу капкак менен жабдылбаган АЦларды колдонууга тыюу салынат.

СЖГ сактоочу резервуарлары жайгашкан жерде өзгөчө кырдаал жарыяланып калган учурларга АЦ СЖГ сактоочу резервуарларды бошотуп алуучу линиялары менен жабдылууга тийиш.

Ушул курулуш ченемдеринин жана СЖГны аз тонналуу өндүргөн жана керектеген объекттин өрт коопсуздугу жаатындагы ченемдик укуктук акттардын жана документтердин шарттары аткарылган учурда СЖГны СЖГ сактоочу резервуарларга аны менен технологиялык байланышта болгон СЖГны аз тонналуу өндүргөн жана керектеген объекттин трубопроводу аркылуу берүүнү кароого уруксат берилет. Мында төмөндөгүлөрдү камсыздоо керек:

- АМКСтин операторлору менен аны менен технологиялык жактан байланышкан объекттин туруктуу байланышы;

- белгилердин чыккан ордуна карабастан, АМКСтин жана аны менен байланышта болгон объекттин өрткө каршы жана аварияга каршы тутумдарынын сигнал берүү тутумунун иштешин эки объекттин тең операторлоруна өткөрүп берүү;

- АМКС менен технологиялык жактан байланышкан объекттин аймагында аталган трубопроводду бошотуу үчүн да колдонулган бөлүп чыгаруучу түтүгүн жайгаштыруу;

- АМКС аймагында (ушул курулуш ченемдеринин 8.2. пунктунда каралган аянтта), ошондой эле бул АМКС технологиялык жактан байланышкан объекттин аймагында аталган трубопроводдун кулптоочу арматурасын орнотуу;

- аталган трубопроводдо кулптоочу арматураны кол менен (жайгаштыруу жеринен), аралыктан (АМКСтин операторлору отурган

жайдан жана аны менен байланышкан объекттин операторлору отурган жайдан) жана автоматтык түрдө (АМКСтин жана аталган объекттин өрткө каршы жана аварияга каршы коргонуу тутуму иштеген учурда) башкаруу. Иштеп кетүү алгоритми АМКСтин технологиялык тутумуна тиешелүү документтерде жөнгө салынышы керек.

8.40. СКСГ жана СЖГ жабдуулары бар технологиялык кудуктар, СКСГ резервуарларынын шахталары (бош мейкиндиги бар) КЖГ жана/же СЖГ жабдуулары бар оюктар, СКСГ АЦ жана СЖГ АЦ үчүн аянттар, транспорт каражаттары СКСГ менен толтурула турган отун/ май куючу жерлер, ошондой эле тосмонун толук аянты жылчык аянтына карата 50% ашык болгон вертикалдуу тосуучу конструкциялары бар КЖГ, СЖГ жана СКСГ айланган курулмалар, жарылууга чейинки концентрациялары бар сигнал бергичтер менен жабдылышы керек. Бул белги берүүчү түзүлүштөр (сигнализаторлор) күйүүчү газдын концентрациясы ӨТТКЧден 20%га жогору болгон чоңдукка жеткенде герметикалуулук бузулгандыгы туурасында оператордук жайга сигнал (дабыштык жана жарык менен) берүүнү камсыздоого тийиш.

Белги берүүчү түзүлүштөр (сигнализаторлор) орнотулган жерлерде күйүүчү газ ӨТТКЧден 50%га дал келген жарылууга кооптуу концентрацияга жеткенде, майды сактоочу резервуарларды (идиштерин) жана майбөлүштүрүүчү жабдыктарды толтуруу операциясын автоматтык түрдө токтотуу камсыздалышы керек.

Жарылууга кооптуу концентрациянын датчиктери 50дөн кем эмес, бирок 100 мм алыс эмес аралыкта жайгашуусу керек (долбоордук чечимге жараша):

- СКСГ жана СЖГ бар жабдуулары бар шахталардын жана технологиялык кудуктардын түбүнөн;
- май куюучу аянттын деңгээлинен (СКСГ таркатуучу колонкадан);
- СКСГ АЦ жана СЖГ АЦ үчүн аянттын деңгээлинен (резервуарды толтуруу линиясы менен АЦнын куюучу жеңинин ажыратып алынуучу туташтырмасынын жанында);
- СКСГ же СЖГ айланган курулманын аянтынын (полунун) үстүнөн;
- КЖГ жана/же СЖГ айланган курулманын (оюктун) жабуусунан (сересинен).

8.41. СКСГ же СЖГ сордуруп куюштуруучу жайда (сордуруучу же компрессордук жайда) орнотулган жарылууга кооптуу концентрациянын белги берүүчү түзүлүштөрү (сигнализаторлор) иштеп кеткен учурда, АЦдан газ отунунун куюлушун автоматту түрдө токтотуу, резервуарларга газды жана ушул отундун/майдын бууларын АЦнын бош мейкинине берүүчү трубопроводдордогу кулптоочу арматурага автоматтык түрдө бөгөт коюу, авариялык желдетүүнү жана газдын чыгып жаткандыгы туурасында сигнализацияны иштетүү операциялары менен бирге, толтуруу линияларынын тилкелери автоматтык түрдө бошотулушу керек жана чыгаруучу түтүк аркылуу аталган бууларды чыгаруу жолу менен АЦга бириктирүүчү штуцерлерге чейин резервуардан кесилген газ отунунун бууларын артка кайтарууну камсыздоо керек.

8.42. СКСГ же СЖГ бууларын чыгаруучу түтүктөрү өрттүн таасиринен,

көчмө өрт техникасынын келишине жана иштешине керек болгон убакыт аралыгында анын иштешин камсыздагандай болуп корголушу керек (жылуулук обочолонтуусу, суу менен сугаруу, өрткө чыдамдуу материалдарды колдонуу).

Бөлүп чыгаруучу түтүктүн көтөрүп туруучу конструкцияларынын өрткө чыдамдуулугунун чеги R60 кем болбоого тийиш.

8.43. АМКСтин технологиялык тутумунун буу жана суюк фазадагы СКСТ, КЖГ, СЖГ трубопроводдорунун АЦ жеңдерине, таркатуучу колонкаларга жана таркатуучу колонкалардын шлангдарына бириктирилген жерлерден алыс эмес жерлерде аталган жеңдердин жана шлангдардын герметикалуулугу бузулган учурда, ошондой эле транспорт каражаты тебелеп кетип, таркатуучу колонкалар бузулган учурда ушул тутумдун жабдыктарынан газдын атмосферага чыгуусун болтурбоону камсыздоочу атайын түзүлүштөрдү орнотуу каралышы керек.

Эгерде колонка майды куюучу жерден 0,2м кем эмес коопсуз көтөрүнкү жерде орнотулса, жана майды куюучу жердин четинен 0,5м кем эмес аралыкта жайгашса, таркатуучу колонка жабыркаганда ага алып баруучу түтүктөрдөн газдын келүүсүн болтурбоого арналган жабдыктарды орнотпой коюуга болот.

8.44. Ашыкча басым алдында турган жана жер алдына (жерге) орнотулган КЖГ үчүн технологиялык тутумдун идиштери 30 минуттан кем эмес аралыкта өрттүн очогунан жылуулук нурлануусуна таасирин тийгизүүнүн натыйжасында корголгон идиштердин бузулуусун болтурбаган суу сугаруу тутуму же жылуулук чыгарбоо жабдыктары менен камсыздалышы керек. Аталган идиштерден (чыгаруучу түтүк аркылуу) газдын ашыкча басымын чыгаруу убактысы бул учурда 20 минуттан ашпоого тийиш.

Эгерде аталган идиштер терең же жер алдына жайгаштырылса, бул идиштердин дубалдарын жылуулук обочолонтууну же суу менен сугарууну караштырбай коюуга жол берилет.

Мында бул идиштерге тиешелүү кулптоочу, сактоочу, жөнгө салуучу жана өлчөөчү арматура жер үстүндө жайгашкан технологиялык аянттын эркин жетүү зонасында жайгашуусу керек.

КЖГ жана СЖГ үчүн технологиялык тутумдун калган жабдыктары аталган таасирдин натыйжасында аны герметикалуулугу бузулганга чейин аталган жабдыктардан жаратылыш газынын ашыкча басымын (СЖГ бууларын) чыгарып таштоону камсыздагандай түрдө өрттүн тышкы очогунун таасиринен сактоону камсыздагандай жайгаштырылуусу, даярдалуусу жана/же корголушу керек.

8.45. Компрессордук орнотмолордо АМКСтин технологиялык тутумуна жаратылыш газын алып келген трубопроводунун туташтырылган түйүнүндө жаратылыш газынын басымы АМКСтин технологиялык тутумуна тиешелүү документтерде аныкталган уруксат берилген чектен чыккан учурда автоматтык өчүрүүчү жана эскертүүчү белги берүүчү (сигнализация) тутуму каралышы абзел.

8.46. Майжана /же анын буулары айланган жабдыктын тышкы жылуулук обочолонтуусун орнотууда жана алар орнотулган жайларда күйүүчү материалдарды, ошондой эле майды жана анын бууларын абсорбциялоого жөндөмдүү материалдарды колдонууга жол берилбейт.

8.47. АМКСТИ эксплуатациялоо процессинде персоналдын жетүүсү камсыздалышы керек болгон технологиялык жабдыктарды контролдоо жана башкаруу түзүлүштөрүн жайгаштыруу (контролдоо-өлчөө куралдарынын жабдык панелдерин, башкаруу кнопкаларын) аларга биринчи типтеги тосмолор менен АМКСТИн технологиялык тутумунун калган жабдыктарынан алыскы жайларда (отсектерде) жана тыштагы имараттан же курулмалардан түздөн-түз чыгуучу жери бар же имараттын же курулмалардын тышында жайгашкан башкаруу жана контролдоо щиттеринде каралышы керек.

8.48. АГТКСте төмөнкү шарттарды аткарууда КАГКС (МЭГК) КЖГны куюучу аянттын болуусуна жол берилет:

- АГТКСте айдоочуларды, жүргүнчүлөрдү жана алардын транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имараттарынын жана курулмаларынын жоктугу;

- КЖГсы бар жер үстүндөгү жана жер алдындагы тышкы орнотмолор үчүн ушул курулуш ченемдери менен жөнгө салынган аралыкта АГТКСте имараттарга, курулмаларга жана жабдыктарга карата КАГКС (МЭГК) май куюучу аянтты жайгаштыруу;

- ушул курулуш ченемдеринин 8.16-пункту боюнча май куюучу жерлер тарабынан аянттын чеги боюнча коргоо экрандарын жайгаштыруу;

- ушул курулуш ченемдеринин 8.40 пунктунун талаптарын аткарып, жарылууга кооптуу концентрациясына белги берүүчү түзүлүштөрдү серенин жабуусунун алдында (КАГКС (МЭГК) аянтында сере бар болсо) орнотуу;

- АМКСТИн технологиялык тутумунун аккумуляторлорун толтургандай, КАГКС (МЭГК) аккумуляторлоруна жаратылыш газын куюуда ушул курулуш ченемдеринин 8.26, 8.43, 8.44 жана 8.46 пунктарын талаптарын камсыздоо.

- АМКСТИн операторлор жайынан (видеобайкоо аркылуу кароого жол берилет) жаратылыш газы менен КАГКС (МЭГК) аккумуляторлорун толтуруу процессине визуалдык контролдоону камсыздоо.

8.49. Жайгашкан ордуна карабастан, АМКС (ушул курулуш ченемдеринин 6.37, 6.38- пункттарында келтирилген АМКСТен тышкары жана ушул курулуш ченемдеринин Е жана Ж тиркемелеринде регламенттештирилген жол берүүлөрдү эске алуу менен) тышкы өрткө каршы суу түтүгү менен жабдылышы керек.

Тышкы өрт өчүрүүгө жана аталган АМКСТерди сугарууга суу өткөрүүгө АМКСТен 200 м. ашпаган аралыкта жайгашкан өрткө каршы суулардан же резервуарлардан өрт өчүрүүчү сордуруучу станциялары аркылуу жүргүзүүгө жол берилет. Мында өрткө каршы суулардын же резервуарлардын жалпы сыйымдуулугу эсеп менен аныкталышы керек, бирок 200 м³ кем болбоого тийиш.

Суунун өрткө каршы көлөмүн калыбына келтирүү убактысы 24 сааттан ашпоого тийиш.

8.50. Кампа аянтында СКСТсы бар жер үстүндөгү (жердеги)

жабдыктарды, ошондой эле СЖГ сактоо резервуарларын, СКСГ АЦ жана СЖГ АЦ транспорт ёмкостторун (идиштерин) муздатууну камсыздоо үчүн өрт болгон учурда аталган жабдыктын үстүндө сууну берүүнү камсыздаган суу менен сугаруунун стационардык тутумдарынын жабдыктары каралышы керек.

8.51. Суу сугаруунун стационардык тутуму оператордук жайдан аралыктан башкарылган жогорку басымда өрт өчүрүү суу түтүгүнө кошулууга тийиш.

Суу менен сугаруу тутумун жайгаштыруу жана анын конструкциялык аткарылышы өрттүн жылуулук бөлүп чыгаруусуна анын туруктуулугун камсыздашы керек.

8.52. Көп майлуу АМКС, АГКС жана АМККС теги тышкы өрттү өчүрүүгө сууну сарптоо суунун суммалык чыгымы катары эсеп менен аныкталат, ага имараттардын өрттүн өчүрүүгө сарпталган жана СКСГ, СЖГ жана КЖГ бар жерде (жер үстүндө) жайгашкан жабдыктардын муздоосуна суунун жалпы чыгымынын маанисинин максималдуусу (СКСГ эки дубалдуу резервуарларынан жана СЖГ эки дубалдуу резервуарларынан тышкары, АЦ транспорттук ёмкостторун кошуп) кирет.

Аталган жабдууну муздатууга сууну жалпы сарптоону аныктоодо АЦ транспорттук ёмкостторун муздатууга суу чыгымы катары АМКСтин аймагында бир жолку болууга долбоор менен жол берилген АЦ гана сугарууга сууну сарптоо маанилеринен максималдуусун эске алуу керек.

Аталган жабдыкты муздатууга суу берүү интенсивдүүлүгү төмөнкүдөй болууга тийиш:

- СКСГ жана СЖГсы бар резервуарлардын (идиштердин) үстү үчүн (АЦ кошуп) – корголгон үстүнкү бөлүктүн 1 м² секундасына 0,1 литрден кем эмес;

- функционалдык жабдыктардын, алардын ичинде ёмкостторду, баллондорду, штуцерлерди жана сактоочу клапандарын, өчүрүү арматурасынын түйүндөрүн, трубопроводдорду жана сордуруучу жабдыктарды жайгаштыруу орду үчүн 1 м² корголуучу үстүнкү бөлүгүнө секундасына 0,5 литр кем эмес.

АЦ, СКСГ жабдыктарынын жана СЖГ резервуарларынын муздатылышына сууну берүүнүн эсептик убактысын 60 минуттан кем эмес кабыл алуу керек.

КЖГ жана СЖГ жабдууларын муздатууга (АЦ транспорт ёмкостторунан жана сактоого резервуарларынан тышкары) суу берүүнүн эсептик убактысын 20%га көбөйтүлгөн АМКСтин технологиялык тутумунун бөлүп чыгаруу түтүктөрүнө газдын ашыкча басымынын көрсөтүлгөн шаймандарынан толук чыгаруу убактысынан кем эмес кароо керек. Муну менен катар жер үстүндөгү резервуарларды муздатууга суунун жалпы чыгымы (идиштер) секундасына 15 литрден кем болбошу керек.

8.53. КЖГ, СЖГ жана СКСГ айланган жайлар автоматтык өрткө каршы белги берүүчү түзүлүш менен жабдылууга тийиш.

8.54. АМКС жайларында өрткө каршы белги берүүчү түзүлүш иштеп калган учурда автоматтык режимде камсыздалууга тийиш:

- АМКСтин кызматкери күнү-түнү болгон оператордук жайына,

ошондой эле бул АМКС менен технологиялык байланышкан объекттин кызматкерлери күнү-түнү болгон оператордук жайына өрт тууралуу белгини (сигналды) берүү;

- резервуарларды (идиштерди) майменен толтуруу боюнча операцияны токтотуу;

- СКСГ резервуары менен СКСГ АЦнын транспорттук ёмкостун (идишин) байланыштырган жана СЖГ сактоочу резервуар менен СЖГ АЦнын транспорттук ёмкостун (идишин) байланыштырган трубопроводдордогу, ошондой эле АМКСке майды берүүчү трубопроводдордогу кулптоочу арматураларга бөгөт коюу;

- бардык май куюучу (бөлүштүрүү) колонкаларды жана компрессордук жабдууну өчүрүү.

8.55. СКСГ сактоочу бир дубалдуу резервуарлары бар АГКСке атайын талаптарды ушул курулуш ченемдеринин Е тиркемесине ылайык тактоо керек.

8.56. Каптоочтогу СЖГ резервуарлары бар АОМККСке атайын талаптарды ушул курулуш ченемдеринин Ж тиркемесине ылайык тактоо керек.

8.57. Көчмө автомобилдик АОМККСке, газ топтоочу жана газ куюучу станцияларга атайын талаптарды ушул курулуш ченемдеринин И тиркемесине ылайык тактоо керек.

9. Өрткө каршы тосмолордун тибин тандоо

9.1. Ченемдик укуктук акттардын жоболорунда каралган учурларда АМКС менен коңшу объекттердин ортосундагы жол берилген минималдуу аралыкты, ошондой эле ушул курулуш ченемдеринин талаптары менен жөнгө салынган АМКСтин объекттери ортосундагы минималдуу аралыкты АМКСтин чегинен тышкары өрттүн таралышын чектөөнү камсыздаган өрткө каршы тосмолорду колдонууда азайтууга жол берилет.

Мында өрт тобокелдигинин эсептик маанилери төмөнкү жол берилген маанилерден жогору болбошу керек:

- АМКСтин кызматкерлеринин санына кирбеген адамдар үчүн АМКСтин аймагында жана имараттарда, курумаларда жеке өрт тобокелдигинин чоңдугу жылына бир миллиондон ашпоого тийиш;

- турак зонада, коомдук-ишкер зонасында же АМКСке жакын рекреациялык милдеттеги зонада жайгашкан адамдар үчүн АМКСтеги өрттүн кооптуу факторлорунун таасиринин натыйжасында жеке өрт тобокелдигинин чоңдугу жылына бир жүз миллиондуктан ашпоого тийиш;

- турак зонасында, коомдук-ишкер зонасында же АМКСке жакын рекреациялык милдеттеги зонада жайгашкан адамдар үчүн АМКСтеги өрттүн кооптуу факторлорунун таасиринен социалдык өрт тобокелдигинин чоңдугу жылына бир он миллиондуктан ашпоого тийиш.

Өрткө каршы тосмолор катары АМКС технологиялык тутумуна тиешелүү документтерде негизделген минималдуу жол берилген аралык, өрткө каршы дубалдар, экрандар, суу далдасы (завеса) жана/же башка иш-чаралар, ошондой эле алардын жыйындысы каралышы мүмкүн.

9.2. Уруксат берилген минималдуу аралыктарды мүмкүн болгон азайтуу үчүн негиз болуп өрт тобокелдигинин эсеби эсептелет. Бул эсеп тутумдардын жана тосмолордун өндүрүүчүлөрү кепилдик берген даярдоо сапатына жараша аныктаган АМКСте колдонулган өрткө каршы тосмолордун технологиялык тутумдарынын жабдыктарынын иштебей калуу жыштыгынын маанилерин жана колдонулган материалдардын курамдары жана конструкциялык өзгөчөлүктөрү эске алынып жүргүзүлөт.

9.3. АМКСтин технологиялык тутумунда колдонулган документтерде камтылган өрт тобокелдигинин эсеби талаптарына ылайык келүүсү керек.

10. Өрт өчүрүүчү каражаттарга талаптар

10.1. АМКСтин өрт өчүрүү максаттары үчүн төмөндөгүлөр каралышы керек:

- баштапкы өрт өчүрүүчү каражаттар;
- стационардык өрт өчүрүүчү орнотмолор;
- тышкы өрт өчүрүү суу түтүгү же көлмө.

10.2. Өрт өчүрүүчү баштапкы каражаттардын тибин, керектүү санын жана жайгаштырылуусун Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 1995-жылдын 8- февралындагы № 33 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасында ишканалар, уюмдар, мекемелер жана турак фонддору үчүн өрт коопсуздугу эрежелери” талаптарына ылайык тандоо керек.

Бардык АМКСтер баштапкы өрт өчүрүүчү каражаттар менен жабдылууга тийиш (А тиркемеси).

Тышкы өрт өчүрүү эки өрт гидранттарынан кем эмес же АМКСтен 200 м ашпаган аралыкта жайгашкан 100 м³ кем эмес жалпы сыйымдуулуктагы өрткө каршы көлмөдөн (көлмөлөрдөн) жүргүзүлүшү керек.

Тышкы өрт өчүрүүгө суунун чыгымы имараттардын өрт өчүрүүсүнө чыгымдардын максималдуу маанисин жана жер үстүндөгү резервуарлардын муздоосуна суунун жалпы чыгымын камтыган суунун суммардык чыгымы катары эсеп менен аныкталат.

АМКСтин имаратарынын өртүн өчүрүүгө сууну сарптоо тышкы тармактарды суу менен камсыздоо боюнча ченемдик- техникалык документтер боюнча аныкталат (айдоочуларды жана жүргүнчүлөрдү сервистик тейлөө имараттары үчүн, ошондой эле АМКСтин кызматкерлери үчүн имараттар – коомдук имарат үчүн, транспорт каражаттарын сервистик тейлөө имараттары үчүн – өндүрүштүк имараттарга каралгандай). Жер алдындагы резервуарларды муздатууга суунун жалпы чыгымын 15 л/с кем эмес кабыл алуу керек.

10.4. АМКСтин жайлары “Өрттү табуу жана аны өчүрүү автоматтык тутуму тарабынан корголуучу имараттардын, курулмалардын, жайлардын жана жабдуулардын тизмесине” ылайык өрт өчүрүүнүн автоматтык орнотмолору жана өрт жөнүндө белги берүүчү түзүлүштөр (сигнализациясы) менен жабдылууга тийиш. АМКСте адамдар үчүн күнү-түнү болгон АМКСтин кызматкерлери үчүн жайларды өрт жөнүндө белги берүүчү түзүлүштөр менен жабдылууну караштырбай коюуга жол берилет. ОМТКларды өз алдынча иштөөчү өрт өчүргүчтөр менен жабдуу сунушталат.

10.7 Эгерде калк отурукташкан пункттардан тышкары жайгашкан АМКСтерде жер алдындагы резервуарлар колдонулган болсо, жана сервистик тейлөө жайлары жок болсо, бул АМКСтерди тышкы өрткө каршы суу менен жабдууну караштырбай коюуга жол берилет.

Мындай АМКСтерде кошумча стационардык же көчмө өрт өчүргүчтөрү каралышы керек. Кошумча өрт өчүргүчтөрдүн тиби жана алардын саны аймактык түзүмдүк бөлүмдөр менен макулдашуу боюнча аныкталат.

А тиркемеси (милдеттүү)

Май куюучу пункттарына талаптар

Май куюучу пункттун технологиялык жабдууларынан жана курулмаларынан ал жайгашкан имаратка, курулмаларга жана тышкы орнотмолорго чейинки минималдуу аралыкты А 1 таблицасына ылайык колдонуу керек.

А1 т а б л и ц а с ы

метр менен

Имараттардын, курулмалардын жана тышкы орнотмолордун аталышы	Майүчүн жер алдындагы резервуарлар жана тазалоо курулмалары	Майүчүн жер үстүндөгү резервуарлар	Май куюучу колонкалар	Аянтча
1 Өндүрүштүк имараттар жана А, Б, Г категорияларындагы жайлар	30	30	30	30
2 В жана Д категорияларынын өндүрүштүк имараттары: - өрткө чыдамдуулуктун I, II, III даражадагы имараттары (дубалдардын жана жабуулардын тосуучу конструкцияларынын өрттү таркатпоонун нөлдүк чеги менен); - өрткө чыдамдуулуктун III, IIIa даражадагы имараттары; - өрткө чыдамдуулуктун III б, IV, IVa, V даражасындагы имараттары.	6 9 12	12 16 20	6 9 12	9 12 18
3 Администрациялык жана тиричилик имараттары	18	25	18	25

4 Ишкананын транспорт каражаттарын сактоо серелери жана ачык аянтчалары	6	12	6	9
5 Ички темир жол жолдорунун огуна чейин	10	15	10	15

А1 таблицасынын аягы

Имараттардын, курулмалардын жана тышкы орнотмолордун аталышы	Майүчүн жер алдындагы резервуарлар жана тазалоо курулмалары	Майүчүн жер үстүндөгү резервуарлар	Май куюучу колонкалар	Аянтча
6 Ишкананын автоунаа жолдорунун өтүү бөлүгүнүн четине чейин	5	9	5	9
Эскертүү эгерде май куюучу пункт тарапты караган имараттын дубалы текшиксиз, өрткө каршы болсо, .3-пункт боюнча аралыкты 50% чейин азайтууга жол берилет. Таблицада май куюучу пунктуна кирген жана ушул ченемдердин талаптарына жооп берген тазалоо курулмаларына чейин аралык келтирилген. Имараттардын тазалоо курулмаларына чейинки аралык алардын категориясына жараша аныкталат. 4-пункт боюнча аралык 10 бирдиктен ашык эмес санда жеңил жана мототранспорт сактоо аянтына чейин келтирилген. Бул санды 50 бирдикке чейин көбөйткөндө аталган аралык 30% чейин көбөйтүлүшү керек, ал эми 50 бирдиктен жогору -60% чейин болот. Башка транспорт каражаттары үчүн токтотмолорду уюштурууда аталган аралыкты 50% чейин көбөйтүү керек. А, Б, Г категорияларына кирген жайларды жана В менен Д категорияларын кирген имараттарды жайгаштырууда бул жайлардын дубалдарына (тосмолоруна) чейинки аралык 3 Ом. кем эмес колдонулушу керек. Эвакуациялык чыгуу жолу: 50 адам жана андан аз адамдын бир убакта болуусу үчүн арналган ишканалардын имараттарынан жана курулмаларынан жакынкы май куюучу пунктуна чейинки аралык АМКС жер үстүндөгү май жайгашкан жабдыктардан жана АЦ үчүн аянттан 12 м кем эмес аралыкта, ал эми 50 адамдан ашык болгон учурда – 15 м кем эмес аралыкта жайгашуусу керек. Май куюучу пункттун операторлор үчүн жайларын АЦ резервуарларынан керектөөчүлөргө майберүү жана аны толтуруу процессине бул жайдан визуалдык контролду камсыздоодо В же Д категорияларындагы башка милдеттеги имаратында жайгаштырууга жол берилет.				

Б тиркемеси
(милдеттүү)

Бир дубалдуу жер үстүндөгү резервуарларды колдонуу каралган суюк мотор май куюучу АМКСтерге бөтөнчө талаптар

Б.1. Ушул курулуш ченемдеринин талаптарын аткарган учурда, ошондой эле төмөндө келтирилген жоболорду эске алуу менен калк отурукташкан пункттардын жана ишканалардын аймагынан тышкары жайгашкан АМКСтерге гана жер үстүндө жайгашкан бир дубалдуу резервуарларды колдонууга жол берилет.

Б.2. Контейнердик АМКСтерди А жана Б типтерине бөлүштүрүү төмөнкү шарттарга жараша аткарылат:

А тиби–АМКСтин резервуарларынын жалпы сыйымдуулугу 20дан 60 м³ чейин; Б тиби – АМКСтин резервуарларынын жалпы сыйымдуулугу 20 м³ ашык эмес.

Модулдук АМКСтин резервуарларынын жалпы сыйымдуулугу төмөнкүнү түзүшү керек: А тиби үчүн – 40 дан 100 м³ чейин, Б тиби үчүн - 40 м³ ашык эмес.

Резервуарлардын бирдиктүү сыйымдуулугу 10 м³ жогору болбойт.

Б.3. Бир дубалдуу жер үстүндөгү резервуарлары бар АМКСтен башка объекттерге чейинки минималдуу аралык Б.1 таблицасына ылайык кабыл алынат.

Б.1 т а б л и ц а с ы

Ага чейинки аралык аныктала турган объекттин аталышы	АМКСтен аралык, м	
	А тиби	Б тиби
1 Өндүрүш жана кампа имараттары жана курулмалары, администрациялык-тиричилик имараттар жана өндүрүш уюмдарынын курулмалары (10- жана 11-саптарда көрсөтүлгөндөн тышкары)	30	30
2 Токой көчөттөрү менен токойчулук (токойлор): ийне жалбырактуу жана аралаш түрлөр ийне жалбырактуулар	50	40
	20	15
3 Ф1-Ф4 функционалдык өрт кооптуулугу класстарындагы имараттар жана курулмалар (1-сапта көрсөтүлгөндөрдөн тышкары)	100	50
4 Адамдар массалык түрдө жүргөн жерлер	100	100

Б.1 таблицасынын аягы

Ага чейинки аралык аныктала турган объекттин аталышы	АМКСтен аралык, м	
	А тиби	Б тиби
5. Автоунаалар үчүн менчик гараждар жана ачык токтотмолор	40	30
6 Соода күркөлөрү	50	50
7 Жалпы тармактагы автоунаа жолдору (өткөөл бөлүгүнүн чети):		
I, II жана III категориялар	25	20
IV жана V категориялар	15	12
8 Жалпы тармактагы темир жолдор (кырдалган топурактын таманына же оюктун кашына чейин)	30	30
9 Тазалоо канализациялык курулмалар жана АМКСке тиешеси жок сордургуч станциялар.	40	30
10 АН, БН, ГН категорияларын тышкы орнотмолору, 12.1.007 Мамстандарт боюнча кооптуулуктун I жана II класстарындагы радиоактивдүү жана зыяндуу заттар бар имараттар жана курулмалар	100	100
11 Электр өткөрүүчү чубалгылар, электр чордондору (анын ичинде трансформатордук чордондор)	100	100
12 Кампалар (имараттан тышкары): токой материалдары, чым, булалуу күйүүчү заттар, саман, куурай, ошондой эле ачык чым жаткан тилкелер.	50	35
Э с к е р т ү ү - ушул курулуш ченемдеринин 1-таблицасынын 3-эскертүүсү Б.1 таблицасына тиешелүү.		

Б.4. Отун/майды сактоочу контейнерлердин резервуарлары отундун/майдын авариялык агуусун топтоо үчүн ёмкостко орнотулушу керек. Көрсөтүлгөн ёмкосттун сыйымдуулугу майды сактоочу эң чоң контейнерлердин резервуарларынан кем эмес сыйымдуулукта болууга тийиш.

Б.5. Майдын авариялык агып чыгуусун топтоо үчүн жалпы ёмкостко бир нече резервуарларды орнотууда бул ёмкостту резервуарлар ортосунда жайгашкан тосмолор менен секцияларга бөлүү керек. Тосмолордун бийиктиги аталган ёмкосттун бортунун бийиктигинин жарымынан кем болбошу керек. Тосмолор күйбөй турган материалдардан аткарылууга тийиш. Ёмкосттор менен тосмолорду туташтыруу орундары жылчыксыз

болууга тийиш.

Б.6.Майды сактоо контейнерлери өрт өчүрүүнүн автоматтык орнотмолору менен жабдылууга тийиш.

В тиркемеси
(милдеттүү)

Суюк мотор май куюучу пунктка бөтөнчө талаптар

В.1 Суюк мотор май куюучу пункттун технологиялык жабдууларынан жана курулмаларынан ал жайгаша турган ишкананын имараттарына, курулмаларына жана тышкы орнотмолоруна чейинки минималдуу аралыкты В.1. таблицасына ылайык колдонуу керек.

В.2. Май куюучу пункттун операторлор жайын АЦ резервуарларынан керектөөчүлөргө майберүү жана аны толтуруу процессине бул жайдан визуалдык контролду камсыздоодо В же Д категорияларындагы башка милдеттеги имаратында жайгаштырууга жол берилет.

В.3. Эвакуациялык чыгуу жолу: 50 адам жана андан аз адамдын бир убакта болуусу үчүн арналган ишканалардын имараттарынан жана курулмаларынан жакынкы май куюучу пунктуна чейинки аралык АМКСтин жер үстүндөгү майжайгашкан жабдыктардан жана АЦ үчүн аянттан 12 м кем эмес аралыкта, ал эми 50 адамдан ашык болгон учурда – 15 м кем эмес аралыкта жайгашуусу керек

В.1 т а б л и ц а с ы

Имараттардын, курулмалардын жана тышкы орнотмолордун аталышы	Аралык, м			
	Майжана тазалоо курулмалары үчүн жер алдындагы резервуарлар	Майүчүн жер үстүндөгү резервуарлар	Майбөлүштүрүүчү колонкалар	АЦ үчүн аянтча
1 АН, БН, ГН категорияларын тышкы орнотмолору, А, Б, Г категориялардагы өндүрүштүк имараттар жана курулмалар; 2-4,8-класстардагы жана 19433 Мамстандарт боюнча 9.1 классчаларындагы кооптуу жүктөрдү ташуучу транспорт каражаттарын сактоо аянттары	30	30	30	30

В.1 таблицасынын уландысы

Имараттардын, курулмалардын жана тышкы орнотмолордун аталышы	Аралык, м			
	Майжана тазалоо курулмалары үчүн жер алдындагы резервуарлар	Майүчүн жер үстүндөгү резервуарлар	Майбөлүштүрүүчү колонкалар	АЦ үчүн аянтча
2 В жана Д категорияларындагы өндүрүш имараттары, В1-В4 жана Д категорияларындагы жайлар, ДН категориясындагы тышкы орнотмолор: С0 класснын өрткө чыдамдуулуктун III даражасындагы жана С0 жана С1 класстарынын отко чыдамдуулуктун I, II даражасындагы имараттар	6	12	6	9
С0 класснын өрткө чыдамдуулуктун жана С0 класснын отко чыдамдуулуктун IV даражасындагы, отко чыдамдуулуктун IV, V даражасындагы имарат жана ДН категориясындагы тышкы орнотмолор	9 12	16 20	9 12	12 18
3 Администрациялык жана тиричилик имараттары	18	25	18	25
4 Транспорт каражаттарын сактоо үчүн ачык аянтчалар жана серелер	6	12	6	9

В.Таблицасынын аягы

Имараттардын, курулмалардын жана тышкы орнотмолордун аталышы	Аралык, м			
	Майжана тазалоо курулмалары үчүн жер алдындагы резервуарлар	Майүчүн жер үстүндөгү резервуарлар	Майбөлүштүрүүчү колонкалар	АЦ үчүн аянтча
5 Ишкананын ички темир жол жолдорунун огуна чейин	10	15	10	15
6 Ишкананын автоунаа жолдорунун өткөөл бөлүгүнүн четине чейин	5	9	5	9
7 12.1.007 Мамстандарт боюнча кооптуулуктун I жана II класттарынын радиоактивдүү жана зыяндуу заттары бар имараттар жана курулмалар; 1, 5 -7 класстардагы жана 19433 Мамстандарт боюнча 9.2 классындагы кооптуу жүктөрдү ташуу үчүн транспорт каражаттарын сактоо аянттары	100	100	100	100
Эскертүүлөр 1 2-сапта көрсөтүлгөн имаратка чейинки аралык ченемдештирилбейт, эгерде май куюучу пункт тарапка караган имараттын дубалы өрткө туруктуу боло турган болсо, жана тешиктери жок болгон болсо, 3-сапта көрсөтүлгөн аралыкты 50% чейин азайтууга жол берилет. 2 Таблицада май куюучу пунктка тиешелүү болгон жана ушул курулуш ченемдеринин талаптарына жооп берген тазалоо курулмаларына чейинки аралык келтирилген. Ишкананын тазалоо курулмаларына чейинки аралык алардын категориясына жараша аныкталат. 3 4-сапта көрсөтүлгөн аралык 10 бирдиктен ашпаган санда жеңил жана мототранспортту сактоо аянтына чейин келтирилген. Бул санды 50 бирдикке чейин көбөйткөн учурда аталган аралык 30% көбөйтүлүшү керек, ал эми 50 бирдик болгондо – 60% чейин. Башка транспорт каражаттары үчүн токтотмолорду уюштурууда аралыкты 50% чейин көбөйтүү керек. 4 Май куюучу пунктка тиешелүү болбогон В жана Д категорияларындагы имараттарда А, Б, Г категорияларындагы жайларды жайгаштырганда, бул жайлардын дубалдарына (тосмолоруна) чейинки аралык 30 м. кем эмес кабыл алынууга тийиш.				

Г тиркемеси
(милдеттүү)

Автоунааларга суюк мотор май куюучу көчмө станцияларга бөтөнчө талаптар

Г.1. Автоунааларга май куюучу көчмө станциялар (АСМОМККС) талаа шартында, ошондой эле стационардык АМКСтин аймагында, АМКСте ремонт иштери жүрүп жаткан учурда, резервуарларды тазалоодо жана башка себептерде автомобилдерге жана башка техникага майкуюу үчүн колдонулат. АСМОМККСсти шаарларда, райондук борборлордо, калк отурукташкан пункттарда жана ишканаларда колдонууга тыюу салынат.

Калк отурукташкан пункттардын чегинде АСМОМККСсти жайгаштырууга салттуу АМКСтин аймагында ал жерде өрт иштери менен байланышпаган, ушул АМКСтин жабдыктарын колдонуп майтолтуруп, берүүнү камсыздаган ремонт жана регламенттик иштер жүрүп жаткан мезгилде гана жайгаштырууга уруксат берилет.

Салттуу АМКСтин аймагында АСМОМККС жайгашкан учурда сервистик тейлөө имараттарын колдонууга жол берилбейт.

АМКСтин башка типтери менен жетишсиз камсыздалган райондордо АСМОМККСсти ушул максатка атайын жабдылган аянтчаларда орнотуу абзел.

Г.2. Жер үстүндөгү резервуарлары бар АМКСтерге АСМОМККС аянтчаларынын жайгаштырылуучу орду ушул курулуш ченемдерине коюган талаптарга жана төмөнкү кошумча жоболорго ылайык келиши керек:

- салттуу АМКСтердин аймагында АСМОМККСтер өткөөлдөрдүн бириндеги май куюучу жердин жанында карама-каршы өткөөлдөн транспорт каражаттарынын майкуюуга коопсуз өтүүсү мүмкүн болгондой кылып жайгаштырылышы керек. Мында АСМОМККСтердин алдында жана артында убактылуу тосмолорду орнотуу керек;

- АСМОМККСсти орнотуу үчүн аянтты АСМОМККСтин узунунан кеткен тарабынан гана транспорт каражаттарынын бир тараптуу өтүү мүмкүнчүлүгүнө жараша тандоо керек;

- АСМОМККСтен жаан канализациясынын кабыл алуу кудуктарына чейинки аралык 10 м кем болбоого тийиш;

- АСМОМККСсти орнотуу үчүн аянтча жана ага өтүүчү жолдор грунтка майды өткөрбөгөн катуу жабууга ээ болушу керек;

АСМОМККСсти орнотуу үчүн аянттар Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелде № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери» ылайык АСМОМККСтин жердетүүсүн улаштыруучу жабдыктары менен жабдылууга тийиш.

Г.3. Калк отурукташкан пункттардын аймагында колдонуу үчүн арналган АСМОМККСтин резервуарларынын (камераларынын) айрым ёмкосту 10 м³ жогору болбошу керек, ошондой эле калк отурукташкан пункттардан тышкары колдонуу үчүн арналган АСМОМККСтер 20 м³ жогору болбошу керек.

Г.4. Автоунааларга отун\май куюучу станцияларды АСМОМККС катары колдонууга тыюу салынат.

Г.5. АСМОМККСтин технологиялык тутуму резервуарлары жер үстүндө жайгашкан АМКСтин технологиялык тутумуна коюлган талаптарга

жооп бериши керек, мында:

- бир дубалдуу жана бир дубалдуу жабуусу бар эки дубалдуу резервуарларды колдонууга жол берилбейт;

- АСМОМККСтин резервуарынын дубал ортосундагы мейкиндигинин герметикалуулугуна үзгүлтүксүз автоматтык контролдоо тутуму АСМОМККС кыймылда болгон учуруда (боло турган вибрацияны эске алуу менен), ошондой эле АСМОМККС токтогондо өзүнүн ишке жөндөмдүүлүгүн сактоону камсыздашы керек;

- АСМОМККСтин резервуарларынын ашыкча толуп кетүүсүн болтурбоо тутумунун элементтерин кайталабай коюуга уруксат берилет;

- АСМОМККСтин резервуарларынын коргоочу мембраналары АСМОМККСтин көңтөрүлүшү мүмкүн болгон учурда чыгаруучу кесилиш аянтын механикалык жабыркоолордон сактоону камсыздашы керек.

АСМОМККСтин резервуарларынын коргоочу мембраналарынын ордуна коргоочу клапандар менен жабдууга жол берилбейт;

- АСМОМККС орнотулган жерде транспорт каражаттары үчүн өткөөлдөрдүн деңгээлинен аныкталган АСМОМККСтин резервуарынын деаэрация линиясынын трубопроводунун жогорку кесигинин бийиктиги 2,5м кем эмес болууга тийиш;

- дем алуу клапаны аны курчап турган мейкиндикти желдетүүнү камсыздап, АСМОМККСтин резервуарларынын үстүнө орнотулушу керек. Дем алуу клапандарынын конструкциясы ал аркылуу АСМОМККС көңтөрүлгөн учурда отундун/майдын суюк фазасы чыгып кетүүсүн болтурбоону камсыздашы керек.

Г.6. Ар бир ОМТК алдында жалпы трубопроводдун кулптоочу арматурасы бар болгон шартта, жалпы трубопроводду бир нече ОМТК үчүн АСМОМККС резервуарларынан бензинди же дизель отун/майын куюу үчүн колдонууга жол берилет.

Г.7. АСМОМККСтин ички резервуары АСМОМККС кыймылдган учурда толкунду пайда кылбаган түзүлүштөр менен жабдылыш керек.

Г.8. АСМОМККСтин резервуарларына келген бардык трубопроводдор жогорку ажыратуу менен гана аткарылышы керек. Резервуарга (патрубкаларды бириктирүү, карап чыгуу терезелерди, штуцрлерди) оюп орнотуу орундары резервуарды номиналдык толтурууда отундун/майдын деңгээлинен жогору жайгашуусу керек.

Г.9. АСМОМККСтин конструкциясы АСМОМККСтин резервуары толгондон кийин суюк майтолтуруу трубопроводун толугу менен бошотууга мүмкүндүгүн камсыздоого тийиш. Толтуруу трубопроводунда анын резервуарга улаштырылган жеринде өрткө бөгөт орнотулушу керек. Аталган трубопровод май куюучу муфтанын (эгерде акыркысы бириктирүүнү ажыратууда өзү жабылбаса) жаныда жана цистернанын үстүндө орнотулган кулптоочу арматура менен жабдылышы керек.

Г.10. ОМТКлар АСМОМККСтин резервуарынын арткы торец бөлүгүндө (түбүндө) жайгашкан технологиялык отсекте орнотулушу керек. Технологиялык отсек отундун/май агындысын топтоо үчүн поддон менен

жабдылышы керек.

Г.11. ОМТКлардын электр азыктандыруусу же көз карандысыз булактан (отун/майды сактоо үчүн резервуарлары жер алдында жайгаштырылган АМКСтин аймагында АСМОМККСтин орнотууда), же электр генераторунан, же АСМОМККСтин аккумуляторлорунан жүргүзүлүүгө тийиш.

Технологиялык отсектен жана дем алуу клапанынан мотор отсегине, базалык автомобилдин чыгаруучу түтүгүнө, электр генераторуна жана аккумуляторуна чейинки аралык 3 м кем болбоого тийиш.

Электр азыктандыргыч кабелдердин жана сигналдык кабелдердин улаштыруучу разъемдору алардын кокусунан ажырап кетүүсүн болтурбаган механикалык бекемдөөгө ээ болушу керек. Берүү линиясынын сордургучтарынын электр азыктандыргычтарын өчүрүү технологиялык отсектен жана АСМОМККСтин айдоочусунун кабинасынан камсыздалышы керек.

Г.12. Берүү линияларында толтуруу трубопроводунун төмөнкү кесилишинен 0,05 м кем эмес жогору болгон аралыкта резервуарга катуу орнотулган жүктөөчү сордургучтардын каралышы сунушталат.

Эгерде майды бөлүп берүү линияларынын сордургучтарын орнотуу АСМОМККСтин технологиялык отсегинде каралган болсо, же жүктөө сордургучтарынын конструкциясы сифон принциби боюнча бул линиядагы трубопровод аркылуу отундун/майдын келүүсүн токтотууну камсыздабаса, аталган трубопроводду кайтма клапан менен жабдуу керек, анда сордургучтарды өчүрүүдө отундун/майдын кайра артка агуусуна тоскоолдук кылышы керек жана ушул трубопроводдо басым же суюлгандык, берүү линиясындагы сордургуч пайда кылган басымга же суюлууга дал келгенде гана ачылыш керек. Кайтма клапан же резервуардын ичинде же майды берүүчү трубопроводдун жогорку чекитинде орнотулушу керек. Резервуар үстүндө (резервуарга берүү линиясынын трубопроводун улаштыруу жеринде) кулптоочу арматурасы орнотулушу керек.

Керектөөчүлөргө отун/майды өз алдынча агын менен берүүгө тыюу салынат.

Г.13. АСМОМККСтин жабдыктарынын аткарылышында АСМОМККСтин технологиялык тутумуна тиешелүү документтердин талаптарына ылайык резервуарды жана трубопроводдорду герметикалуулука мезгилдүү гидравликалык же пневматикалык (инерттик газ менен) сыноолордон өткөрүү мүмкүнчүлүгү, ошондой эле резервуарларды жабык ыкма менен сакталган отундун/майдын калдыктарынан өрткө, жарылууга коопсуз тазалоо, аларды ремонтко даярдоодо газсыздандыруу жана желдетүү мүмкүнчүлүгү каралышы керек.

Г.14. АСМОМККСтин конструкциялык аткарылышы же аны орнотуу ыкмасы АСМОМККСтин аянтчасынын аймагында ага транспорт каражаттары урулганда анын жабыркашын болтурбоого тийиш.

Г.15. АСМОМККСтин базалык автомобиленин шассиси ГОСТ Р 50913 талаптарына жооп бериши керек.

Д тиркемеси
(милдеттүү)

Газ мотор отун/майы бар май куюучу пунктуна бөтөнчө талаптар

Д.1. Көп майлуу АМКСтин өз алдынча тилкесинин талаптарына жооп берген көп майлуу АМКС, АГТКС, ошондой эле АОМККС жана АГКС курулмаларынан ал жайгашкан автотранспорттук ишкананын (өндүрүштүк ишкананын автотранспорттук участогу) имараттарына, курулмаларына жана тышкы орнотмолоруна чейинки минималдуу аралык Д.1. таблицасына ылайык колдонулуусу керек.

Д.1 т а б л и ц а с ы

Өндүрүш ишканасынын автотранспорттук тилкесинде же автотранспорт ишканасында имараттардын, курулмалардын жана тышкы орнотмолордун аталышы	АМКСтин технологиялык тутумунун жабдуулары бар имаратка чейинки м. аралык, төмөндөгү отун\майлар бар болсо		АМКСтин технологиялык тутумунун тышкы орнотмолору бар имаратка чейинки м. аралык төмөндөгү отун\майлар бар болсо		Май куюучу колонкага чейинки аралык, төмөндөгү отун\майлар бар болсо		СКСГ АЦ жана СЖГ АЦ үчүн аянтка чейинки аралык
	СКС Г	КЖГ	СКС Г жана СЖГ	КЖГ	СКС Г	КЖГ	
1 А, Б жана Г категорияларындагы өндүрүш имараттары жана жайлары. 19433 Мамстандарт боюнча 2, 4, 8-класстардагы жана 9.1.классчасындагы кооптуу жүктөрдү ташууга арналган транспорт каражаттарын сактоо үчүн аянттар АН, БН, ВН, ГН категорияларындагы тышкы орнотмолору	40	30	40	30	40	30	40

Д.1 таблицасынын уландысы

Өндүрүш ишканасынын автотранспорттук тилкесинде же автотранспорт ишканасында имараттардын, курулмалардын жана тышкы орнотмолордун аталышы	АМКСтин технологиялык тутумунун жабдуулары бар имаратка чейинки м. аралык, төмөндөгү отун\майлар бар болсо		АМКСтин технологиялык тутумунун тышкы орнотмолору бар имаратка чейинки м. аралык төмөндөгү отун\майлар бар болсо		Май куюучу колонкага чейинки аралык, төмөндөгү отун\майлар бар болсо		СКСГ АЦ жана СЖГ АЦ үчүн аянтка чейинк и аралык
	СКС Г	КЖГ	СКС Г жана СЖГ	КЖГ	СКС Г	КЖГ	
2 В жана Д категорияларындагы өндүрүш имараттары, В1 - В4 жана Д категорияларындагы жайлар, ДН категориясындагы тышкы орнотмолору:	25	10	25	15	25	15	25
С0 жана С1 класстарынын өрткө чыдамдуулуктун I, II даражасындагы жана С0 классындагы өрткө чыдамдуулуктун III даражасындагы имараты	30	15	30	20	30	20	30
	35	20	35	25	35	25	35
С0 жана С1 классындагы өрткө чыдамдуулуктун IV даражасындагы жана III даражасындагы имараттар;							
өрткө чыдамдуулуктун IV, V даражасындагы имараттар жана ДН категориясындагы тышкы орнотмолор							
3 Администрациялык жана тиричилик имараттары	35	20	35	25	35	25	35
4. Транспорт каражаттарын сактоо үчүн ачык аянтчалар жана серелер	20	10	20	15	20	15	20
5 Ишкананын автоунаа жолдорунун өткөөл бөлүгүнүн четине чейин	15	10	20	15	15	10	20

Д.1 таблицасынын аягы

Өндүрүш ишканасынын автотранспорттук тилкесинде же автотранспорт ишканасында имараттардын, курулмалардын жана тышкы орнотмолордун аталышы	АМКСтин технологиялык тутумунун жабдуулары бар имаратка чейинки м. аралык, төмөндөгү отун\майлар бар болсо		АМКСтин технологиялык тутумунун тышкы орнотмолору бар имаратка чейинки м. аралык төмөндөгү отун\майлар бар болсо		Май куюучу колонкага чейинки аралык, төмөндөгү отун\майлар бар болсо		СКСГ АЦ жана СЖГ АЦ үчүн аянтка чейинк и аралык
	СКС Г	КЖГ	СКС Г жана СЖГ	КЖГ	СКС Г	КЖГ	
6 19433 Мамстандарт боюнча 1,5 – 7 класстардагы жана 9.2-класстагы кооптуу жүктөрдү ташууга арналган транспорт каражаттарын сактоо үчүн аянттар	100	100	100	100	100	100	100
Э с к е р т ү ү 1 Көп майлуу АМКСтин технологиялык тутумуна тиешелүү суюк мотор майы үчүн жабдыктардан имаратка, курулмаларга жана ал жайгашкан автотранспорт ишканасынын тышкы орнотмолоруна (өндүрүштүк ишкананын автотранспорттук тилкеси) чейинки аралыкты ушул курулуш ченемдеринин В.1 таблицасына ылайык кабыл алуу керек. 2 Эгерде авария болгон учурда жаратылыш газынын чыгуусун болтурбоону жана ушул жабдыктын физикалык бузулусунда сыныктардын горизонталдуу багытта корголуучу объект тарапка ушул курулуш ченемдеринин 8.2 п. боюнча (жер алдындагы же жерге терең жайгашкан, ушул курулуш ченемдеринин талаптарына жооп берген коргоочу экрандарды орнотуу) чачырап учуусун болтурбоону камсыздаса, 2,3- жана 5-саптарда көрсөтүлгөн КЖГсы бар технологиялык жабдыктардан 50%га чейин аралыкты кыскартууга жол берилет. 3 Эгерде жол менен ушул май куюучу колонка тиешелүү болгон жердин ортосунда ушул курулуш ченемдеринин талаптарына жооп берген коргоо экраны орнотулса, КЖГнын таркатуучу колонкасынан ишкананын автоунаа жолуна чейинки аралыкты (ток өткөргүчтөрдүн аба чубалгылары бар электрлештирилген транспорт үчүн жолдордон тышкары) 50%дан көп эмес аралыкка кыскартууга жол берилет. 4 СКСГ бууларын, СЖГ жана КЖГ бууларын чыгаруу түтүктөрүнөн ишкананын имаратына жана курулмаларына чейинки минималдуу аралык ушул курулуш ченемдеринин талаптарына ылайык эсеп менен аныкталат.							

Д.2 Өндүрүштүк ишкананын автотранспорттук тилкесинен май куюучу пункт катары колдонулган көп майлуу АМКС жана АГКС (бир тараптуу резервуарлары бар АГКСтерден тышкары) өз алдынча тилкенин талаптарына жооп берген көп майлуу АМКС, АОМКССтен бул ишкананын аталган автотранспорттук тилкесине тиешеси жок имараттарга, курулмаларга жана тышкы орнотмолорго чейинки аралыкты ушул курулуш

ченемдеринин 5-таблицасына ылайык аныктоо керек.

Д.3 Эгерде АГКСтин технологиялык тутумунун конструкциясында аларга алып келген жана алардан буруп кеткен СКСТнын жана анын бууларынын трубопроводдорунда кулптоочу арматуранын биринчи резервуарын аралыктан жабуу, ошондой эле аталган трубопроводдордун жер үстүндөгү тилкелеринен СКСТнын ашыкча бууларынын басымын чыгаруучу түтүктөргө авариялык чыгаруу каралса, жер алдындагы бир дубалдуу резервуарлары бар АГКСтен автотранспорт ишканаларынын имараттарына жана курулмаларына же АГКС май куюучу пункт катары эксплуатацияланган өндүрүш ишканасынын автотранспорт тилкесине чейинки минималдуу аралыкты Д.1 таблицасына ылайык кабыл алууга уруксат берилет.

Бир дубалдуу резервуарлары бар башка АГКСТерден АГКС май куюучу пункт катары эксплуатацияланган автотранспорт ишканасынын (өндүрүш ишканасынын автотранспорттук тилкесинин) имараттарына, курулмаларына жана тышкы орнотмолоруна чейинки минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин Е тиркемесине ылайык кабыл алуу керек.

Д.4. Каптоочтогу СЖГ резервуарлары бар АОМККСтен АОМККС май куюучу пункт катары эксплуатацияланган өндүрүш имараттын автотранспорт тилкесине же автотранспорт ишканасынын имаратына жана курулмаларына чейинки минималдуу аралыкты Д.1 таблицасынын 1-5-саптарында регламенттештирилген Д.1 СЖГ АЦ үчүн аталган резервуарлардан жана аянттан аралыктарды көбөйтүү шартына ылайык 30% га кабыл алуу керек.

Каптоочтогу СЖГ резервуарлары бар АОМККСтен АОМККС май куюучу пункт катары эксплуатацияланган өндүрүш имараттын автотранспорт тилкесинен аталган автотранспорттук ишканага тиешеси жок ушул ишкананын имараттарына, курулмаларына жана тышкы орнотмолоруна чейинки минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин Ж тиркемесине ылайык аныктоо керек.

Е тиркемеси
(милдеттүү)

СКСГ сактоочу бир дубалдуу резервуарлары бар АГКСке бөтөнчө талаптар

Е.1. Бир дубалдуу резервуарлары бар АГКСке соода залысыз тиешелүү товарлар дүкөнүнөн тышкары айдоочуларды, жүргүнчүлөрдү жана алардын транспорттук каражаттарын сервистик тейлөө имаратын жана курулмасын жайгаштырууга жол берилбейт.

АМКСтин аймагындагы май куюучу жерлерде АМКСтин кызматкерлери эмес адамдарга жана транспорт каражаттарынын айдоочуларына жүрүүгө уруксат берилбейт. Жүргүнчүлөрдү түшүрүү жана отургузуу аянтчалары, ошондой эле тирөөч аянтчаларын АМКСтин аймагынан тышкары жайгаштыруу керек.

Е.2. Бир дубалдуу резервуарлары бар АГКСтин имараты С0 же С1 классындагы өрткө чыдамдуулуктун I же II даражасында болушу керек.

Е.3. Бир дубалдуу резервуарлары бар АГКСтен ага тиешеси жок объекттерге, ошондой эле ал май куюучу пункт катары эксплуатацияланган ишкананын имараттарына жана курулмаларына чейинки минималдуу аралык Е.1. таблицасы боюнча кабыл алынат.

Е.1 т а б л и ц а с ы

Ага чейин аралык аныктала турган объекттин аталышы	АГКСтин технологиялык тутумунун жабдыктарынан, бул жабдыктары бар имараттардан жана курулмалардан аралык, м.	
	Жер алдындагы СКСГ резервуарлары бар	Жер үстүндөгү СКСГ резервуарлары бар
1. Өндүрүш жана кампа имараттары жана курулмалары, администрациялык-тиричилик имараттар жана өнөр жай уюмдарынын курулмалары (9-жана 11-саптарда көрсөтүлгөндөрдөн тышкары)	80	100
2. Токойчулук (токойлор) токой көчөттөрү менен:		

Е.1 таблицасынын аягы

Ага чейин аралык аныктала турган объектин аталышы	АГКСтин технологиялык тутумунун жабдыктарынан, бул жабдыктары бар имараттардан жана курулмалардан аралык, м.	
	Жер алдындагы СКСГ резервуарлары бар	Жер үстүндөгү СКСГ резервуарлары бар
Ийне жалбырактуу жана аралаш түрлөр	60	100
Жалбырактуу түрлөр	40	60
3. Ф1 - Ф4 функционалдык өрт коопсуздугу классындагы имараттар жана курулмалар (1- сапта көрсөтүлгөндөрдөн тышкары)	100	300
4. Адамдар массалык түрдө жүргөн жерлер	100	300
5. Автоунаалар үчүн жеке гараждар жана ачык токтотмолор	50	100
6. Жалпы тармактагы автоунаа жолдору (өткөөл бөлүгүнүн чети): I, II жана III категориялар IV жана V категориялар Электрлештирилген шаардык транспорт каттамдары (байланыш тармагына чейин)	50 30 50	100 60 100
7. Жалпы тармактагы темир жолдор (кырдалган топурактын таманына же оюктун кашына чейин)	80	100

Е.1 таблицасынын аягы

Ага чейин аралык аныктала турган объекттин аталышы	АГКСтин технологиялык тутумунун жабдыктарынан, бул жабдыктары бар имараттардан жана курулмалардан аралык, м.	
	Жер алдындагы СКСГ резервуарлары бар	Жер үстүндөгү СКСГ резервуарлары бар
8. АМКСке тиешеси жок тазалоочу канализациялык курулмалар жана сордуруучу станциялар	100	100
9. 12.1.007 Мамстандарт боюнча кооптуулуктун I жана II класстарындагы радиоактивдүү жана зыяндуу заттары бар АН, БН, ГН категорияларындагы тышкы орнотмолор, имараттар жана курулмалар	100	100
10. Электр өткөрүүчү чубалгылар, электр чордондору (анын ичинде трансформатордук чордондор)	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелде № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери»; ылайык	
11. Токой материалдарынын кампалары (имараттан тышкары), чым, булалуу күйүүчү заттар, саман, куурай, ошондой эле ачык жаткан чым тилкелери	50	100

Е.4. Бир дубалдуу жер алдындагы резервуарлары бар АГКСтин имараттары менен курулмаларынын ортосундагы минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин 6-таблицасы боюнча кабыл алуу керек.

СКСГ сактоочу жер үстүндөгү резервуарларга чейинки минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин 6-таблицасында көрсөтүлгөн аралыкка салыштырмалуу 50% көбөйтүү керек.

Мында жер үстүндөгү резервуарлар ортосундагы аралык 20 м кем эмес болууга тийиш.

Е.5. СКСГ сактоочу резервуарларга трубопроводдорду, штуцерлерди жана патрубкарды киргизүү резервуарларды толтуруунун номиналдуу деңгээлинен жогору жайгашкан жерлерде жүргүзүлүшү керек.

Эгерде аталган киргизүүлөр төмөндөгү:

- аталган трубопроводдордо газ авариялык чыгым болгондо СКСГнын резервуардан чыгуусуна автоматтык бөгөт коюучу түзүлүш;

- трубопроводдордун коопсуз жабылышын камсыздаган түзүлүш;
- аларды иштетпей коюуга жөндөмдүү, механикалык жабыркоодон жана жалындын таасиринен корголгон түзүлүш;
- ушул курулуш ченемдеринин 8.24-пунктунун талаптарына жооп берген түзүлүштөр менен жабдылса, трубопроводдорду киргизүүнү резервуарларды толтуруунун номиналдуу деңгээлинен төмөн жайгаштырууга жол берилет.

Е.6. Айдоочулардын жүрүүсү каралган АГКСтин аймагынан өткөн СКСГ жана анын буулары бар трубопроводдорду мерчемделген аянтчанын деңгээлинен жогору жайгаштырууга жана бир дубалдуу кылып жасоого аталган трубопроводдорду жылуулук обочолонтуу менен коргоодо, мындай трубопроводдорду желдетүү шарттарын камсыздаган учурда, алардын транспорт каражаттарынан жабыркашын жокко чыгарган шартта жол берилет.

Е.7. Селитебдик аймактын чектеринде жайгашкан АГКСтин резервуарларынын максималдуу сыйымдуулугу 100 м^3 жогору болбошу керек, ал эми бир резервуардын сыйымдуулугу - 50 м^3 жогору болбоого тийиш. Резервуарларды жер алдында орнотууну караштыруу керек.

Техника-экономикалык максаттуулукта резервуарларды жер үстүнө орнотууга жол берилет. Мында резервуарлардын жалпы сыйымдуулугу 50 м^3 жогору болбоого тийиш.

Калк отурукташкан пункттардын аймагынан тышкары жайгашкан АГКСте СКСГны сактоочу жер алдындагы резервуарларынын жалпы жана бирдик сыйымдуулугун 2 эседен ашык эмес көбөйтүүгө жол берилет.

Е.8 АГКСте төмөндөгүлөрдүн каралбашына жол берилет:

- ушул курулуш ченемдеринин 8.18, 8.32 жана 8.33- пункттары боюнча талаптарды аткаруу;
- ушул курулуш ченемдеринин 8.22 пункту боюнча майменен резервуарларды толтуруу мүмкүнчүлүгүн автоматтык түрдө болтурбоо;
- ушул курулуш ченемдеринин 8.26 пункту боюнча СКСГдан эки тарабынан тең кесилген жер үстүндөгү трубопроводдорду аралыктан жана автоматтык түрдө бошотуу;
- ушул курулуш ченемдеринин 8.40 пункту боюнча АЦ үчүн аянтта жана май куюучу жерлерде жарылууга чейинки кооптуу концентрациялардын датчиктери;
- 8.42-пункту боюнча өрттүн таасиринен СКСГ бууларын чыгаруучу түтүктөрүн коргоо;
- ушул курулуш ченемдеринин 8.50 пункту боюнча СКСГсы бар технологиялык жабдуулардын сугаруучу стационардык тутуму;
- жогорку басымдагы өрткө каршы суу түтүгү.

Е.9. Тышкы өрт өчүрүүгө жана муздатууга суу берүүнү ушул курулуш ченемдеринин 8.52. пункту боюнча өчүрүү жана муздатуу интенсивдүүлүгүнө жана убактысына жараша эсеп менен аныкталган, АГКСтен 200м ашык эмес аралыкта жайгашкан өрткө каршы көлмөлөрдөн же резервуарлардан көчмө өрт техникасы менен 200 м^3 ашык эмес сыйымдуулукта жүргүзүүгө жол берилет.

Ж тиркемеси
(милдеттүү)

Ж.1- т а б л и ц а с ы

Ага чейин аралык аныктала турган объекттин аталышы	СЖГ сактоочу резервуарлардан жана АККСтеги СЖГ АЦ үчүн

	аянтчадан аралык, м.
1 Өндүрүш жана кампа имараттары жана курулмалары, администрациялык-тиричилик имараттар жана өндүрүш ишканалардын курулмалары (9- жана 11-саптарда көрсөтүлгөндөрдөн тышкары)	50
2 Токой көчөттөрү менен токойчулук (токойлор): ийне жалбырактуу жана аралаш түрлөр жалбырактуу түрлөр	60 40
3 Ф1 - Ф4 функционалдык өрт коопсуздугу классындагы имараттар жана курулмалар (1-сапта көрсөтүлгөндөрдөн тышкары)	80
4 Адамдар массалык түрдө жүргөн жерлер	80
5 Автоунаалар үчүн менчик гараждар жана үстү ачык токтотмолор	50
6 Жалпы тармактагы автоунаа жолдору (өткөөл бөлүгүнүн чети): I, II жана III категориялар IV жана V категориялар Электрлештирилген шаардык транспорт каттамдары (байланыш тармагына чейин)	50 30 50
7. Жалпы тармактагы темир жолдор (кырдалган топурактын таманына же оюктун кашына чейин)	50
8. АМКСке тиешеси жок тазалоочу канализациялык курулмалар жана сордуруучу станциялар	80

Ж.1- таблицасынын аягы

Ага чейин аралык аныктала турган объекттин аталышы	СЖГ сактоочу резервуарлардан жана АККСтеги СЖГ АЦ үчүн аянтчадан аралык, м.
9 12.1.007 Мамстандарт боюнча кооптуулуктун I жана II класстарындагы радиоактивдүү жана зыяндуу заттары бар	100

АН, БН, ГН категорияларындагы тышкы орнотмолор, имараттар жана курулмалар	
10 Электр өткөрүүчү чубалгылар, электр чордондору (анын ичинде трансформатордук чордондор)	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-ж. 11-апрелде № 198 токтому менен бекитилген «Кооптуу жүктөрдү автоунаа менен ташуу эрежелери»; ылайык
11 Токой материалдарынын кампалары (имарттан тышкары), чым, булалуу күйүүчү заттар, саман, куурай, ошондой эле чым ачык жаткан тилкелер	50
Эскертүү 1 СЖГнын калган тышкы орнотмолорунан, КЖГ жабдыктарынан жана бөлүштүрүүчү колонкалардан Ж. 1 таблицасынын аталышында көрсөтүлгөн объекттерге чейинки аралыкты ушул курулуш ченемдеринин 5-таблицасы боюнча кабыл алуу керек. 2 Эки кабаттуу резервуарларга коюлган талаптарга жооп берген транспорттук ёмкосту бар (идиш) СЖГ АЦ үчүн аянтчадан аралык, ушул курулуш ченемдеринин 5-таблицасы боюнча кабыл алуу керек. 3 СЖГ сактоо резервуарларынан аралыкты аларды тоскон жерден аныктоо керек.	

Ж.4. Каптоочтогу СЖГ резервуарлары бар АОМККСтин имаратары жана курулмалары ортосундагы минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин 6-таблицасы боюнча кабыл алуу керек. Мынды СЖГ сактоочу резервуарларга чейинки минималдуу аралыкты ушул курулуш ченемдеринин 6-таблицасында көрсөтүлгөн аралык менен салыштырмалуу 50% көбөйтүп, аталган резервуарлардын тосмолорунан аныкташ керек.

Каптоочтогу СЖГ резервуарлардын ортосундагы аралык (диаметри) эң чоң резервуардан эки диаметрден кем эмес болууга тийиш.

Ж.5. Каптоочтогу ар бир СЖГ резервуары СКСГ сактоочу жер бетиндеги (жер үстүндөгү) резервуарлардын тосмолоруна ченемдик документтердин талаптарына жооп берген жабык тосмодо орнотулушу керек.

Мында төмөндөгүлөр камсыздалышы керек:

- СЖГнын таасири шартында жабык тосмонун функционалдык милдетин сактаган материалдарды колдонуу;
- өз алдынча агуу аркылуу жабык тосмо көлөмүнөн атмосфералык жаан-чачын сарыктыруучу (дренажынын) орнотулушуна жол бербөө;
- бүтөлгөн тосмо ичинде СЖГ резервуарына тиешеси жок жабдууларды орнотпоого;

- резервуардын жабык тосмосунун чегинде жайгашкан кулптоочу арматура аркылуу анын бууларын жана ага алып барган СЖГ трубопроводдорун жана ага алып барган резервуардын биринчи кулптоочу арматурасына аралыктан бөгөт коюуну камсыздоо (оператор отурган же башка коопсуз жерден);

- иштеген учура АМКСтин операторуна сигналды автоматтык түрдө берүүнү жана СЖГ резервуарын толтуруу операциясын автоматтык түрдө токтотууну камсыздаган ушул курулуш ченемдеринин 8.40 пунктунун талаптарына ылайык жарылууга чейинки кооптуу концентрациялардын сигнализаторлорун жабык тосмо ичинде орнотуу;

- оператордук АМКСнан СЖГ резервуарын толтуруу жана сактоо операцияларын жүргүзүүгө визуалдык контролду камсыздоо (видеобайкоо аркылуу жол берилет).

Ж.6. АОМККСтин аймагында айдоочулардын болуусу каралса, ал аймакта СЖГ трубопроводдорун төшөөгө жол берилбейт.

Ж.7. Каптоочтогу СЖГ резервуарлары бар АОМККСте төмөндөгүлөрдү караштырбоого уруксат берилет:

ушул курулуш ченемдеринин 8.32 пункту боюнча талаптарды аткаруу;

ушул курулуш ченемдеринин 8.42 пункту боюнча өрттүн таасиринен СЖГ бууларын чыгаруучу түтүктөрүн коргоо;

ушул курулуш ченемдеринин 8.50 пункту боюнча СЖГнын технологиялык жабдуусунун стационардык сугаруу тутуму (СЖГ сактоочу резервуарлардан тышкары);

жогорку басымдагы өрткө каршы суу түтүгү (СЖГ сактоочу резервуарлары бар АОМККСтен тышкары).

Ж.8. Тышкы өрттү өчүрүүгө жаан муздатууга сууну берүү өрткө каршы көлмөлөрдөн же ушул курулуш ченемдеринин 8.52 пункту боюнча өрттү өчүрүү жана муздатуу убактысынын интенсивдүүлүгүнө жараша эсеп менен аныкталган, бирок 200 м³ кем эмес сыйымдуулуктагы резервуарлардан көчмө өрт өчүрүүчү техника менен өчүрүүгө уруксат берилет.

Өрткө каршы көлмөлөр же резервуарлар АМКСтен 200 м ашпаган аралыкта жайгашуусу керек.

И тиркемеси (милдеттүү)

Көчмө автоунаа АОМККСтерге, газ топтоочу жана газ толтуруучу станцияларга бөтөнчө талаптар

И.1. Көчмө автоунаа АОМККСин, газ топтоочу жана газ толтуруучу станциялардын аянттарын жайгаштыруу жана жабдуу стационардык автоунаа АОМККС, компрессордук газ толтуруучу жана газ толтуруучу станцияларды жайгаштырууга жана жабдууга коюлган талаптарга жооп бериши керек.

И.2. Автоунаага газ толтуруучу көчмө станциянын идиштеринен, көчмө автоунаа АОМККСинин резервуарынан же газтоптоочу станциядан таркатуучу колонкаларга чейинки аралык, эгерде анын технологиялык тутуму төмөнкү талаптарга жооп берсе, ченемдештирилбейт:

- газ отунун/майын сактоочу резервуар (идиш) транспорттук каражаттын өрттөнүүсүнөн кооптуу факторлордун таасиринин натыйжасында анын отун тутумунун баллондорунун мүмкүн болгон бүлүнүүсүн эске алып, герметикалуулугу бузулуудан корголушу керек;

- көчмө автоунаа АМККСтин СЖГ резервуары СЖГ эки кабыктуу резервуарынын талаптарына жооп бериши керек;

- автоунаага газ толтуруучу көчмө станциясынын резервуары менен СЖГнын жана анын бууларынын аталган резервуардан чыккан жеринен бөгөт коюучу биринчи кулптоочу арматуранын ортосундагы ажыратуучу бириктирмелердеги тыгыздоолор кайталанма болууга тийиш.

Бул бириктирмелер бири бирин кайталаган тыгыздоолордун ортосундагы мейкиндиктеги герметикалуулукту автоматтык түрдө туруктуу контролдоо тутуму менен жабдылышы керек. Бул тутум герметикалуулук бузулган учурда АМКСтин персоналына автоматтык белги берүүнү, резервуардан кеткен трубопроводдорго бөгөт коюуну, СКСГ сордургучтарын жана таркатуучу колонкаларды өчүрүүнү камсыздашы керек;

- автоунаага газ куюучу көчмө станциясынын же АОМККСтин резервуары андан суюлтулган газдын жана анын бууларынын чыгуусуна буу фазаларын берүүчү жана кайтма трубопроводдор боюнча газдын авариялык чыгымдары болгон учурда, аталган трубопроводдор аркылуу автоматтык түрдө бөгөт коюучу түзүлүштөр менен жабдылууга тийиш;

-көчмө автоунаа АОМККСтин же автоунаага газ куюучу көчмө станциясынын, технологиялык тутуму АЦ базасында жасалган резервуары тягач-автомобилинин кыймылдаткычы аракетке келтирилгенде (күйгүзүлгөндө) суюлтулган газдын резервуардан келүүсүн автоматтык түрдө токтотуучу жана резервуарга кайтаруучу, резервуарга алып келүүчү жана буруп кетүүчү тиешелүү трубопроводдорго бөгөт коюучу түзүлүштөр менен жабдылууга тийиш;

-автоунаага газ толтуруучу көчмө станциясынын же көчмө автоунаа АОМККСинин технологиялык тутуму таркатуучу колонкаларды жана сордуруп куюштуруучу сордургучтарды аралыктан (коопсуз жерден) өчүрүүнү, резервуардан кеткен СКСГ, СЖГ жана алардын бууларынын трубопроводдоруна бөгөт коюуну, СЖГ резервуарынан жана технологиялык тутумдун жабдыктарынын КЖГ идиштеринен өчүрүлгөн ашыкча газдын басымын чыгаруучу трубопроводдорго түшүрүүнү камсыздашы керек. Мында көчмө автоунаа АОМККСинин, газ топтоочу жана газ толтуруучу станциялардын конструкциялары же алардын аянтчаларга орнотулушу аталган АМКСтердин технологиялык тутумун транспорт каражаттары тебелеп/уруп кетүүсүн жокко чыгарышы керек.

И.3 СЖГ же СКСГ резервуарларынын жанында коргоочу экрандарды бир тараптан ашырбай орнотууга урукса берилет. Мында көчмө АМКСтин аянтчасынын үстүнөн 50дөн 100 мм чейинки бийиктикте экран менен резервуардын ортосунда жарылууга кооптуу концентрацияларга чейинки датчиктерди орнотуу абзел. Алар (датчиктер) газ отунунун бууларынын концентрациясы ӨТТКЧден 20%га ашкан деңгээлге жеткен учурда станциянын персоналына автоматтык белги берүүнү, резервуардан кеткен трубопроводдордо бөгөт коюуну, суюлтулган газдын сордургучтарын жана

таркатуучу колонкаларды өчүрүүнү камсыдашы керек. Коргоочу экранды шамалдын үстөмдүк кылган багытына (жылдык «шамал розасы» боюнча) параллелдүү жайгаштыруу абзел.

И.4 Көчмө АМКСтин, газ топтоочу жана газ толтуруучу станциялардын майсактоочу блокторунун транспорт каражаттары МАСТ 31565 жана МАСТ 23009 талаптарына жооп бериши керек.

И.5 Көчмө АМКСтин технологиялык тутумунун майсактоочу блокторунун резервуарларын (идиштерин) майменен ушул АМКСтин өзүнүн аймагында толтурууга жол берилбейт.